

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

RMUTK Journal of Liberal Arts

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2568

Vol. 7 No. 2 May-August 2025

ชื่อวารสาร วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ (RMUTK Journal of Liberal Arts)

เจ้าของ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

วัตถุประสงค์ของวารสาร

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ (RMUTK Journal of Liberal Arts) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจน นิสิต นักศึกษา และบัณฑิต ทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการงานวิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ ที่หลากหลาย จากสถาบันต่างๆ โดยเฉพาะองค์ความรู้ในสาขาศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์

ลักษณะของวารสาร

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ เป็นวารสารที่รวบรวม เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ ด้านศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยเปิดรับบทความภาษาไทยด้าน ภาษา การศึกษา และการสอน อุตสาหกรรมบริการ ศิลปะ ศิลปวัฒนธรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีทางการศึกษา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา พัฒนาสังคม จิตวิทยาและการแนะแนว การส่งเสริมสุขภาพ บริหารธุรกิจ และเปิดรับบทความภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เฉพาะด้าน ภาษา การศึกษาและการสอน (ซึ่งมีบทความเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)

นโยบายการจัดพิมพ์วารสาร

- เปิดรับบทความประเภทบทความวิจัย และบทความวิชาการ โดยบทความที่จะนำลงพิมพ์ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน
- เนื้อหา บทความ หรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสาร เป็นความคิดเห็นของผู้แต่งเท่านั้น กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
- เจ้าของบทความต้องรับรองเรื่องจริยธรรมนักวิจัยในเอกสารแบบฟอร์มรับรองสิทธิ์ก่อนส่งบทความ
- ต้นฉบับจะต้องได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์ อย่างน้อย 3 ท่าน แบบปกปิดรายชื่อ (Double-Blinded Peer Review)

กำหนดออก เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

(ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน, ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม, ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม)

การเผยแพร่ Print - Online

การส่งต้นฉบับ - ส่งไฟล์ต้นฉบับในรูปแบบไฟล์ .docx และ .pdf
- ส่งผ่านระบบออนไลน์ สามารถเข้าไปได้ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/larts-journal> เท่านั้น
- เมื่อสมัคร และเข้าระบบ ให้กรอกข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลติดต่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ก่อนส่งเอกสาร

การติดต่อ วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120
โทรศัพท์ 02 287 9600 ต่อ 2115

ภาพปก อาจารย์ ดร.เจียมจันทร์ จันทรวงศ์

พิมพ์ที่ ศรีบูรณะคอมพิวเตอร์-การพิมพ์
95/84 หมู่ 8 ถ.สุขสวัสดิ์ ต.ในคลองบางปลากด อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ 10290
โทรศัพท์ 02 215 4506, 02 816 2221 โทรสาร 02 611 9043, 02 461 2157

ที่ปรึกษา

อธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.พิชัย จันทน์มณี)
รองอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยศักดิ์ คล้ายแดง)
รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.สายชล ชูตเจือจิ้น)
คณบดีคณะศิลปศาสตร์ (นางศิริมา ศิลพัฒน์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ผู้ทรงคุณวุฒิกองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณสุชาติ เกาทอง
ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
ศาสตราจารย์ ดร.สมพร ฐรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส พาวินันท์
รองศาสตราจารย์ ร.ต.ดร.สุเกษม ขุนทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เมฆขำ
รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพ จันทราสกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว
รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี นันทศิริพล
รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พิจิตร
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

รองบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.ปิยะภรณ์ นาคอาทิตย์ ไชยสุข

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

กองจัดการวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะรัตน์ พิพัฒน์ธรราสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดลัด พุกธร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญญา ภาคภูมิ
อาจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ
อาจารย์ ดร.ธีรพล คำสะอาด
อาจารย์มนัสวี ดวงลอย
อาจารย์ธิดิกานต์ แสงอากาศ
นางสาวชลาลัย ก้าวสุไร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ประสานงาน

นายเกียรติศักดิ์ แซ่ไคว่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

บทความที่เผยแพร่ทุกเรื่อง ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน
อนึ่ง ทศนะ ข้อคิดเห็น ของผู้แต่งที่ปรากฏในวารสารฯ ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของคณะบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2568) ฉบับนี้ ประกอบไปด้วย บทความวิชาการ และบทความวิจัย ที่น่าสนใจทางด้านการศึกษาดนตรี การศึกษาพุทธศาสนา การศึกษาภาษาอังกฤษ ตลอดจนผลกระทบต่อความคิดของนักศึกษา และความคิดปัจจัยทางการตลาด ทั้งสิ้น 6 บทความ ประกอบด้วย บทความวิชาการ 2 เรื่อง คือ 1.ทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทย โดย จิระนันท์ โตสิน, โกวิทย์ ชันธิศิริ, และ สมชาย สะอาดนัก เรื่องที่ 2.ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ศิลปะของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบัน โดย Kailing Zhao, ปรีสรานิ ตยโชติ, ดาริกา เมธี, Jiaxiang Liu, และ ปรมินทร์ ประภากร ส่วนบทความวิจัย นั้น มี 4 เรื่อง คือ 1.การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดย ธัญญวัฒน์ ตรีเนตร, รัตติมา ธันยาธารกุล, ปิยะรัตน์ พิพัฒน์ ธาราสกุล, ธัญญา ภาควงม, และ กิตติ เณลินัตถวรารกร เรื่องที่ 2.ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 โดย มัญชิษฐา ใจคำ, อริศรา พูลจันทร์, สุกัญญา เกษมกิตติกุล, และ ธนพัทธ์ จันทพิพัฒน์พงศ์ เรื่องที่ 3.โมเดลการสอนเน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง ผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาสำหรับชั้นเรียนประถมศึกษา โดย สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย, วิภาพร สุทธิอัมพร, และ จุฬาลักษณ์ ใจอ่อน และเรื่องที่ 4.ปัจจัยการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร โดย กรรณิกา แสงสุริศรี, ศุภชัย มหารมณ, บุญมี ยอมพันธ์, และ ศุภกัศ จิรวชิรพล

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพยังคงเปิดรับบทความวิจัย บทความวิชาการ ด้านศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยเปิดรับบทความภาษาไทยด้าน ภาษา การศึกษา และการสอน อุตสาหกรรมบริการ ศิลปะ ศิลปวัฒนธรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีทางการศึกษา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา พัฒนาสังคม จิตวิทยาและการแนะแนว การส่งเสริมสุขภาพ บริหารธุรกิจ และเปิดรับบทความภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เฉพาะด้าน ภาษา การศึกษาและการสอน โดยมีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง จำนวน ปีละ 3 ฉบับ

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนบัณฑิต นิสิต และนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการ วิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิชาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะองค์ความรู้ในสาขาศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จึงขอเชิญชวนให้ผู้นสนใจทุกท่านส่งผลงานมาตีพิมพ์เผยแพร่บทความยังวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

อาจารย์ ดร.เจียมจันทร์ จันทร์คงหอม
บรรณาธิการวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

สารบัญ

บทความวิชาการ

ทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทย

The direction of Music Education Management in Thailand

จิระนันท์ โดลสิน, โกวิทช์ ชันธศิริ, และ สมชาย สะอาดนัก..... 1

ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ศีลห้าของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบัน

Understanding and Application of Five Precepts Among Contemporary Thai Students

Kailang Zhao, ปรีสรานิ นิตยโชติ, ดาริกา เมธี, Jiaxiang Liu, และ ประมินทร์ ประภากร..... 13

บทความวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

A Study of Relationship between an English Standardized Test and UTK English Achievement Test

ธัญญวัฒน์ ศรีเนตร, รัตติมา ฉันทยาอำรุงกุล, ปิยะรัตน์ พิพัฒน์ ธาราสกุล, ธัญญา ภาควงศ์, และ กิตติ เฉลิมฉัตรวรารกร..... 23

ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567

Stress of First-Year Students at Chiang Rai Rajabhat University in the Academic Year 2024

มัญชิษฐา ใจคำ, อริศรา พูลจันทร์, สุกัญญา เกษมกิตติกุล, และ ธนพัทธ์ จันทพิพัฒน์พงศ์..... 38

โมเดลการสอนเน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง ผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาสำหรับชั้นเรียนประถมศึกษา

Teaching Model Focused on Developing Higher-Order Thinking Competencies through Mathematics Teaching

Emphasized Problem-Solving for Elementary Classrooms

สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย, วิภาพร สุทธิอัมพร, และ จุฬาลักษณ์ ใจอ่อน..... 52

ปัจจัยการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

Marketing factors affecting the decision-making process for purchasing electric vehicles of Generation Y in Bangkok

กรรณิกา แสงสุริศรี, ศศศิษฐ์ มหารมณ, บุญมี ย่อมพันธ์, และ ศกษิ์ จิรวรรพ..... 67

ภาคผนวก

ข้อมูลทั่วไปของวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ..... 83

รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา และเอกสารอ้างอิง..... 85

ขั้นตอนการจัดทำวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ..... 89

ทิศทางจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทย

The direction of Music Education Management in Thailand

จิระนันท์ โตสิน^{1*}, โกวิท ชันศิริ², และ สมชาย สอาดนัก³Jiranant Tosin^{1*}, Kovit Kantasiri², and Somchai Saadnak³^{1*} สาขาวิชาปฐมวัย, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยชินวัตร, ปทุมธานี, ประเทศไทย^{1*} Early Childhood Education, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand² สาขาวิชาดนตรี, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยชินวัตร, ปทุมธานี, ประเทศไทย² Department of Music, Faculty of Liberal Arts, Shinawatra University, Pathum Thani, Thailand³ สาขาวิชาดนตรีศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี ประเทศไทย³ Music Education Division, Shinawatra University, Phetchaburi, Thailand

Received: January 14, 2025 Revised: April 28, 2025 Accepted: May 6, 2025

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม บทความนี้มุ่งเน้นการสะท้อนองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทย โดยสำรวจแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ การอบรมและพัฒนาครูดนตรีเพื่อยกระดับทักษะการสอน และการบูรณาการดนตรีกับวิชาอื่นเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลาย การปรับปรุงกระบวนการประเมินผลที่เหมาะสมกับยุคสมัย และการสร้างแรงบันดาลใจผ่านกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังเน้นการส่งเสริมดนตรีพื้นบ้านและดนตรีท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเชื่อมโยงช่วยยกระดับการศึกษาด้านดนตรีในประเทศไทยให้มีความยั่งยืนและสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทยให้มีความยั่งยืนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมของดนตรีไทยสะท้อนแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยที่ผสมผสานองค์ความรู้ใหม่ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ผู้เขียนหวังว่าบทความฉบับนี้จะช่วยเผยให้เห็นถึงทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทย

คำสำคัญ: การเรียนการสอนดนตรี เทคโนโลยีทางดนตรี การพัฒนาครูดนตรี ดนตรีพื้นบ้าน การบูรณาการเรียนรู

Abstract

Music education management in Thailand plays an important role in developing creative skills and preserving cultural heritage. This article focuses on reflecting new knowledge related to music education in Thailand by exploring approaches to using technology to enhance learning efficiency, training and developing music teachers to enhance their teaching skills and integrating music with other subjects to create multidimensional learning, improving assessment processes that are appropriate for the era, and

* Corresponding author. Tel.: 065 926 9563

Email address: jirananttosin59@gmail.com

DOI: 10.14456/lartsj.2025.7

inspiring students through participatory activities. In addition, it emphasizes the promotion of folk and local music to preserve Thai culture and connecting to help improve music education in Thailand to be sustainable and consistent with global changes in the 21st century. This article aims to focus on developing music education in Thailand to be sustainable and aligned with global changes and while promoting the cultural value of Thai music. It reflects the approach to music education management in Thailand that combines new knowledge, technology, and culture to develop students' skills and creativity in the digital age. The author hopes that this article will help reveal the direction of music education management in Thailand.

Keywords: Music education, Music technology, Music teacher development, Folk music, Learning integration

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารอารมณ์ และการเสริมสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม สำหรับประเทศไทย ดนตรีไม่เพียงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งหวังที่จะยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้และปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันสมัยสอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่และความต้องการของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้เชื่อมโยงกันทั้งการปฏิรูปหลักสูตรและการปฏิรูปการเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดนตรี ช่วยให้ผู้เรียนในฐานะของผู้แสดงมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง สามารถพัฒนาความสามารถของตนต่อไปได้อย่างไม่มีขอบเขต [1] (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2561) ในแต่ละโรงเรียนได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาปรับใช้ในการเรียนการสอนดนตรี ซึ่งวิชาดนตรีจัดอยู่ในสาระที่ 2 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ได้แก่ ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐานที่ ศ.2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล [2] (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) มาตรฐานดังกล่าวนี้ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนของทุกโรงเรียน แต่ยังคงสะท้อนถึงอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า อย่างไรก็ตาม ในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนรู้นดนตรีต้องปรับตัวให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของสังคม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องผสมผสานองค์ความรู้ใหม่ที่เน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

การพัฒนาครูผู้สอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และมีความหลากหลาย อีกทั้งยังต้องอนุรักษ์ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาสู่มาตรฐานระดับสากล ซึ่งการจัดการศึกษาทุกระดับเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การมีทักษะทางสังคม ซึ่งหมายถึงทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การรู้จักปรับตัว เข้าใจมารยาททางสังคม และการเรียนรู้ภายใต้วัฒนธรรมที่แตกต่าง ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึงครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้ทิศทางของการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเปลี่ยนแปลงไปโดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้จำเป็นต้องบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้ากับชีวิตจริง ทำให้การเรียนรู้มีคุณค่าและสามารถนำไปใช้ ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่จะอยู่ที่ใดในโลกก็ได้สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

บทความฉบับนี้จะสำรวจทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทย โดยเน้นการใช้เทคโนโลยี การบูรณาการการเรียนรู้ดนตรีกับวิชาอื่น การพัฒนาครูผู้สอน การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน และการอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้าน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาวัฒนธรรมและการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมกับสะท้อนถึงโอกาสและความท้าทายในยุคดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนดนตรี

การศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จะมีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำลายและซับซ้อน การศึกษาจะนำมาซึ่งโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งเต็มไปด้วยความท้าทายและปัญหา แต่ยังมีโอกาสและความเป็นไปได้ใหม่ ๆ สิ่งที่น่าสนใจคือนักเรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จะเป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรแบบยืดหยุ่นเป็นรากฐาน เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับปัญหาในโลกที่เป็นจริง เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์และคำถามเกี่ยวกับอนาคตเชิงวัฒนธรรม สังคม และโรงเรียนจะเปลี่ยนจากการเป็นสิ่งที่ก่อสร้าง กลายเป็นศูนย์รวมของข้อมูล ความรู้ และการเชื่อมต่อทางปัญญาที่ไม่จำกัดเป็นเครือข่ายความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา ผ่านเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต แพลตฟอร์มออนไลน์ และการเรียนรู้เสมือนจริง (VR/AR) ผู้เรียนภายในห้องเรียน เปลี่ยนเป็นการเชื่อมโยงผู้สอน ผู้เรียนและชุมชน เข้าสู่ชุมชนแห่งความรู้จากทั่วโลก โดยผู้สอนจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้และนำความรู้เป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติเป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้และต้องมีการสร้างวัฒนธรรม การสอบถามและสืบค้นสำหรับผู้สอน ผู้เรียนและชุมชนแห่งศตวรรษที่ 21

ดังที่การให้การศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์และมุมมองของผู้สอนและผู้เรียนจากกระบวนการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ทันสมัยของผู้เรียนและเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหาทักษะองค์การ ทักษะคิดเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรมที่ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ทักษะการสื่อสาร และการพัฒนาทักษะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ไทยบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมทั้งจะช่วยเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และสร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจและเข้าถึงได้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ เทคโนโลยีสารสนเทศนับเป็นหนึ่งในเทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน เพราะเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ เทคโนโลยีนำมาซึ่งเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ส่งผลต่อวิถีชีวิตการทำงาน การเรียนรู้มีคุณสมบัติที่สามารถสอดแทรก และเสริมสร้างสมรรถนะในกิจกรรม [3] (ยุภาวดี พรหมเสถียร และธีรชัย เนตรนอมศักดิ์, 2564, หน้า 3) การจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้และทักษะด้านดนตรีที่แข็งแกร่ง เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแสดงออกทางศิลปะ บทความนี้จะนำเสนอทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความสามารถทางดนตรีและการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ดนตรีเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจะช่วยส่งเสริมให้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้เรียน ไม่เพียงแต่ในฐานะเครื่องมือทางการศึกษา แต่ยังเป็นสื่อที่สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาชีวิตและสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการสอนอย่างมาก และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ดนตรีที่หลากหลาย ทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทิศทางการจัดการศึกษาดนตรีขั้นพื้นฐานของนานาประเทศต่างให้ความสำคัญกับการศึกษาที่ตอบสนองทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบางประเด็นที่วิชาดนตรีสามารถช่วยสร้างให้เกิดได้เช่น ทักษะทางความคิดสร้างสรรค์การปรับตัวเข้าสู่สังคม

เป็นต้น ซึ่งเป็นสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลกในมิติของการเรียนรู้ดนตรีมีส่วนสำคัญในการช่วยให้เด็กพัฒนาเป็นทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์เพราะคุณค่าของเสียงดนตรีที่มีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างเสริมพัฒนาการหลาย ๆ ด้านของเด็ก [4] ฌูร์ท สุธอจิตต์ (2540, อ้างอิงใน ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และนันทิดา จันทรางศุ, 2560) ดนตรีทำให้เด็กเข้าใจและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้เด็กทุกคนสมควรได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพและเป็นสติปัญญาประเภทแรกของมนุษย์ที่สมควรได้รับการพัฒนา การได้สัมผัสดนตรีตั้งแต่ยังเด็กส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของเด็กตลอดไป [5] (Mary & Wendy, 1993) จากการศึกษาทิศทาง การเรียนการสอนดนตรีของไทยดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูประบบการศึกษาทางดนตรีของไทย เพื่อเตรียมคนเข้าสู่สังคมยุคใหม่พัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถคิดเป็นทำเป็นมีทักษะการจัดการ มีคุณธรรม มีการพัฒนาสมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนดนตรีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ฝึกซ้อมดนตรี แอปพลิเคชันสร้างสรรค์เพลง และการเรียนการสอนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ตัวอย่างเช่น การใช้โลกเสมือนจริง (Metaverse) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบโต้ตอบและการสร้างประสบการณ์ที่เหมือนจริงสำหรับผู้เรียน ส่งผลต่อการอำนวยความสะดวกของผู้เรียนและผู้สอน อาทิ การประหยัดเวลาและทรัพยากรในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้เร็วและเข้าใจง่ายมากขึ้นจากองค์ประกอบของสื่อดิจิทัลที่มีทั้งภาพและเสียงไว้ด้วยกันโดยจะช่วยอธิบายและสาธิตวิธีการบรรเลงดนตรีได้อย่างชัดเจน [6] (ชัยวัฒน์ สุธิธิตน์, 2559, หน้า 458) เทคโนโลยีช่วยเสริมสร้างการเรียนการสอนดนตรีให้ทันสมัยและเข้าถึง ได้ง่าย เช่น การใช้แอปพลิเคชันดนตรี ซอฟต์แวร์ฝึกซ้อม โปรแกรมประพันธ์เพลง และการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ นอกจากนี้ เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง (Metaverse) ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ดนตรีแบบโต้ตอบที่สมจริง ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างสร้างสรรค์ [7] (Smith, 2021) เห็นได้ชัดว่านวัตกรรมที่น่าสนใจคือการใช้โลกเสมือนจริง (Metaverse) เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ดนตรีที่สมจริงและมีปฏิสัมพันธ์สูง ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมวงดนตรีในโลกเสมือนจริงเพื่อฝึกซ้อมและแสดงร่วมกับเพื่อน ๆ หรือทดลองบรรเลงเครื่องดนตรีหลากหลายชนิดในสภาพแวดล้อมจำลอง สิ่งเหล่านี้ช่วยให้การเรียนรู้ดนตรีมีความน่าสนใจ สนุกสนาน และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญใน การพัฒนาการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะการใช้แอปพลิเคชันและซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการฝึกซ้อมดนตรี การใช้เครื่องมือเสมือนจริงใน การสร้างสรรค์ผลงานดนตรี เช่น ซอฟต์แวร์ DAWs (Digital Audio Workstations) หรือเครื่องมือออนไลน์ในการเรียนรู้ทฤษฎีดนตรีและการประพันธ์เพลง ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการฝึกฝนได้ทุกที่ทุกเวลา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนช่วยให้กระบวนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและเป็นมิตรกับผู้เรียนทุกระดับ เช่น การนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแอปพลิเคชันเพื่อช่วยในการเรียนรู้ดนตรีเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะดนตรีในยุคดิจิทัล ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่น การใช้สื่อมัลติมีเดียในการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการดู การฟังและการมีส่วนร่วมที่มีความหลากหลาย

ดังนั้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีมาช่วยในการสอนทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครูที่มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาได้เต็มที่ อีกทั้งเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ครูสามารถนำเครื่องมือดิจิทัลใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้เขียนได้นำการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรี ด้วยการนำ Google Classroom มาใช้งานสร้างห้องเรียนเสมือนสำหรับการจัดการเนื้อหา เช่น โน้ตเพลง วิดีโอสอนหรือการบ้าน ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงบทเรียนด้วยตัวเองได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจกับเนื้อหาได้ นอกจากนี้ผู้เขียนนำแอปพลิเคชัน (application) ต่าง ๆ มาบูรณาการกับการสอนไม่ว่าจะเป็นการใช้เครื่องเคาะจังหวะ (metronome) การปรับตั้งเสียงเครื่องดนตรี (tuner)

รวมถึงใช้โปรแกรมเขียนโน้ตดนตรีหรือแต่งเพลงอย่างง่าย คือโปรแกรม Sibelius การนำแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมดนตรีที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเอื้ออำนวยให้การสอนมีความสะดวกมากขึ้น ซึ่งตัวผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ในการนำเทคโนโลยีมาผสมผสานกับการเรียนการสอนดนตรีไม่เพียงเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแต่ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนยุคดิจิทัลด้วย

การส่งเสริมความรู้และพัฒนาครูดนตรี

การส่งเสริมความรู้และพัฒนาครูดนตรีเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนดนตรีให้ทันต่อยุคดิจิทัลและเหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักดังนี้

1. การส่งเสริมความรู้สำหรับครูดนตรี จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเล่นและการสอนดนตรีสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อหรือเข้าร่วมหลักสูตรเฉพาะทางด้านดนตรีและส่งเสริมการใช้ซอฟต์แวร์และแอปพลิเคชันดนตรีสมัยใหม่ การส่งเสริมความรู้และพัฒนาครูเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของครูให้มีความรู้ ทักษะ และแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ดังที่ [8] พระพัฒน์พล สิริสุวณโณ และวิทยา ทองดี, 2565, หน้า 765) กล่าวว่าสามารถพัฒนาทักษะวิชาชีพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีทักษะใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการศึกษาได้หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เน้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนจากผู้รับ กลายเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการห้องเรียนและนักเรียน ส่งเสริมการพัฒนาตนเองในด้านอาชีพ และการสร้างเครือข่ายวิชาชีพครู และสร้างความตระหนักรู้ในบทบาทการเป็นครูที่ช่วยพัฒนานักเรียนและชุมชน ครูดนตรีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านดนตรี การพัฒนาความรู้และทักษะของครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การสนับสนุนให้ครูดนตรีได้เข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนจะช่วยให้ครูสามารถนำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นกระบวนการที่ช่วยให้องค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเติบโตขององค์กร และพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจยุคใหม่ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ผู้บุคลากรตื่นตัวในการเพิ่มศักยภาพ และช่วยให้เกิดความมั่นคงให้แก่สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีงานทำ และเพิ่มรายได้ให้กับประเทศชาติ สามารถที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงและประยุกต์ใช้สอดคล้องกับกลยุทธ์ และเติบโตขององค์กรทำให้เสริมสร้างการแข่งขันและการเติบโตขององค์กร โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร [9] วิลาวรรณ รพีพิศล (2550, อ้างอิงใน วรณศิริ ฐระแพง, 2564, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับ [10] กระทรวงศึกษาธิการ (2563) ที่กล่าวว่า ครูดนตรีมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังทักษะดนตรี การพัฒนาครูให้ทันสมัยผ่านการอบรม เช่น การใช้เทคโนโลยีดนตรี การออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ และการวิจัยในด้านดนตรีศึกษาจะช่วยให้ครูสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้

ครูผู้สอนดนตรีจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่หลากหลาย สถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เช่น การอบรมการใช้เทคโนโลยีดนตรี การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวิจัยด้านดนตรีศึกษา [11] (สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย, 2566) ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนดนตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังทักษะและความรักในดนตรีให้กับผู้เรียน การที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีให้มีประสิทธิภาพ ครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่หลากหลายเพื่อรองรับความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน การเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกิดทักษะที่ผสมผสานเพื่อบูรณาการเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แล้วนั้น จุดเน้นจากการสอนไปเน้นที่การเรียนทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยผู้สอนพร้อมเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนบทบาทของผู้สอน

จากครูสอนเป็นครูฝึกที่เรียกว่าโค้ช หรือเป็นผู้ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าทึนี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้สอนสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนและมุ่งมั่นกับบทเรียนมากขึ้นส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีของผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายและเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 นับว่ามีความสำคัญต่อระบบการจัดการเรียนการสอนของครูดนตรีในทุกระดับ เนื่องด้วยเพราะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามากมายในปัจจุบัน ส่งผลทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งก็รวมถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับ [12] ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า “การก้าวไปของดนตรีศึกษาไทยสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 นับเป็นก้าวอย่างที่ทำหายจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนารอบด้วยวิสัยทัศน์ ต้องมีการทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังความคิด กำลังศรัทธา กำลังทรัพยากรผนวกกับความเชื่อ ความรู้ด้านดนตรีอย่างถ่องแท้เพื่อความสำเร็จของระบบดนตรีศึกษาที่สามารถสนองตอบต่อความต้องการอันแท้จริงของมนุษย์ และเป็นระบบที่ช่วยสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก สู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเต็มภาคภูมิ” ทั้งนี้ ทักษะที่สำคัญของครูดนตรี ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีอยู่ 2 ทักษะที่สำคัญ คือ 1) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์คือการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็น Program Software, หรือ Music Application เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน และ 2) ทักษะการประสานความร่วมมือ ทั้งนี้ โดยธรรมชาติของวิชาดนตรี จะเป็นวิชาที่ว่าด้วยการสร้างสรรค์และการแสดงออกทางด้านดนตรี ผู้เรียนทุกคนจะต้องมีการประสานความร่วมมือกันอยู่เสมอ [13] (อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง และคณะ, 2559, หน้า 39) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ดนตรีในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสอนของครูดนตรีในทุกระดับ เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

2. การพัฒนาครูดนตรีเป็นการเสริมสร้างทักษะการสอน อบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ สนุกสนาน และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ อินเทอร์เน็ตแอปพลิเคชัน และเกมดนตรี รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ผูกอบรวมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการสอนดนตรี เช่น Zoom Google Classroom หรือ LMS ต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันฝึกซ้อมดนตรีและ AI เพื่อช่วยประเมินทักษะนักเรียนพัฒนาเนื้อหาดนตรีแบบดิจิทัล เช่น คอร์สออนไลน์ MOOC และบทเรียนเสมือนจริง การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนดนตรีในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่ยังช่วยส่งเสริมให้ครูกลายเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและผู้นำทางดนตรีที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในวงการดนตรีและการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาของ [13] อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง (2559, หน้า 37) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรวมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหาการฝึกอบรวม กิจกรรมการฝึกอบรวม ระยะเวลาการฝึกอบรวม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล หลักสูตรฝึกอบรวมที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรฝึกอบรวมที่ดีมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างและเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้จริง ส่วนผลการประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรวม สอดคล้องกับ [14] ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ และคณะ (2561, หน้า 281) ที่กล่าวถึงการอบรมครูให้รู้และเข้าใจถึงหลักการสอนดนตรีที่ถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญหลักการสอนของโคดายมีกระบวนการสอดคล้องกับแนวคิดของ BBL โดยเป็นกระบวนการอุปนัย (Inductive Method) เน้นการขับร้องให้ไพเราะตามหลักการ คิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ดนตรีที่ได้รับ และการสร้างสรรค์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดตลอดเวลาที่เรียนดนตรี การสอนดนตรีตามหลักการของโคดายจึงเป็น การสอนดนตรีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่นำมาใช้ในการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางดนตรีควบคู่ไปกับพัฒนาการของสมองตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL)

อย่างไรก็ตามการพัฒนาครุตนตรียเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอนของครู ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน การส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรมด้านเทคโนโลยี ได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนจะให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน การอบรมและพัฒนาครุตนตรียเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการสอนครุตนตรียในสถานศึกษา เพื่อให้ครุตนตรียมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนทัศน์ใหม่ของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ได้มีการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารับรู้จากประสบการณ์จริงโดยส่งเสริม มีการพัฒนาศักยภาพที่โดดเด่น มีหลักวิชาในการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกัน ในภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีเพื่อลดระยะเวลาในการพัฒนาผู้เรียน และเพิ่มขีดจำกัดในการพัฒนาศักยภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่เรียนไปใช้และสามารถพัฒนาศักยภาพให้โดดเด่น จึงมีความสำคัญและสอดคล้องศตวรรษที่ 21 และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงจากกระบวนทัศน์แบบเดิม ปรับเปลี่ยนสู่กระบวนทัศน์แบบใหม่

การได้รับการอบรมผู้เขียนได้นำมาปรับใช้และพัฒนาความรู้เชิงลึกในวิชาที่สอน เช่น การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ทฤษฎีการสอน หรือความรู้ด้านวิทยาการสมัยใหม่ ประกอบกับการอบรมทักษะการสอนและการจัดการห้องเรียน การเรียนรู้เทคนิคการจัดการชั้นเรียน เช่น การดูแลพฤติกรรมนักเรียน การกระตุ้นความสนใจ และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน การอบรมทักษะการใช้คำถามเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน อีกทั้งได้พัฒนาทักษะ Soft Skills ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ หรือการบริหารความเครียดและยังสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานในการฝึกสมาธิหรือการพัฒนาสุขภาพจิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีและการศึกษา สุดท้ายแล้วครุตนตรียไม่ได้เป็นเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่ยังต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ได้ การอบรมครูให้มีทักษะหลากหลายทั้งด้านเทคนิคและการวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงเป็นสิ่งสำคัญ

การบูรณาการครุตนตรียกับวิชาอื่น

การบูรณาการการสอนคือกระบวนการเชื่อมโยงความรู้และทักษะจากหลายสาขาวิชา หรือการผสมผสานแนวคิด วิธีการ และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและครอบคลุมสำหรับผู้เรียน การบูรณาการการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในชีวิตจริง มีความคิดเชิงระบบ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากหลายศาสตร์หรือหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นวิถีชีวิตก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถบูรณาการเอาหลักสูตรเข้าสู่ชีวิตจริงของ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในวิชาเรียนกับชีวิตจริง และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกัน เป็นการจัดการกระบวนการสอนที่เชื่อมโยงเนื้อหาหรือทักษะจากหลากหลายวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจในลักษณะที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่หลากหลาย การบูรณาการการสอนครุตนตรียเข้ากับวิชาอื่น เช่น ศิลปะ ภาษาไทย หรือวิชาประวัติศาสตร์ จะช่วยสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมให้กับผู้เรียน เช่น การใช้ดนตรีในการเล่าเรื่องประวัติศาสตร์หรือการสร้างงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

การเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงครุตนตรียเข้ากับวิชาอื่น ๆ เช่น การใช้ดนตรีในการสอนประวัติศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรม หรือการสร้างผลงานศิลปะที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของครุตนตรียในชุมชน [15] (Brown & Lee, 2022) ดังที่ [16] ประโมทย์ พ่อคำ (2566, หน้า 140) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้วิชาครุตนตรียกับการบูรณาการวิชาต่าง ๆ โดยใช้เพลงภูเก็ตเป็นฐาน เป็นการนำเสนอแนวคิดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ “เพลง”

เป็นหัวเรื่อง (Theme) แล้วเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้สาระเนื้อหาในศาสตร์อื่น ๆ นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้ความเข้าใจและเกิดสุนทรียะจากศาสตร์ทางดนตรีแล้วยังช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติในลักษณะบูรณาการแบบองค์รวม (Holistic) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [17] ณัชชา เตชะอาภรณ์ชัย (2565) ได้ศึกษากิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่สามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการใช้ดนตรีบูรณาการกับภาษาอังกฤษ ผลวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางดนตรีและทางด้านภาษาในปัจจุบันเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสามารถส่งเสริมพัฒนาการซึ่งกันและกันได้ โดยรูปแบบ การสอนดนตรีและภาษาอังกฤษสำหรับเด็กควรมีความสอดคล้องกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยการสร้างรูปแบบกิจกรรมในชั้นเรียนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน ประกอบด้วยกิจกรรมทักทายก่อนเริ่มชั้นเรียน การใช้ทานคำเนื่อหาหลัก ในการสอนและกิจกรรมอ่าลาก่อนจบชั้นเรียน โดยใช้ทานเป็นเนื้อหาหลักในการสอนภาษาด้วยการสอดแทรกกิจกรรมตามองค์ประกอบทางดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง ผ่านทักษะการฟัง การร้อง การเล่นเครื่องประกอบจังหวะ และการเคลื่อนไหว หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ซึ่งส่งผลให้เด็กสามารถจดจำเนื้อหาได้ยาวนานกว่าการเรียนรู้แบบไม่มีส่วนร่วม (Passive Learning) [17] (ณัชชา เตชะอาภรณ์ชัย, 2565, หน้า 214)

การบูรณาการการเรียนการสอนดนตรีกับวิชาอื่น ๆ อย่างสร้างสรรค์ เช่น วิชาภาษาอังกฤษ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ไม่เพียงแต่ช่วยให้การเรียนรู้ดนตรีมีความหมายมากขึ้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของดนตรีในวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งผู้เขียนได้บูรณาการวิชาดนตรีกับคณิตศาสตร์เข้าด้วยกัน โดยนำหลักการคิดมาใช้ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการบวกลบค่าของตัวโน้ตของแต่ละตัว เพื่อให้ได้ผลรวมของแต่ละห้องให้เท่ากับ 4 จังหวะ และบอกความหมายของเลขด้านหน้าของแบบฝึกหัดที่มีเลข 2 ตัว มีตัวบนกับตัวล่างที่ทำหน้าที่ต่างกัน คือ $\frac{4}{4}$ ซึ่ง 4 เลขตัวบนมีความหมายที่บ่งบอกว่าในแต่ละห้องจะต้องมีโน้ตตัวต่ำทั้งหมดจำนวน 4 ตัว และความหมายของเลข 4 ตัวล่างที่บอกถึงค่าของโน้ตตัวต่ำที่มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ โดยผู้เรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับอัตราค่าจังหวะของตัวโน้ตในแต่ละตัวที่มีค่าที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังต้องอาศัยทักษะทางด้านการคิดของคณิตศาสตร์เข้าช่วยในการคำนวณตัวเลขที่จะทำหน้าที่แปลผลออกมาเป็นรูปของตัวโน้ตทางดนตรีสากลเพื่อเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง หรือแม้กระทั่งการบูรณาการดนตรีกับสุขศึกษาและพลศึกษา ด้วยการเคลื่อนไหวและการเต้น ซึ่งจะใช้ดนตรีประกอบการออกกำลังกาย เช่น การเต้นแอโรบิก สอนจังหวะผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การแสดงละครเพลง

สรุปได้ว่าการนำหลักสูตรการพัฒนารู่มุ่งเน้นให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสร้างสรรค์ สนุกสนาน และเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและการบูรณาการดนตรีโดยการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีที่เชื่อมโยงกับวิชาอื่น เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย หรือศิลปะ สะท้อนถึงความพยายามสร้างความรู้เชิงองค์รวมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ผู้เรียนไม่เพียงได้รับความรู้จากดนตรี แต่ยังพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในทุกมิติ ซึ่งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการดนตรีให้เข้ากับวิชาอื่นไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในหลายด้าน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์สามารถสร้างเครื่องดนตรีจากวัสดุใหม่ ๆ ด้านภาษาสามารถแต่งเพลงและพัฒนาเนื้อร้องในรูปแบบสร้างสรรค์ ด้านศิลปะสามารถออกแบบฉากและการแสดง ด้านคณิตศาสตร์สามารถวิเคราะห์จังหวะและโครงสร้างทางดนตรี และด้านสังคมศึกษาใช้ดนตรีสะท้อนวัฒนธรรมและปัญหาสังคม จะเห็นได้ว่าดนตรีจึงไม่ใช่แค่เรื่องของเสียงและทำนอง แต่เป็นสะพานเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในทุกมิติของชีวิต

การสร้างแรงบันดาลใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

การสร้างแรงบันดาลใจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมุ่งมั่นเรียนรู้ โดยเน้นการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนเชื่อมโยงเนื้อหาชีวิตจริง สนับสนุนการค้นพบด้วยตนเองและให้คำชมเชยอย่างเหมาะสม ขณะที่การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเน้นการออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ ใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร และกระตุ้นการคิดเชิงวิพากษ์ ทั้งสองสิ่งนี้ช่วยสร้าง

ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย สนุกสนาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมแรงจูงใจและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าการออกแบบและการวางแผน การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) หรือ แนวคิดเกมิฟิเคชัน (Gamification) [18] (ดลฤดี ไชยศิริ, 2563, หน้า 3) ซึ่งประกอบการเลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ การจัดการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมด้านเนื้อหา การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer-assisted instruction: CAI) ก็สามารถช่วย ส่งเสริมจินตนาการให้เด็กได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะความซับซ้อนของปัญหาและความน่าตื่นตาตื่นใจของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะช่วยเพิ่มระดับความสนใจ ความพยายาม ความสนุกสนาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน [19] (Cordova & Lepper, 1996 อ้างอิงใน ประยุทธ์ ไทยธานี, 2563, หน้า 13) สอดคล้องกับ [20] เจษฎา สุขสนิท (2566, หน้า 106) ที่พบว่า การใช้เกมประกอบยังถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน สร้างบรรยากาศและกระตุ้นการเรียนรู้ได้ หากผู้สอนรู้จักใช้ประโยชน์จากเกมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ ซึ่งจากประโยชน์ของเทคโนโลยีและเกม สามารถจะเรียนรู้และจดจำได้ดี

ดังนั้นการเลือกการสอนที่มีเกมิฟิเคชัน (Gamification) เข้ามาเป็นแนวคิดที่นำเทคนิครูปแบบของการเล่นเกมโดยไม่ใช้ตัวเกมมาเป็นสิ่งที่ช่วยในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้สามารถช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลินต่อการเรียนรู้ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนของผู้เรียนและยังเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้การสร้างแรงบันดาลใจช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นไม่ว่าจะเป็น เช่น การจัดคอนเสิร์ต การประกวดดนตรี และการเชิญนักดนตรีมืออาชีพมาเป็นแรงบันดาลใจ กิจกรรมเหล่านี้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความมั่นใจของผู้เรียน [21] (Smith, 2021) สิ่งสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ครูบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นคือต้องทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและมีความคาดหวังต่อความสำเร็จในการเรียนก่อน จากนั้นจึงใช้หลักการที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ ได้แก่ การมอบหมายงาน การประเมินการให้อิสระ และบรรยากาศของห้องเรียน [22] (Stipek, 1998) สอดคล้องกับ [23] Viphoouparakhot et al. (2019) ที่กล่าวถึงกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของครูจึงเป็นกระบวนการที่ใหม่ ในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนของครูในปัจจุบัน และในการส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้ผู้เรียนถือว่าเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและการมีส่วนร่วมช่วยเพิ่มความกระตือรือร้นของผู้เรียน และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสนุกสนาน ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยการเรียนรู้ร่วมกันจะต้องสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มแบบช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน [24] (Zhu C, 2012) ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่สูงกว่าการปฏิบัติงานคนเดียว เนื่องจากมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดภายในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน เพราะแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ จะเป็นพลังอำนาจให้ผู้เรียน ขับเคลื่อนการคิดและการกระทำใดๆ ที่พึงประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ ซึ่งในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) การมุ่งสร้างความแตกต่างและการสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการอยู่รอดและการปรับตัว ทั้งนี้การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นตัวเร่งให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมหรือกระบวนการในการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของครูมีความสำคัญสำหรับการขับเคลื่อนผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นการพัฒนาให้ครูเกิดกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการจัดกิจกรรมดนตรีที่มีส่วนร่วมยังเป็นแนวทางใหม่ในการสร้างแรงบันดาลใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

การส่งเสริมดนตรีพื้นบ้านและดนตรีท้องถิ่น

ดนตรีพื้นบ้านและดนตรีท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมดนตรีของไทย การส่งเสริมการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมดนตรีไทย [25] สายันต์ บุญใบ (2565, หน้า 110) ได้กล่าวถึงดนตรีพื้นบ้านเป็นดนตรีและเพลงที่ปรากฏอยู่ในแต่ละท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มชนชุมชน และภูมิภาค ซึ่งสาระของดนตรีพื้นบ้านจะแสดงถึงภูมิปัญญาเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น และยึดถือปฏิบัติพัฒนาสืบทอดต่อกันมาจนเป็นที่ยอมรับร่วมกันในกลุ่มสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ โดยดนตรีพื้นบ้านมีส่วนช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งของชาวบ้านในชุมชนทางด้านจิตใจ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และระบบสังคมของชุมชนช่วยสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและเสริมสร้าง ความตระหนักรู้ในมรดกทาง และยังสอดคล้องกับ [26] กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านและดนตรีท้องถิ่น ซึ่งพบว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ การจัดแสดงดนตรีพื้นบ้าน การแสดงดนตรีในชุมชน และการนำดนตรีพื้นบ้านสู่เวทีระดับนานาชาติ เป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมดนตรีไทย

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามผลักดันกิจกรรมที่ส่งเสริมดนตรีไทยในหลายรูปแบบ เช่น การสอนเครื่องดนตรีไทยในโรงเรียนเพื่อปลูกฝังความรู้และทักษะพื้นฐานให้กับเยาวชน การจัดประกวดวงดนตรีพื้นบ้านที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้แสดงความสามารถและส่งต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการนำดนตรีไทยไปแสดงในเวทีระดับนานาชาติ เช่น การแข่งขันดนตรีและงานเทศกาลทางวัฒนธรรม เพื่อเผยแพร่เอกลักษณ์ของดนตรีไทยสู่สายตาชาวโลก โดยมองเห็นความสำคัญดนตรีพื้นบ้านและดนตรีท้องถิ่น ที่เป็นตัวกลางในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อพัฒนาให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา โดยบูรณาการแนวคิดด้านสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การคิดเชิงระบบการจัดการความรู้ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้าน อันทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นดำรงอยู่รวมถึงการพยายามสร้างวัฒนธรรมจากคุณค่าทางสังคมให้เกิดมูลค่าและคุณค่าทางสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานหรือทุกคนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาต่อยอดให้เป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นและประจำชาติไทยให้ยั่งยืนสืบทอดและเป็นที่ยึดถือของคนรุ่นต่อไป [27] (ภิญโญ ภูเทษ, 2559, หน้า 235) กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ยังช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมแก่คนรุ่นใหม่ การอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านและดนตรีไทยจึงไม่ได้เป็นเพียงการรักษาอดีต แต่ยังเป็นการสร้างสะพานเชื่อมต่อไปยังอนาคตที่เยาวชนไทยจะเติบโตขึ้นพร้อมกับความเข้าใจในรากเหง้าของตนเองและมีส่วนร่วมในการสืบสานมรดกอันล้ำค่านี้ต่อไป ไม่เพียงแต่การส่งเสริมดนตรีพื้นบ้านในรูปแบบที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟังทั่วโลก เช่น การจัดแสดงในงานวัฒนธรรมนานาชาติ หรือการผลิตสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้าน เป็นแนวทางใหม่ที่สามารถอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมดนตรีไทยได้อย่างยั่งยืน

สรุป

การจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยในยุคดิจิทัลต้องการการปรับตัวและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การผสมผสานดนตรีดั้งเดิมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคโนโลยีช่วยสอนดนตรี เช่น VR, AI, และแพลตฟอร์มออนไลน์ แม้กระทั่งการบูรณาการดนตรีกับวิชาอื่น ๆ เพื่อสร้างการเรียนรู้แบบองค์รวม การอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านผ่านดิจิทัล เช่น คลังเพลงออนไลน์และค่ายดนตรีเสมือนจริง การสร้างชุมชนการเรียนรู้ดนตรีเพื่อพัฒนาเครือข่ายครูและนักเรียน การพัฒนาครูดนตรีให้พร้อมรับมือกับยุคดิจิทัล ซึ่งการเรียนรู้ดนตรีในยุคใหม่ต้องไม่ใช่แค่การรักษาประเพณี แต่ต้องพัฒนาให้เติบโตอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนในเวทีระดับโลก โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างทักษะทางดนตรี ส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ และให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านและวัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมเข้าสู่โลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่การผสมผสานความเป็นดั้งเดิมกับความทันสมัย โดยเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการพัฒนาทักษะดนตรีที่

ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสังคม ที่มีความรู้ความสามารถทางดนตรีและความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ช่วยเป็นเข็มทิศที่ช่วยบอกถึงทิศทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีในประเทศไทยในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยี การสร้างชุมชนการเรียนรู้และการส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้การเรียนรู้การสอนดนตรีสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ขณะเดียวกันยังคงมุ่งรักษาและพัฒนา มรดกทางดนตรีและศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่และเติบโตอย่างยั่งยืนในระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

- [1] ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษาหลักการและสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่10). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- [3] ยุภาวดี พรหมเสถียร และธีรชัย เนตรนอมศักดิ์. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้จริงหรือไม่. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 15(3), 1-13.
- [4] ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และนันทิดาจันทร์ทรงสุ. (2560). *รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระดนตรีสำหรับชั้นประถมศึกษาของประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- [5] Mary, P., & Wendy, L. S. (1993). *Music in pre-kindergarten: planning & teaching*. R&L Education.
- [6] ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. พี บาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นติ้ง.
- [7] Smith, J. (2021). Integrating Technology in Music Education: A Path to Innovation. *Journal of Music Pedagogy*, 35(2), 24-36.
- [8] พระพัฒนาพล สิริสุวณโณ และวิทยา ทองดี (2565). การพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์* 8(1), 757-766.
- [9] วรณศิริ ธีระแพง. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบสังคมออนไลน์ สำหรับธุรกิจเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคลังสินค้าและพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูป*. [วิทยานิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา] มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [10] กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แผนพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนไทย*. สำนักพิมพ์แห่งชาติ.
- [11] สมาคมครูดนตรีแห่งประเทศไทย. (2566). *รายงานสถานการณ์การศึกษาดนตรีไทยประจำปี 2566*. สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย.
- [12] ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2556). *กิจกรรมดนตรีสำหรับครู*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 17(2), 37-48.
- [14] ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, นที เชียงชนะนา และชิตพงษ์ ตรีมาศ. (2561). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เรื่อง “การสอนดนตรีตามหลักการโคตยาและทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน”. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 10(2), 267-294.
- [15] Brown, P., & Lee, C. (2022). Cultural Heritage and Music Education Challenges and Opportunities. *International Journal of Arts Education*, 18(1), 12-27.

- [16] ประโมทย์ พ่อคำ.(2566). แนวคิดการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีกับการบูรณาการวิชาต่างๆโดยใช้เพลงภูเก็ตเป็นฐาน. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ*. 24(1), 139-162.
- [17] ณัฏชา เตชะอาภรณ์ชัย. (2565). การบูรณาการการใช้ดนตรีสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการดำเนินการชั้นเรียนแบบกิจวัตร.*วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. 7(2), 214-223.
- [18] ดลฤดี ไชยศิริ. (2562). การส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับแนวคิดเกมพีเคชั่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนผดุงนารี. [ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. (คอมพิวเตอร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [19] ประยุทธ์ ไทยธานี. (2563). การส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้แก่ผู้เรียน. *วารสารราชพฤกษ์*. 18(1), 9-19.
- [20] เจษฎา สุขสนิท. (2566). การใช้แอปพลิเคชันเกมดนตรีเพื่อพัฒนาการจดจำตำแหน่งตัวโน้ตดนตรีบนบรรทัด 5 เส้น ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา.*วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*. 14(3), 103-116.
- [21] Smith, J. (2021). Integrating Technology in Music Education: A Path to Innovation. *Journal of Music Pedagogy*, 35(2), 24-36.
- [22] Stipek, D. (1998). *Motivation to learn: From theory to practice* (3rd ed.). Allyn & Bacon.
- [23] Viphoouparakhot, V., Buranaphan, P., & Tienkhaw, S. (2019). Inspiration in creative learning management and student engagement in graduate studies. *The 14th Proceeding, Inspiring Student Learning for Diverse Societies*, (pp. 26-36). Ambassador Hotel.
- [24] Zhu, C. (2012). Student satisfaction, performance, and knowledge construction in online collaborative learning. *Journal of Educational Technology & Society*, 15(1), 127–136.
- [25] สายันต์ บุญใบ. (2565). การส่งเสริมและอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านในพิธีบวงสรวงพระธาตุเชิงชุมวรวิหารและพระธาตุนารายณ์เจงเวง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 41(4), 108-119.
- [26] กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2564). *รายงานผลการอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้านในประเทศไทย*. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- [27] ภิญโญ ภูเทศ. (2559). การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(3), 233-242.

ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ศีลห้าของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบัน

Understanding and Application of Five Precepts

Among Contemporary Thai Students

Kailing Zhao¹, ปรัศรา นิตยโชติ^{2*}, ดาริกา เมธี³, Jiaxiang Liu⁴, และ ปรมินทร์ ประภากร⁵Kailing Zhao¹, Pratsara Nitchot^{2*}, Darika Mathee³, Jiaxiang Liu⁴, and Porramin Praparkarn⁵^{1,2*,3,4} สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย^{1,2*,3,4} Program in Chinese for Communication, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand⁵ สาขาวิชาภาษาจีน, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่บพิธพิมุข จักรวรรดิ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย⁵ Program in Chinese, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Bophitphimuk Chakkrawat Campus, Bangkok, Thailand

Received: March 10, 2025 Revised: May 27, 2025 Accepted: June 4, 2025

บทคัดย่อ

นักศึกษาไทยปัจจุบันมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำหลักคำสอนของศาสนาพุทธนิกายเถรวาทมาประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย เนื่องจากอิทธิพลที่กว้างขวางของพุทธศาสนาในสังคมไทย นักศึกษาไทยส่วนใหญ่มีโอกาสได้สัมผัสและเรียนรู้หลักคำสอนพื้นฐาน ทั้งมีส่วนร่วมกิจกรรมทางศาสนาตั้งแต่วัยเด็ก อย่างไรก็ตาม ความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้คำสอนพุทธเถรวาทของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งบทความนี้วิเคราะห์ผ่านการทบทวนวรรณกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจนักศึกษาไทยในยุคปัจจุบันว่ามีความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้คำสอนพุทธเถรวาทในบริบทสังคมสมัยใหม่อย่างไร รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้คำสอนของพุทธศาสนา ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาไทยมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาในระดับสูง โดยเฉพาะศีล 5 ที่เป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานด้านศีลธรรม และยังคงนำหลักธรรม คำสอนของพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังพบว่าการศึกษา ครอบครัว กระแสความทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ค่านิยมทางศีลธรรม ตลอดจนข่าวเชิงลบเกี่ยวกับพุทธศาสนา เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาไทยมีความผูกพันกับศาสนาน้อยลง ดังนั้น การส่งเสริมหรือการเสนอแนวทางให้คนในสังคมนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนามาใช้ในรูปแบบที่หลากหลาย และร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นแนวทางที่จะต้องใช้หลักการประพจน์ปฏิบัติตนเพื่อให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่เบียดเบียนกัน หลักคำสอนทางศาสนาจึงเป็นส่วนหลักที่ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม

คำสำคัญ: ศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ศีล 5 การประยุกต์ศีล 5 นักศึกษาไทย

Abstract

Current Thai students have been educated, understood and be able to apply the teachings of Theravada Buddhism in various ways. This is due to the wide influence of Buddhism in Thai society. Most of Thai

*Corresponding author.Tel.:083 898 2891

Email address: pratsara.n@mail.rmutk.ac.th

DOI: 10.14456/lartsj.2025.8

students get opportunity to experience and learn basic doctrines, also participated in religious activities from childhood. However, the knowledge, understanding and application of Theravada Buddhist doctrines among contemporary Thai students have begun to change. This article is based on analysis through a literature review to survey current Thai students on their knowledge, understanding, and application of Theravada Buddhist doctrines in the modern social context, including factors that affect knowledge, understanding and application of Buddhist doctrines. Analysis results show that Thai students have a high level of awareness of Buddhist doctrines, especially the Five Precepts, which are basic moral principles that still being brought the principles or the teachings of Buddhist to apply in everyday life. In addition, it was found that education, family, modern trends in the globalization era, changes in social conditions, moral values, as well as negative news about Buddhism, these are all factors that cause Thai students to have less attachment to religion. Therefore, encouraging or offering guidelines for people in society to apply the principles of Buddhist doctrines in various and modern forms to consist with modern life is still important, since the Buddhist doctrines are guidelines that people in society must practice to live peacefully without harming each other, therefore religious doctrines are the main part that creates peace and order in society.

Keywords: Theravada Buddhism, Five Precepts, Application of the Five Precepts, Thai Student

บทนำ

ในสังคมไทยนั้น ศาสนาพุทธมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตเป็นวงกว้างและอยู่ในทุกมิติ เนื่องจากจำนวนประชากรภายในประเทศที่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทมีจำนวนมากโดยคิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ศาสนาพุทธถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยมาเป็นเวลานาน อีกทั้งหลักคำสอนทางพุทธศาสนาส่งเสริมให้มีการคิดอย่างมีเหตุผลและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยเฉพาะศีล 5 ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานด้านศีลธรรม ความประพฤติของคนในสังคม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ดังในสรภังคชาดกกล่าวถึงศีลไว้ดังนี้ “บุคคลใดในโลกนี้ สำรวมกาย วาจา ใจ ไม่ทำบาปกรรมอะไร ไม่พูดเหลวไหล เพราะเหตุแห่งตน บัณฑิตเรียกคนเช่นนั้นว่า ผู้มีศีล” (ขุ.ชา.ทุก.(ไทย) 27/76/607) อีกทั้งศีล 5 นี้ สามารถปฏิบัติและเริ่มต้นจากตัวเองได้ การรักษาศีล ผู้รักษาศีลต้องมีความตั้งใจและงดเว้นจากการกระทำอันมิชอบ ผู้รักษาศีลต้องปฏิบัติ ประคับประคอง และมีจิตใจที่หนักแน่นเพื่อไม่ให้ล่วงละเมิดศีล ด้วยการประคับประคองกาย วาจา ใจให้อยู่ในกรอบของศีล รู้จักยับยั้งชั่งใจ บังคับ ควบคุม รวมถึงการฝึกอบรมจิตใจตนเองให้แสดงออกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มากระทบอย่างเหมาะสม มิเช่นนั้นสังคมจะวุ่นวาย ดังกรณีที่มีปรากฏเรื่องพฤติกรรมและอารมณ์ของบุคคลในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาขั้นรุนแรง เพราะขาดการพัฒนาด้านพฤติกรรม ร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมเป็นผลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมมา ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ เช่น ปัญหาเรื่องพิษสุราเรื้อรัง สิ่งเสพติด การฆ่าคน [1] (สุพัตรา สุภาพ, 2549, หน้า 13) ดังนั้นหากสังคมขาดการควบคุมด้วยศีล ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นทางกายบ้าง ทรัพย์สินบ้าง มนุษย์จะรู้สึกหวาดหวั่น สะพรึงกลัวไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถ้าสังคมควบคุมด้วยศีลไม่ประทุษร้ายกัน ด้วยกาย วาจาสังคมของเราจะน่าอยู่มากขึ้น [2] (วสิน อินทสระ, 2549, หน้า 37-38) ท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย แต่สถานภาพของศาสนาพุทธในสังคมไทยยังคงได้รับความสำคัญดังเดิม ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของคนในสังคมที่มีต่อศาสนาพุทธยังคงอยู่ในระดับสูง หากแต่ศีล 5 ที่นำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงมีการเปลี่ยนแปลงไปและยืดหยุ่นปรับตามสภาพของสังคม ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้เขียนสนใจศึกษาเรื่องภูมิหลังความรู้ ความเข้าใจ คำสอนในศาสนาพุทธนิกายเถรวาทว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบ และในท่อนี้กล่าวถึงศีล 5 เนื่องจากเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานด้านศีลธรรมของ

วิถีชาวพุทธในประเทศไทย รวมถึงการนำความรู้ หลักธรรม คำสอน ความเข้าใจดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมแนวทางการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ให้สอดคล้องกับบริบทสังคม วิถีชีวิตปัจจุบัน และรักษาความสงบสุขของคนในสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความศรัทธาต่อพุทธศาสนาเถรวาทของนักศึกษาไทยปัจจุบัน

[3] พระชลญาณมุนี (2563) ได้กล่าวไว้ว่า “ศรัทธา” มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตว่า “ศฺรทฺธา” หมายถึงความเชื่อ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจและในความคิดของมนุษย์โดยทั่วไป และสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมที่จะแสดงออก รวมถึงเป็นแรงดลใจให้มนุษย์มีพฤติกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ [4] พระสมุห์สมชาย สิริสมปนโน (2536) ที่กล่าวว่าไว้ว่าศรัทธาหรือความเชื่อมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต โดยศรัทธาที่ผิดจะส่งผลให้ประพฤติดุกปฏิบัติผิดหรือผิดทำผิด ส่วนศรัทธาที่ถูกต้องส่งผลให้ประพฤติถูกหรือถูกทำถูกไปตามศรัทธานั้น ความศรัทธาต่อศาสนาพุทธของนักศึกษาไทยในปัจจุบัน สะท้อนความเชื่อดั้งเดิมที่มีต่อศาสนากับความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง แม่นักศึกษาไทยโดยทั่วไปจะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมทางด้านพระพุทธศาสนาแต่การเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก ส่งผลต่อความเชื่อ ความศรัทธา ความประพฤติ การปฏิบัติตนของนักศึกษาไทยที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่มีต่อพุทธศาสนาเถรวาท

ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของนักศึกษาไทยที่มีต่อคำสอนของศาสนาพุทธ สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจที่มีต่อความเชื่อในศาสนาพุทธด้านวัฒนธรรม การศึกษา และภูมิหลังสังคม ความรู้ความเข้าใจนี้ไม่เพียงแต่จะเกี่ยวข้องกับความเข้าใจที่มีต่อคำสอนพื้นฐานของศาสนาพุทธ แต่ยังเกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนชีวิตประจำวันและค่านิยมของสังคม นักศึกษาไทยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเชื่อและคำสอนพื้นฐานของศาสนาพุทธ โดยเฉพาะคำสอนศีล 5 อริยสัจ 4 และมรรคมีองค์ 8 ซึ่งตรงกับงานวิจัย [5] Srisuwan (2020) ที่กล่าวว่า นักเรียนมีความเข้าใจคำสอนดังกล่าวข้างต้น คิดเป็นร้อยละ 75 รวมถึงความสำคัญในการตระหนักรู้ด้านคุณธรรมและการประพฤติปฏิบัติตน

การศึกษาศาสนาขั้นพื้นฐานในสังคมไทยนั้นถือว่าสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะความศรัทธาของวัยรุ่นที่มีต่อศาสนา และการสร้างแนวคิดด้านคุณธรรม การศึกษาศาสนาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มีระบบการเรียนการสอนคำสอนของศาสนาพุทธ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงหัวใจสำคัญของแนวคิด และการประพฤติปฏิบัติของศาสนาพุทธ รองลงมาคือ หลักศีลธรรม จริยธรรม ที่ระบบการศึกษาให้ความสำคัญ เช่น ศีล 5 ความเมตตากรุณา เพื่อสร้างค่านิยม และเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ความศรัทธาที่แน่วแน่ยังส่งผลต่อพื้นฐานการเรียนศาสนา การเรียนศาสนาและกิจกรรมมีส่วนส่งเสริมให้ความเชื่อ ความศรัทธาด้านศาสนาของนักเรียนเพิ่มขึ้น ทำให้พวกเขาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ท้าทายต่าง ๆ ในสังคม มักจะอาศัยคำสอนศาสนาพุทธเป็นที่พึ่ง การเรียนการสอนศาสนาปกตินักเรียนมักจะร่วมกิจกรรมกับทางวัด และรวมถึงการบริการด้านสังคม ด้วยเหตุนี้ ความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งของศาสนาพุทธยิ่งทวีคูณ ขณะเดียวกันการเรียนการสอนศาสนาส่งเสริมให้นักเรียนคิดและตั้งคำถาม ทั้งยังรักษาความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อศาสนา และสามารถยอมรับวัฒนธรรมอื่น ๆ รวมถึงแนวคิดศาสนาที่ต่างออกไป

นอกจากนี้งานวิจัยระบุว่า ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยส่งผลกระทบต่อความเชื่อทางศาสนาของนักเรียน และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ สถานศึกษาของไทยส่วนใหญ่ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมปลายล้วนแต่บรรจุรายวิชาพระพุทธศาสนาในหลักสูตร รายวิชาเหล่านี้มักครอบคลุมคำสอนพื้นฐานของศาสนาพุทธ ประวัติศาสตร์ และศีลธรรมจริยธรรม รายวิชาเหล่านี้ทำให้นักเรียนไทยมีความรู้พื้นฐานทางศาสนาพุทธ โดยเฉพาะได้รับอิทธิพลที่เป็นเอกลักษณ์ของศาสนาพุทธ รวมถึงอายุของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นและระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะส่งผลต่อความเข้าใจในศาสนาพุทธและทำให้มีทัศนคติที่หลากหลายมากขึ้น โดยทั่วไปหลังจากนักเรียนเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแล้วจะมีความ

สนใจด้านศาสนาพุทธน้อยลง และจะให้ความสนใจแนวคิดสมัยใหม่และความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มากกว่าคำสอนทางศาสนาแบบดั้งเดิมซึ่งสอดคล้องกับ Pew Research เผยผลสำรวจว่ามีผู้คนที่ไม่มีศาสนาทั่วโลกมากขึ้น 1.19 พันล้านคน และยังระบุว่า คนรุ่นใหม่เข้าร่วมศาสนาน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกันสังคมไทยนั้นรับรู้กระแสข่าวเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บ่อย ๆ ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความเสื่อมถอยของศาสนาพุทธในไทย เชื่อมโยงไปสู่การ “ไม่นับถือศาสนา” ของคนยุคนี้ที่ “ศาสนา” อาจไม่ใช่สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของพวกเขาอีกต่อไป [6] (กรุงเทพฯ, 2565)

1.2 การปฏิบัติตามความเชื่อ

แม้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมีความเข้าใจต่อคำสอนศาสนาพุทธค่อนข้างดี แต่การดำเนินชีวิตจริงนั้น การปฏิบัติตามความเชื่อของพวกเขาได้รับอิทธิพลจากหลากหลายปัจจัยของสังคมยุคปัจจุบัน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องศีล 5 แต่ในทางปฏิบัตินั้น โดยเฉพาะศีลข้อ 5 เรื่องการงดเว้นดื่มสุรามักหย่อนยาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [7] Kitarsa (2012) ที่กล่าวว่า การพบปะ เข้าสังคมของกลุ่มวัยรุ่น การดื่มสุราเป็นเรื่องปกติที่พบเห็นได้โดยทั่วไป ทำให้ศีลข้อห้ามเรื่องการดื่มสุรานั้นไม่มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การแทรกซึมของวัฒนธรรมสมัยใหม่ทำให้ความเข้าใจเรื่องศีล 5 การประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางศาสนาพุทธของผู้เรียนบางส่วนนั้นเปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันงานวิจัย [8] Rungfamai (2018) กล่าวว่า สื่อโซเชียลมีเดียทำให้ผู้เรียนง่ายต่อการเข้าถึงวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่าง ส่งผลให้การปฏิบัติตามศีลหรือข้อห้ามในศาสนาพุทธเป็นเรื่องท้าทายสำหรับพวกเขา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [9] Swearer (2010) กล่าวว่า คนรุ่นใหม่มีโอกาสเข้าถึงและสัมผัสกับวัฒนธรรม ค่านิยมที่หลากหลาย ส่งผลให้คนรุ่นใหม่มีมุมมองต่อคำสอนดั้งเดิมของศาสนาพุทธที่เปลี่ยนไป

1.3 อิทธิพลด้านครอบครัวและการศึกษา

ครอบครัวและการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อและศรัทธา นักศึกษาไทยส่วนใหญ่เติบโตมาจากครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ โดยได้รับอิทธิพลมาจากพ่อแม่และบรรพบุรุษ ดังนั้น จึงคุ้นเคยกับการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาและเทศกาลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [10] Komin (1991) ที่กล่าวว่า การศึกษาครอบครัวและการศึกษาศาสนามีผลกระทบต่อความเชื่อและค่านิยมของผู้เรียน รวมถึงสถาบันครอบครัวเองมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อความเชื่อทางศาสนาเช่นกัน ทั้งยังมีส่วนสำคัญในการสืบต่อความเชื่อด้านศาสนา โดยที่ความเชื่อและการปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาของผู้ปกครองก็ส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติทางศาสนาและการมีส่วนร่วมของบุตรหลาน ทั้งนี้ครอบคลุมถึงกิจกรรมทางศาสนาของชุมชน ประเพณี วัฒนธรรมล้วนมีอิทธิพลต่อความเข้าใจและการปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาของผู้เรียนด้วยเช่นกัน ผู้เรียนมักจะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนและสังคมเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ทั้งยังมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับอัตลักษณ์ประจำชาติ มีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมทางศาสนาในชีวิตประจำวัน อีกทั้งสังคมไทยโดยทั่วไปยังให้ความสำคัญกับศาสนาพุทธ กิจกรรม เทศกาลและวัด ถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย สิ่งเหล่านี้ยังคงมีอิทธิพลต่อแนวคิดและแนวปฏิบัติทางศาสนาของผู้เรียน นอกจากนี้ระบบการศึกษาของไทยมักประกอบด้วยการศึกษาศาสนาขั้นพื้นฐาน ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำสอนศาสนาพุทธ แต่ยังช่วยเพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธด้วย ทั้งนี้การศึกษาศาสนาพุทธถือเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษาไทย โดยผู้เรียนจะเริ่มเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา ทำให้นักเรียนไทยส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝังคำสอนพื้นฐานของพุทธศาสนา อีกทั้งมีประชากรไทยจำนวนมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ส่งผลให้ศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมสังคมไทย ระบบการศึกษา และวิถีชีวิตประจำวันของคนไทยแต่ละระดับความศรัทธาและรูปแบบการปฏิบัติที่ต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

1.4 การปรับตัวให้เข้ากับชีวิตยุคปัจจุบัน

แม้ว่านักศึกษาไทยจำนวนมากจะต้องเผชิญกับแรงกดดันของยุคสมัย หากแต่พวกเขายังคงพยายามรักษาหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนาในชีวิตประจำวันของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [9] Swearer (2010) เมื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พวกเขามักจะแสวงหาสมดุลระหว่างการปฏิบัติศาสนาแบบดั้งเดิมและวิถีชีวิตสมัยใหม่

เช่น ช่วงเทศกาลศาสนาที่สำคัญ พวกเขามีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่วัด ขณะเดียวกันมีงานวิจัยบางส่วนระบุว่า การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตและสื่อโซเชียลมีเดียทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมีโอกาสสัมผัสและเข้าถึงวัฒนธรรมและแนวคิดที่หลากหลาย ส่งผลให้พวกเขามีมุมมองและทัศนคติต่อพุทธศาสนาที่เปิดกว้างและเป็นพหุนิยมมากขึ้น นักศึกษาบางส่วนเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับคำสอนศาสนาแบบดั้งเดิมและแสวงหาความรู้จากศาสนาอื่นหรือระบบปรัชญาอื่น ๆ กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยบริบทนี้นักศึกษาอาจซึมซับองค์ประกอบของศาสนาและวัฒนธรรมอื่น ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจและการปฏิบัติตน ขณะเดียวกันส่งผลให้นักศึกษาบางกลุ่มได้ทบทวนและขบคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของศาสนาตัวเอง อาจนำไปสู่การยึดมั่นและปฏิบัติตามคำสอนของพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นวิธีการต่อต้านการทำให้เป็นเนื้อเดียวกันของวัฒนธรรมโลก อีกทั้งแนวโน้มปัจเจกนิยมของสังคมสมัยใหม่ ทำให้นักศึกษาจำนวนมากให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองและมุ่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่การลดทอนความศรัทธาในศาสนาแบบเดิม การบริโภคนิยมและวิถีชีวิตที่เร่งรีบในสังคมสมัยใหม่อาจทำให้นักศึกษาเกิดความขัดแย้งด้านศีลธรรมและค่านิยมเกี่ยวกับคำสอนของพุทธศาสนา ซึ่งส่งผลต่อทางความเชื่อ ความศรัทธาที่มีต่อศาสนา นอกจากนี้ อิทธิพลของการศึกษาที่เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสทางการศึกษาที่หลากหลาย ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ส่งผลให้มุมมองทางศาสนาของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงไป กลุ่มคนรุ่นใหม่บางส่วนเกิดความลังเลใจต่อความเชื่อทางศาสนาภายใต้สถานการณ์บางอย่าง มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาและแนวทางการปฏิบัติตนตามที่ได้รับถ่ายทอดมา

2. การประยุกต์ใช้คำสอนพุทธศาสนาเถรวาทของนักศึกษาไทย

ในทางปฏิบัติ นักศึกษาไทยนำคำสอน หลักหรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของพุทธศาสนาเถรวาทมาประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย นักศึกษาบางส่วนยังคงรักษาขนบธรรมเนียมทางศาสนาแบบดั้งเดิม เช่น การทำบุญ การปฏิบัติสมาธิ และการรักษาศีล 5 อีกทั้งยังนำแนวคิดด้านศีลธรรมของพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อาทิ นักศึกษาบางคนมองแนวคิดเรื่อง “กรรม” สามารถช่วยให้พวกเขามีความรับผิดชอบต่อชีวิตและการเรียนมากขึ้น ขณะเดียวกัน หลักคำสอนเรื่อง “อนิจจัง” มีส่วนช่วยให้พวกเขาปรับอารมณ์และยอมรับความล้มเหลวหรืออุปสรรคในชีวิตได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษาบางส่วนมองว่าคำสอน หลักหรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในศาสนาพุทธเป็นเพียงธรรมเนียมปฏิบัติส่วนหนึ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมวิถีชาวพุทธมากกว่าการนำมาปฏิบัติในชีวิตส่วนตัว เช่น พวกเขาอาจเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาในช่วงเทศกาลที่วัด แต่ไม่ได้หมายความว่าในชีวิตประจำวันพวกเขาจะปฏิบัติตามคำสอนทางพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด ซึ่งสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนี้ ส่วนหนึ่งมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่ส่งผลให้คนมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบ ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง นอกจากนี้ นักศึกษาบางคนมองว่าศีล 5 บางข้อในพุทธศาสนา เช่น การงดเว้นสุรา หรือการไม่พูดเท็จ อาจเป็นเรื่องที่ยากจะปฏิบัติอย่างเคร่งครัดได้ในชีวิตจริง จึงเลือกนำคำสอนหรือแนวปฏิบัติมาใช้ในบางแง่มุม หรือปรับใช้ตามความเหมาะสมแต่ละสถานการณ์

2.1 ความเข้าใจศีลห้าของนักศึกษาไทย

นักศึกษาไทยยุคปัจจุบันมีความเข้าใจเกี่ยวกับศีล 5 ของพุทธศาสนาเถรวาทในระดับหนึ่ง แต่การปฏิบัติตามหลักศีล 5 ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [5] Srisuwan (2020) ระบุว่า นักศึกษาคิดเป็นจำนวนร้อยละ 75 สามารถอธิบายศีล 5 ได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจความสำคัญของศีล 5 ในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ขณะที่งานวิจัยของ [11] Ishii (1986) กล่าวว่า หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในระบบการศึกษาไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับศีล 5 ของนักศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยระบุว่า ศีล 5 ถูกมองว่าเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตทั้งในด้านศีลธรรมและพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [9] Swearer (2010) กล่าวว่า นักศึกษาโดยทั่วไปเชื่อว่าการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมส่วนบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างไรก็ตาม จากการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมปัจจุบันทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับศีล 5 ของนักศึกษาบางส่วนเริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของบริโภคนิยมและปัจเจกนิยม ทำให้การปฏิบัติตามหลักศีล 5 ในชีวิตยุคปัจจุบันมีความ

ซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับความท้าทายในสังคมสมัยใหม่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมักจะไตร่ตรองตนเองเมื่อต้องปฏิบัติตามหลักศีล 5 ขณะเดียวกันพยายามปรับให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน งานวิจัย [8] Rungfamai (2018) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มองว่าหลักปฏิบัติของศีล 5 จำเป็นต้องปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ พวกเขาตีความหลักของศีล 5 ในลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสร้างสมดุลระหว่างความเชื่อส่วนบุคคลกับความต้องการในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ค่านิยมของนักศึกษาไทยที่มีต่อศีล 5 ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างความเชื่อทางศาสนาแบบดั้งเดิมกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ แม้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะยอมรับศีล 5 ในฐานะหลักนำทางด้านศีลธรรมและพฤติกรรม แต่การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบันก็ส่งผลต่อแนวทางปฏิบัติและมุมมองของพวกเขาที่มีต่อศีล 5 เช่นกัน

2.2 การประยุกต์ใช้ศีลห้าของนักศึกษาไทย

ศีล 5 ในพุทธศาสนานิกายเถรวาทถือเป็นศีลระดับพื้นฐานเพราะ ศีล หมายถึง ความเป็นปกติธรรมดา หรือการประพฤติชอบทางกาย วาจา และเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานที่ชาวพุทธควรยึดถือในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นข้อปฏิบัติที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคมให้สงบเรียบร้อย เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียว ทั้งยังเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาศีลธรรมส่วนบุคคล ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม และส่งเสริมความสงบสุขในสังคม ซึ่งศีล 5 ประกอบด้วยข้อปฏิบัติดังนี้

(1) ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนชีวิตร่างกายของผู้อื่น สัตว์อื่น แต่เป็นผู้มีใจประกอบด้วยเมตตากรุณา มีความรักความหวังดีต่อกันเป็นพื้นฐาน

(2) อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ด้วยอาการแห่งการขโมย มีความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของคนโดยไม่เบียดเบียนทรัพย์สิน และไม่ละเมิดกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น ด้วยการลักขโมย เป็นต้น แต่เป็นการดำเนินชีวิตโดยสุจริต ยุติธรรม หาเลี้ยงชีพโดยชอบ เรียกว่า สัมมาอาชีวะ

(3) กาเมสุ มิจฉาราวา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการประพฤติดีกาม ซึ่งเป็นความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของคนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครอง ไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่น รวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศ ไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตนเอง มีใจมั่นคงในคู่ครองของตน สามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้

(4) มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ คือ มีความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาที่เป็นเท็จหลอกลวง อันเป็นสาเหตุต้อนหรือทำลายประโยชน์ผู้อื่นแต่มีความซื่อสัตย์ มีสัจจะ รักษาสัจจะ พูดแต่ความจริง คำมีประโยชน์ คำสมานฉันท์สามัคคี เป็นต้น

(5) สุราเมรัยเมษัชปะมาทัฏฐานา เวรมณี หมายถึง เจตนางดเว้นจากของมีเมา คือ สุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท คือ ความประพฤติ หรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนตนเอง ด้วยการดื่ม การสูบ ดัด สิ่งที่เป็นพิษให้โทษแก่ร่างกาย คือ เป็นยาเสพติดทุกประเภท อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทพลาดพลั้ง เกิดความมัวเมา เสียสติสัมปชัญญะ และทำให้เสียคุณภาพความเป็นคน แต่มีสติระวังตัวมิให้ติดสิ่งเสพติดเหล่านั้น ทั้งสามารถควบคุมจิตใจ ควบคุมอารมณ์มิให้ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติดทั้งหลายด้วย [12] (ไสว มาลาทอง, 2562, หน้า 109-112)

[11] Ishii (1986) ศึกษาบทบาททางประวัติศาสตร์ของพุทธศาสนาในสังคมไทย และความหมายของพุทธศาสนาในบริบทสมัยใหม่ ผ่านการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์และการศึกษาวัฒนธรรม Ishii เน้นว่าคำสอนของพุทธศาสนา ในที่นี้รวมถึงศีล 5 มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานทางศีลธรรมและบรรทัดฐานทางพฤติกรรมของสังคมไทย แม้ว่าคนหนุ่มสาวจะเผชิญกับความท้าทายในสังคมสมัยใหม่ แต่ศีล 5 ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาด้านศีลธรรม นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามข้อปฏิบัติของศีล 5 ได้ เช่น ศีลข้อ 1 กล่าวถึงเรื่องการงดเว้นการฆ่าสัตว์ มีนักศึกษาหลายคนเลือกทางอาหารมังสวิรัตหรือพยายามลดการทำร้ายสัตว์ให้น้อยที่สุด งานวิจัย [10] Komin (1991) ศึกษาค่านิยมของ

คนไทยและความเชื่อมโยงกับคำสอนของพุทธศาสนา (รวมศีล 5) พบว่าค่านิยมของคนไทยได้รับอิทธิพลเชิงลึกจากพุทธศาสนา โดยศีล 5 มีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมทางสังคม และการตัดสินใจทางศีลธรรมของแต่ละบุคคล เมื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยต้องเผชิญกับความท้าทายของความทันสมัย พวกเขาหันมาใช้ศีล 5 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตทางศีลธรรม ขณะเดียวกัน [13] Peleggi (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและอัตลักษณ์ของไทย พบว่าพุทธศาสนาเป็นองค์ประกอบสำคัญของชาติและยังคงมีคุณค่าทางศีลธรรมในสังคมสมัยใหม่ และส่งผลต่อพฤติกรรมความเชื่อของคนรุ่นใหม่ ขณะที่งานวิจัย [9] Swearer (2010) พบว่าแม้ว่านักศึกษาจะมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับศีล 5 แต่ในสังคมสมัยใหม่นักศึกษาบางส่วนมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ลดลง โดยเฉพาะศีลข้อ 3 และศีลข้อ 5 ที่กล่าวถึงการงดเว้นเรื่องการประพฤติดีกาม และงดเว้นจากการดื่มของมึนเมา

ศีลข้อ 3 แม้ว่านักศึกษาจะตระหนักในศีลข้อนี้ แต่ด้วยบริบทของสังคมที่เปิดกว้างและมีความหลากหลายมากขึ้นในยุคปัจจุบัน ระดับการปฏิบัติตามศีลข้อนี้จึงแตกต่างกันไป การเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศทำให้นักศึกษามีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามศีลข้อนี้ งานวิจัย [14] Phra (2011) พบว่าคนหนุ่มสาวแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจและแนวทางศีลธรรมจากพุทธศาสนา โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับช่วงเวลาท้าทายในชีวิต อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามศีล 5 ในทางปฏิบัติได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรม คนหนุ่มสาวบางส่วนมองว่าศีล 5 ควรถูกนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ ประเด็นที่กล่าวถึงคนหนุ่มสาวบางส่วนมองว่าศีล 5 ควรถูกนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ ผู้เขียนมีความคิดเห็นที่หลากหลาย ๆ ครั้ง สถานการณ์ในสังคมหากต้องปฏิบัติตามหลักศีล 5 อย่างตรงไปตรงมาอาจเป็นสิ่งที่ปฏิบัติจริงได้ยาก ดังเช่นศีลข้อที่ 2 เรื่องงดเว้นการพูดเท็จ หลายครั้งที่เกิดเหตุการณ์ “White Lies” หรือ “คำโกหกสีขาว” หากฟังผิวเผินแน่นอนว่า “การโกหก” สำหรับใครหลายคนฟังดูเหมือนการเห็นแก่ตัว เป็นการปกปิดความผิดของตนเอง เพื่อให้ตนเองสบายใจ และพ้นผิดได้ แต่ทว่า “การโกหกสีขาว” นั้นแตกต่างจากการโกหกปกติ คือ การโกหกเพื่อเป็นการหวังดี โกหกเพื่อหวังให้อีกฝ่ายรู้สึกสบายใจ หรืออาจทำให้ความสัมพันธ์นั้น ๆ ราบรื่น [15] (วงศ์ธรรม ทุมกิจจ, 2566) เช่น ภรรยาฝึกทำอาหารครั้งแรก เมื่อทำอาหารเสร็จภรรยาได้ถามสามีว่า “อาหารรสชาติเป็นอย่างไรบ้าง” ความคิดของสามีคือ รสชาติไม่อร่อยเอาเสียเลย แต่หากสามีพูดความจริงออกไป อาจทำให้ภรรยานั้นเสียความรู้สึกแน่ ๆ เพราะสามีเห็นความตั้งใจในขั้นตอนการทำอาหารของภรรยาตั้งแต่ต้นจนจบ สามีเลยตอบกลับไปว่า “รสชาติดีเลยนะ คุณเพิ่มรสหวานสักหน่อยจะกลมกล่อมมากขึ้น”แน่นอนผลของคำพูดย่อมได้รับผลที่ดีกว่า ส่งผลให้ภรรยามีกำลังใจและความตั้งใจในการทำอาหารมากขึ้น ทั้งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยานั้นราบรื่น ซึ่งหากมองในมุมของศีล 5 สามีโกหก คือ การผิดศีลข้อ 4 ที่กล่าวถึงเรื่องการงดเว้นการพูดเท็จ แต่หากมองในสถานการณ์นี้ คือ เจตนาของผู้เป็นสามีไม่ได้ประสงค์ร้าย แต่โกหกเพื่อให้สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยานั้นราบรื่น รักษาความรู้สึกของภรรยา เหตุการณ์นี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่อาจเกิดได้จริงในชีวิตประจำวัน หากต้องวิเคราะห์เหตุการณ์ดังกล่าว ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่สามีไม่ได้ปฏิบัติตามศีลข้อ 4 เรื่องการงดเว้นจากการพูดเท็จ แต่สามีมีเจตนาที่ดีต่อภรรยา เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากความยืดหยุ่นและปรับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยข้างต้นดังที่กล่าวมาแล้ว ขณะเดียวกันงานวิจัย [7] Kitiarsa (2012) พบว่าการปฏิบัติตามศีล 5 ในหมู่คนหนุ่มสาวมีความแตกต่างกันชัดเจนระหว่างรุ่น แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะยอมรับคุณค่าทางศีลธรรมของศีล 5 ในเชิงทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติมักปรากฏการปฏิบัติในลักษณะมือถือสาปากถือศีล คือ การแสดงตัวว่าเป็นคนมีศีลมีธรรมแต่กลับประพฤติชั่ว ขณะเดียวกันการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ลดลงเช่นกัน งานวิจัย [8] Rungfamai (2018) ชี้ให้เห็นว่า แม้ความทันสมัยจะก่อให้เกิดความท้าทายต่อความเชื่อดั้งเดิม แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงมีความเข้าใจและยอมรับในหลักศีล 5

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาปฏิบัติตามศีลแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่พวกเขาอยู่ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อความเข้าใจของพวกเขาที่มีต่อศีลธรรมและข้อปฏิบัติทางศาสนา งานวิจัย [7] Kitiarsa (2012) พบว่า พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่พบได้ทั่วไปโดยเฉพาะกิจกรรมเข้าสังคม ผู้เขียนมี

ความคิดเห็นว่า เมื่อเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป และพบได้บ่อยจนเป็นเรื่องปกติอาจส่งผลต่อมุมมองของบุคคลที่มองว่าใคร ๆ ก็ ต้มสุรา หากจะต้มสุราก็ไม่ได้ทำให้รู้สึกว่าเป็นเรื่องแปลก หรือเป็นพฤติกรรมที่แปลกแยก ดังนั้นส่งผลให้ศีล 5 เรื่องงดเว้น การดื่มของมึนเมาระดับการปฏิบัติตามศีลนั้นลดลงได้ อีกทั้งปัจจุบันบางกรณีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นเหตุผลดื่มเพื่อสุขภาพ ส่วนศีลข้อศีล 2 และข้อ 3 นั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า หากคนในสังคมนำศีลข้อดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม หรือไม่สามารถปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด ย่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ดังเช่น ชาวที่ปรากฏตามสื่อ กรณีที่ถูกชายขโมยลูกชิ้นจากร้านค้าเพื่อนำไปให้มารดา หากจะมองในแง่ดีว่าลูกชายมีความรักและเป็นห่วงมารดา มีความ กตัญญู สามารถมองแบบนี้ได้ แต่ความรัก ความกตัญญูที่มีต่อมารดาแล้วนำมาซึ่งต้องก่อเหตุลักทรัพย์นั้น ผลจากการลักทรัพย์ ส่งผลให้ผู้ก่อเหตุถูกดำเนินคดี เจ้าของทรัพย์นั้นเตือนร้อนเพราะถูกลักทรัพย์ การกระทำความผิดนั้นผิดทั้งศีลและผิดทั้ง กฎหมาย สำหรับศีลข้อ 3 นั้น ปัจจุบันในสังคมมีนักศึกษาที่เป็นครูจำนวนไม่น้อยที่มีค่านิยมอยู่ก่อนแต่ง ผู้เขียนมีความ คิดเห็นว่าการนำศีลข้อ 3 มาปฏิบัติใช้ยังคงสำคัญ ไม่ว่าจะคบหาในฐานะคู่รัก ไม่ได้มีพันธะผูกพันทางกฎหมาย แต่การซื่อสัตย์ ต่อคนรักของตนเองช่วยป้องกันความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ สามารถป้องกันโรคร้ายที่ติดต่อกันผ่านการมีเพศสัมพันธ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทยที่มีค่านิยมแบบพัวเดียวเมียเดียว ซึ่งค่านิยมแนวคิดนี้ส่วนหนึ่งคือได้รับอิทธิพลมา จากคำสอนทางพระพุทธศาสนาเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปว่า การปฏิบัติตามหลักศีล 5 ของนักศึกษาไทยในยุคปัจจุบันสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสาน ระหว่างประเพณีดั้งเดิมกับความเป็นสมัยใหม่ แม้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจศีล 5 ในระดับสูง แต่เมื่อเผชิญกับความ ทำทายจากกระแสความทันสมัยและโลกาภิวัตน์ ทำให้ระดับการปฏิบัติตามศีลของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน การปฏิบัติตาม หลักศีล 5 ในแต่ละข้อนั้นกลายเป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้ปฏิบัติว่าสามารถยึดปฏิบัติตามได้ครบทุกข้อหรือไม่ ในทุก ๆ สถานการณ์ที่ผู้ปฏิบัติได้เผชิญ ดังนั้นการนำศีล 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ยึดหยุ่นหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า หลาย ๆ ครั้งหากเกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่า เราควรเลือกปฏิบัติแนวทางนั้น เนื่องจากการปฏิบัติจริงมีปัจจัย หลายอย่างที่ไม่ได้เอื้อต่อผู้ปฏิบัติให้ปฏิบัติตามหลักศีล 5 อย่างตรงไปตรงมา เช่น แนวความคิด วัฒนธรรม การประพฤติปฏิบัติ ตนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ขอแค่ผู้ปฏิบัติมีเจตนาดีหากมีความจำเป็นต้องยึดหยุ่น หรือนำศีล 5 มาปรับใช้ให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ และไม่ได้ส่งผลเสียหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคม ผู้เขียน พิจารณาว่าเป็นเรื่องที่ได้ ทำอย่างไรก็ตาม ศีล 5 ยังคงเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เนื่องจากเป็นแนวทางปฏิบัติเบื้องต้นที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางกาย วาจา ใจ เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุขและไม่เบียดเบียนกัน

3. ทิศทางการเผยแพร่และพัฒนาพุทธศาสนาในอนาคต

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้และการประยุกต์ใช้คำสอนพระพุทธศาสนาของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบัน แวดวงพุทธศาสนาและแวดวงการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัว เพื่อให้ถ่ายทอดคำสอน ความรู้ วัฒนธรรมของพุทธศาสนา เป็นต้น ไปยังคนรุ่นใหม่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ณ ที่นี้ ผู้เขียนขอเสนอประเด็นดังกล่าวดังนี้ เพื่อเสนอเป็นทางเลือกหนึ่ง สำหรับผู้อ่านในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3.1 การศึกษาพุทธศาสนาแบบร่วมสมัย

ควรบรรจุหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ในทุกระดับการศึกษา เช่น การบูรณา การพุทธศาสนากับศาสตร์อื่น ๆ อาทิ จิตวิทยาและจริยศาสตร์ รวมถึงวิธีการถ่ายทอดคำสอน ความรู้ทางศาสนาควรมีการ ประยุกต์ นำเทคนิคใหม่ ๆ มาร่วมใช้และควรปรับวิธีการ เนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้รับ อีกทั้งเป็นการกระตุ้นความ สนใจของนักศึกษาและทำให้หลักคำสอนของพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่เข้าใจง่ายขณะเดียวกันเข้าถึงได้ง่ายเช่นกัน

3.2 การเผยแพร่ผ่านโซเชียลมีเดีย

ใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิดีโอสั้น พอดแคสต์ การถ่ายทอดสด เพื่อเผยแพร่คำสอนพุทธศาสนา ในรูปแบบที่เข้าถึงง่ายสำหรับคนรุ่นใหม่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้พระนักเทศก์ออนไลน์เป็นผู้บรรยายและให้ความรู้ทางศาสนาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ นอกเหนือจากการที่บุคคลจะต้องเดินทางไปวัดเท่านั้นจึงจะได้รับฟังคำสอนหรือความรู้ทางศาสนา

3.3 การเสริมสร้างกิจกรรมทางศาสนาเชิงประสบการณ์

ส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การบวชระยะสั้น คอร์สฝึกสมาธิ งานอาสาสมัคร เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้ เข้าใจถึงคำสอน และวัฒนธรรมพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นผ่านการปฏิบัติจริง ไม่ใช่เพียงศึกษาทฤษฎีเท่านั้น

3.4 การผสมผสานเทคโนโลยีกับศาสนา

พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการทำสมาธิ มีหลักสูตรพระพุทธรูปแบบออนไลน์ และมีระบบผู้ช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับพุทธศาสนาด้วย AI เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือทางเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างการเผยแพร่คำสอน ความรู้ วัฒนธรรมทางพุทธศาสนา เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผู้เขียนมองว่าการรับรู้และการประยุกต์ใช้คำสอน ความรู้ วัฒนธรรมทางพุทธศาสนาของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง แม้ว่านักศึกษาบางส่วนยังคงมีศรัทธา และปฏิบัติตามหลักพระพุทธรูปศาสนาแต่การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบันได้ส่งผลให้นักศึกษาบางส่วนให้ความสนใจต่อพุทธศาสนาน้อยลง หรือแม้กระทั่งมองว่าเป็นเพียงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมเท่านั้น และในอนาคตผู้เขียนมองว่า การเผยแพร่คำสอน ความรู้ วัฒนธรรมทางพุทธศาสนาจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมยุคปัจจุบัน เพื่อให้พุทธศาสนาสามารถคงบทบาท มีคุณค่า และส่งผลเชิงบวกต่อคนรุ่นใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [16] Smith (2019) ระบุว่าความเชื่อทางศาสนาของนักศึกษาไทยกำลังเปลี่ยนแปลง ความหลากหลายทางสังคมทำให้คนหนุ่มสาวจำนวนมากเริ่มให้ความสนใจกับศาสนาอื่นนอกเหนือจากพระพุทธศาสนา บางคนถึงกับพยายามผสมผสานหลักคำสอนของพุทธศาสนากับองค์ประกอบของวัฒนธรรมหรือศาสนาอื่น ๆ เพื่อสร้างระบบความเชื่อมั่นในแบบของตนเอง

สรุป

จากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์งานวิจัยต่าง ๆ กล่าวว่าโดยสรุปว่าความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้คำสอนพุทธศาสนาของนักศึกษาไทยยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้หลักคำสอนทางศาสนาได้แก่ การได้รับอิทธิพลด้านการศึกษา ครอบครัว กระแสความทันสมัยของโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต นักศึกษาไทยพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักธรรม คำสอนต่าง ๆ ทางด้านศาสนา การรับรู้ ความเข้าใจในระดับสูง เนื่องจากศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย มีอิทธิพลเป็นวงกว้างต่อด้านต่าง ๆ ในสังคม อาทิ วงการการศึกษาที่หลักสูตรมีรายวิชาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่บรรจุในหลักสูตรตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แน่นนอนว่านักศึกษาไทยส่วนใหญ่ของประเทศย่อมได้รับอิทธิพลและการถ่ายทอดความรู้ เรื่องหลักธรรม คำสอนทางพระพุทธศาสนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทำให้สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว การศึกษา สังคม วัฒนธรรม รวมถึงค่านิยมต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เคยมีในอดีตย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นกัน การหล่อหลอมจากสภาพแวดล้อมดังกล่าว ส่งผลให้นักศึกษามีความกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะตั้งคำถาม และรวมถึงมีความกล้าที่จะแสดงออกถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมากกว่าในอดีต อีกทั้งบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะสภาพลักษณะของศาสนาพุทธที่ถดถอยลงส่งผลกระทบต่อความเชื่อศาสนาแบบดั้งเดิม

ปัจจุบันการรับรู้และการนำหลักธรรม คำสอนทางพุทธศาสนาของนักศึกษาไทยมีแนวโน้มในการประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะศีล 5 ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของชาวไทยส่วนใหญ่ จากกรณีนี้ทำให้ทราบได้ว่า นักศึกษาไทยยังคงยอมรับ และนำหลักธรรม คำสอนทางพุทธศาสนาไปปฏิบัติใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินในชีวิตประจำวัน แม้ว่าจะต้องมีการประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินชีวิตของพวกเขาไม่น่าเบื่อหน่าย ขอเพียงแค่ว่ายังมีเจตนาดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการปฏิบัติตามหลักศีล 5 ที่เกิดจากการประยุกต์ใช้นั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง ส่วนรวมและยังคงรักษาความสงบสุขในสังคมได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุพัตรา สุภาพ. (2549). *ปัญหาสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- [2] วศิน อินทสระ. (2549). *พุทธจริยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์ธรรม.
- [3] พระชลญาณมุนี. (2563). พระพุทธศาสนากับความเชื่อ. *วารสาร มจร บาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, 6(2), 99–105.
- [4] พระสมุห์สมชาย สิริสมปนโน. (2536). การปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(1), 211–221.
- [5] Srisuwan, S. (2020). Influence of Buddhist teachings on lifelong learning competencies of university student. *Mahamakut Buddhist University Journal*.
- [6] กรุงเทพธุรกิจ. (2522). *ทำไมคนยุคนี้ไม่นับถือศาสนา*. :<https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1002732>
- [7] Kitiarsa, P. (2012). *Mediums, Monks, and Amulets: Thai Popular Buddhism Today*. Silkworm Books.
- [8] Rungfamai, K. (2018). Buddhism and the Modernity of Thai Society. *Studies in Higher Education*, 43(7), 1268-1278.
- [9] Swearer, D. K. (2010). *The Buddhist world of Southeast Asia*. State University of New York Press.
- [10] Komin, S. (1991). *Psychology of the Thai People: Values and Behavioral Patterns*. National Institute of Development Administration (NIDA).
- [11] Ishii, Y. (1986). *Sangha, state, and society: Thai Buddhism in history*. University of Hawaii Press.
- [12] ไสว มาลาทอง. (2562). *การศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครองและประชาชน ผู้สนใจทั่วไป*. โรงพิมพ์การศาสนา.
- [13] Peleggi, M. (2007). *Thailand: The worldly kingdom*. Reaktion Books.
- [14] Phra Poomjieo. (2011). *Buddhism and youth: Buddhist approaches to the youth in contemporary society*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press.
- [15] วงศธรณ์ ทุมกิจจ. (2566). *White Lies (คำโกหกสีขาว)*. <https://Psychologistchair.com>
- [16] Smith, L. (2019). *Buddhism in the 21st Century: Challenges and Adaptations*. Cambridge University Press.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษและแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ A Study of Relationship between an English Standardized Test and UTK English Achievement Test

ธัญญวัฒน์ ตรีเนตร^{1*}, รัตติมา ธัญยธรรมรงค์กุล², ปิยะรัตน์ พิพัฒน์ธาราสกุล³,

ธัญญา ภาคภูมิ⁴, และ กิตติ เฉลิมฉัตรวารการ⁵

Dhunyawat Treenate^{1*}, Rattima Thanyathamrongkul², Piyarat Pipattarasakul³,

Thanya Pakpoom⁴, and Kitti Chalochatvarakorn⁵

^{1*,2,3,4,5} คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

^{1*,2,3,4,5} Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand

Received: February 17, 2025 Revised: April 18, 2025 Accepted: April 28, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนของแบบทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (TOEIC) และคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (UTK Test) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 100 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (TOEIC) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (UTK Test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อสอบทั้งสองฉบับ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคะแนนของแบบทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (TOEIC) และคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (UTK Test) มีความสัมพันธ์สูงมากในเชิงบวกที่ระดับ 0.83 ($p < 0.01$) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งและมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: แบบทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (TOEIC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (UTK Test) ความสัมพันธ์

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between scores obtained from the Test of English for International Communication (TOEIC) and the UTK English Language Proficiency Test. Purposive

* Corresponding author. Tel: 081 939 6469

Email address: dhunyawat.t@mail.rmutk.ac.th

DOI: 10.14456/lartsj.2025.9

sampling was applied to select a sample of 100 students from the Faculty of Liberal Arts. The data collection was conducted using two tests: the Test of English for International Communication (TOEIC) and the UTK English Language Proficiency Test. The collected data were then analyzed using mean scores, percentages, and standard deviations. The Pearson correlation coefficient was used to examine the relationship between the two tests. The analysis revealed that the TOEIC scores were positively correlated with those obtained from the UTK English Language Proficiency Test, with a correlation coefficient of 0.83 ($p < 0.01$), indicating a very strong positive correlation at the 0.01 significance level. The findings suggest that students who performed well on the TOEIC also tended to perform well on the UTK Test, confirming the validity of the UTK Test as a measure of English proficiency.

Keywords: Test of English for International Communication (TOEIC), UTK English Language Proficiency Test, Relationship

Introduction

On January 17, 2024, the Ministry of Higher Education, Science, Research, and Innovation introduced the *Policy for Enhancing English Standards in Higher Education* with the purpose of improving English proficiency among Thai university students and enhancing Thailand's competitiveness on the global stage [1] (Ministry of Higher Education, Science, Research, and Innovation, 2024). The policy aims to establish English proficiency evaluations that match international benchmarks, especially the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

Rajamangala University of Technology Krungthep established its English proficiency test to match CEFR levels and facilitate student evaluation and placement while advancing curriculum development. RMUTK offers specialized language training programs according to student proficiency levels because it understands language proficiency as essential for both academic achievement and career preparedness. The Test of English for International Communication (TOEIC) remains a popular standard for measuring English ability but presents significant cost implications for students. RMUTK established the UTK English Proficiency Test as a cost-effective institutional alternative to make assessment more accessible for students within its academic and vocational framework.

Research indicates that TOEIC serves as a common benchmark in educational and professional contexts yet fails to address how well local and institutional English proficiency tests meet international standards like TOEIC. Research remains limited in examining if assessments created at universities match the language abilities measured by recognized global tests. This study fills in a gap by looking at how scores on the UTK English Proficiency Test and the TOEIC compare. This proves that the UTK test is valid and meets international standards.

This research analysis demonstrates the UTK test's validity by showing a correlation between its scores and those of the TOEIC test, which supports the UTK's role as a standardized university English proficiency measure. The research results should help shape policy execution and create fair evaluation methods while strengthening RMUTK's English education system.

Objectives of the Study

This study has two main objectives. First, it examines the correlation between TOEIC scores and the UTK English Proficiency Test results to compare a global standard with a university-administered assessment. Second, it aims to develop clear and effective criteria for evaluating English proficiency at Rajamangala University of Technology Krungthep, aligning institutional assessment with international standards.

Significance of the Study

This research study provides complete details about the English Ability Test at Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test) and the relationship between TOEIC scores and UTK Test results. Our study findings will create standards that help determine the English language abilities of UTK staff and students in the future.

Literature Review

1. The Test of English for International Communication (TOEIC)

TOEIC serves as an internationally accepted English assessment for business language proficiency. The Educational Testing Service (ETS) introduced this test in 1979 to assess reading and listening comprehension skills in professional English use. TOEIC expanded its testing format by introducing speaking and writing components, which transformed it into a complete language proficiency assessment for business organizations as well as educational and immigration institutions to manage employment decisions and academic placements [2] (Educational Testing Service, 2019; [3] O'Doherty, 2016).

Background and development

Multinational businesses' growing need for a standardized English test prompted the creation of TOEIC. The test began with reading and listening assessments but adapted through content and scoring changes to maintain its relevance. The TOEIC test can now be taken through both paper-based and computer-based formats, according to [4] Hamp-Lyons (2000).

Features of the Test

The Listening and Reading sections of the test contain 200 questions that assess understanding of emails and reports used in professional settings. The test evaluates real-world communication abilities through its speaking and writing components [3] (O'Doherty, 2016; [5] Kunnan, 2013).

Relevance and application

The TOEIC test serves as a standard for employee advancement and recruitment as well as academic entry requirements across English-speaking nations. For immigration processes, governments utilize it to assess English language abilities. The TOEIC test continues to serve as an essential assessment instrument for professional language skills amid the increasing requirements of global communication [9]; [6] (Tannenbaum, 2004; [3] O'Doherty, 2016).

2. English Proficiency Test of Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test)

The UTK Test was developed in conformance with CEFR standards by adhering to standardized English proficiency test development procedures. The language assessment professionals trained test developers at Rajamangala University of Technology Krungthep to develop standardized tests and establish test frameworks. Experts developed and reviewed detailed test specifications for each competency according to CEFR standards.

Experienced test developers formed a committee that utilized tools such as the Lexitutor program to check language level suitability while the AWL list helped verify academic vocabulary appropriateness. The experts analyzed the test and then offered feedback, which led to adjustments that aligned it with CEFR standards. The test assessed listening and reading proficiency for future work environments while also examining grammar and structure.

The test was created to fulfill university standards for evaluating the English skills of last-year students but omits writing and speaking sections because they are harder to assess [7] (Luoma, 2004). Experts verified the test's relevance and accuracy by reviewing vocabulary and grammar using the Cambridge Dictionary and core inventory. The first test results revealed unexpected difficulty levels in listening and reading questions, which prompted necessary revisions. The analysis of the test's discriminating power and difficulty levels uncovered some questions that were too challenging and required modification to better distinguish among test-takers' abilities. The test underwent retesting, following the necessary modifications to achieve the required standards.

Features of the Test

The test consists of 100 questions created by the research team. Scoring is based on 1 point for a correct answer and 0 points for an incorrect answer. The test is designed to assess English language proficiency, covering both Listening and Reading skills. The details are as follows:

1. Listening – 30 questions in total, divided into the following sections:

1.1 Photograph – 5 questions

In this section, a picture will be shown in the test, and the test taker must listen and choose the most appropriate description from 4 options that matches the image. 1.2

1.2 Question-Response – 10 questions

In this section, the test taker will hear a question or statement, followed by 3 possible responses. The test taker must choose the most appropriate response.

1.3 Conversation – 10 questions

This section includes 4 short conversations, each followed by 2-3 questions, ranging from factual questions to inferential ones.

1.4 Talk – 5 questions

The test taker will listen to a solo speech, such as announcements, weather reports, instructions, etc. There are 2 talks, and each talk is followed by 2-3 questions.

2. Reading – 70 questions in total, divided into the following sections:

2.1 Grammar – 15 questions

This section tests knowledge of topics such as compound sentences, complex sentences, compound-complex sentences, perfect tense, adverbs, question tags, if clauses, modals, passive voice, gerunds, infinitives, present continuous, present simple, and prepositions.

2.2 Vocabulary – 15 questions

This section tests vocabulary knowledge related to topics such as education, work and jobs, science and technology, lifestyles, collocations, travel and services, personality, description, feelings, objects and rooms, and things in the town/shops/university.

2.3 Text Completion – 10 questions

In this section, the test taker must complete texts by filling in words to make the reading passage coherent. The texts commonly used for this section include emails, order forms, reservation forms, etc.

2.4 Reading Comprehension – 30 questions

This section tests the ability to read and understand texts. The test taker will read several types of texts, most of which are related to everyday life, work-related documents, etc.

3. A Comparative Analysis of the UTK Test and TOEIC Test: Assessing English Proficiency in Academic and Professional Contexts

3.1 Similarities between UTK Test and TOEIC Test:

The UTK Test and TOEIC measure English language abilities mainly through two important skills, which are listening and reading comprehension. The assessment format includes multiple-choice questions that evaluate the examinee's ability to understand both spoken and written English. The TOEIC test serves professional business settings, while the UTK test evaluates language abilities important for academic life as well as daily communication. Both examinations target different groups but ultimately measure essential communication skills required for practical English use.

TOEIC features listening and reading sections supplemented by speaking and writing components, which together provide a full assessment of language proficiency. The UTK test evaluates listening and reading skills, which it divides into four listening parts and two reading parts. The UTK Test emphasizes grammar, vocabulary, and reading comprehension aspects, which set it apart from TOEIC.

The purpose behind both tests is to measure language proficiency through realistic scenarios. TOEIC serves business environments by examining English communication through emails and reports, but the UTK test examines everyday language use in academic and professional situations.

3.2 Differences between UTK Test and TOEIC Test:

Business English proficiency assessment worldwide acknowledges the TOEIC Test content as its primary design objective. Workplace communication forms the foundation of these sections because they cover understanding emails along with reports and professional dialogues. The UTK Test focuses on grammar and vocabulary tests along with text completion tasks while concentrating on language usage in

both daily life and educational settings. The TOEIC test evaluates professional English across listening and reading comprehension, while the UTK test emphasizes language skills used in academic settings through similar assessments.

TOEIC combines multiple question formats across its listening section, including conversations, talks, and question-response items. The UTK Test incorporates listening comprehension but employs more structured question types, including photographs, question-response, short conversations, and talks. The UTK Test emphasizes grammar-based questions and vocabulary topics, which receive less attention in the TOEIC Test.

The TOEIC test scores candidates between 10 and 990 points across listening and reading sections within a total exam time of 2 hours. The UTK test totals 100 points, with 30 points for listening and 70 points for reading, while allocating 90 minutes for completion, which includes 30 minutes for listening and 60 minutes for reading. The UTK test provides a more concentrated assessment experience that requires less time than the TOEIC exam.

TOEIC evaluates English skills at different proficiency levels, which encompass both beginner and advanced students. This tool functions effectively in professional environments and evaluates a wide array of language competencies. The UTK Test specifically targets B2 level proficiency in line with the CEFR framework. The main purpose of this evaluation is to measure academic and daily communication language proficiency among students and graduates.

The TOEIC test serves as an international standard that numerous businesses, academic institutions, and immigration departments utilize to evaluate English language skills for job applications and academic entry requirements. The UTK Test is designed to evaluate the English language proficiency of students at Rajamangala University of Technology Krungthep (RMUTK) as a graduation requirement, ensuring they meet the institution's language competency standards prior to degree conferral.

Research Methodology

1. Participants

The study's sample group comprised 100 fourth-year students from Rajamangala University of Technology Krungthep, who had undertaken the Test of English for International Communication (TOEIC) during the preceding academic semester. The participants were selected through purposive sampling. All participants were enrolled in the second semester of the 2024 academic year and were majoring in English for Communication or Japanese Language.

2. Research Instrument

The instrument employed in this study includes the English Proficiency Test developed by Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test). The data collection instrument is a multiple-choice test, comprising 100 items with four response options for each question, specifically designed by the researchers. Scoring is based on a dichotomous system, with 1 point awarded for a correct response

and 0 points for an incorrect response. The test aims to measure English proficiency, with a particular focus on listening and reading comprehension skills.

The quality evaluation of the UTK English proficiency test included statistical analysis performed on data from 298 external test-takers. The researchers evaluated test reliability by calculating both KR-20 and KR-21 coefficients. The KR-20 coefficient reached 0.806, which demonstrates strong internal consistency for the test items. The reliability calculation from KR-21 produced a lower measurement of 0.784 but achieved acceptable standards. The test shows adequate reliability for English language proficiency evaluation because both coefficients surpass the standard threshold of 0.70. The analysis led to revisions of specific test items because their discrimination indices and difficulty levels failed to meet the research standards.

Cut Score Establishment

The UTK English Proficiency Test achieved alignment with CEFR levels as shown in Table 4, yet developers did not use any standard-setting procedure during its first creation. The present benchmarks originated from expert evaluations and prior studies which connected TOEIC scores with CEFR levels [2] (ETS, 2019; [8] Tannenbaum & Wylie, 2008).

Future test administrations need to adopt recognized standard-setting methods, like the Modified Angoff or Bookmark method, to reinforce validity and establish defensible proficiency thresholds. [9] Karantonis and Sireci (2006) say that in the Bookmark method, researchers set performance standards based on how hard the items are, while [10] Cizek and Bunch (2007) say that experts in the Angoff method guess how hard the questions are for minimally competent test-takers. The use of these methods will position the UTK Test to better match international language evaluation standards.

3. Variables of the Study

3.1 Independent Variables

These comprise the scores from the Test of English for International Communication (TOEIC) and the scores from the English proficiency assessment conducted by Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test).

3.2 Dependent Variable

The dependent variable regards to the relationship between TOEIC scores and UTK Test scores, which is the main focus of the study.

4. Data Collection

The UTK Test was administered to the participants for completion. The test was scheduled to be taken no more than two weeks after the participants had completed the Test of English for International Communication (TOEIC). This time interval was selected to mitigate participant fatigue, as taking both tests on the same day might lead to diminished performance. However, extending the gap between the two tests excessively could introduce the influence of extraneous variables, potentially compromising the validity of the research findings. The data obtained from the test were subsequently scored and analyzed for further evaluation.

5. Data Analysis

The participants' English proficiency was evaluated using the English Proficiency Test (UTK Test), with the analysis conducted based on measures of central tendency (mean), variability (standard deviation), and percentage scores. Subsequently, the correlation coefficient between the scores obtained from the Test of English for International Communication (TOEIC) and the UTK Test was computed. The statistical significance of this correlation was then assessed using a t-test to determine the validity of the relationship between the two sets of test scores.

6. Ethical Considerations

The research followed ethical protocols through voluntary participation while acquiring informed consent and protecting participants' confidential information. The research process maintained strict compliance with ethical standards to protect all participants. The Human Research Ethics Committee at Naresuan University Network provided ethical approval for this study which is documented under reference number COA No. 002/2025.

Research Hypothesis

The scores from the Test of English for International Communication (TOEIC) and the English proficiency test of Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test) for students at Rajamangala University of Technology Krungthep demonstrate a positive correlation at the 0.01 significance level.

Conceptual Framework of the Research

The conceptual framework illustrates the relationship between the independent and dependent variables as follows:

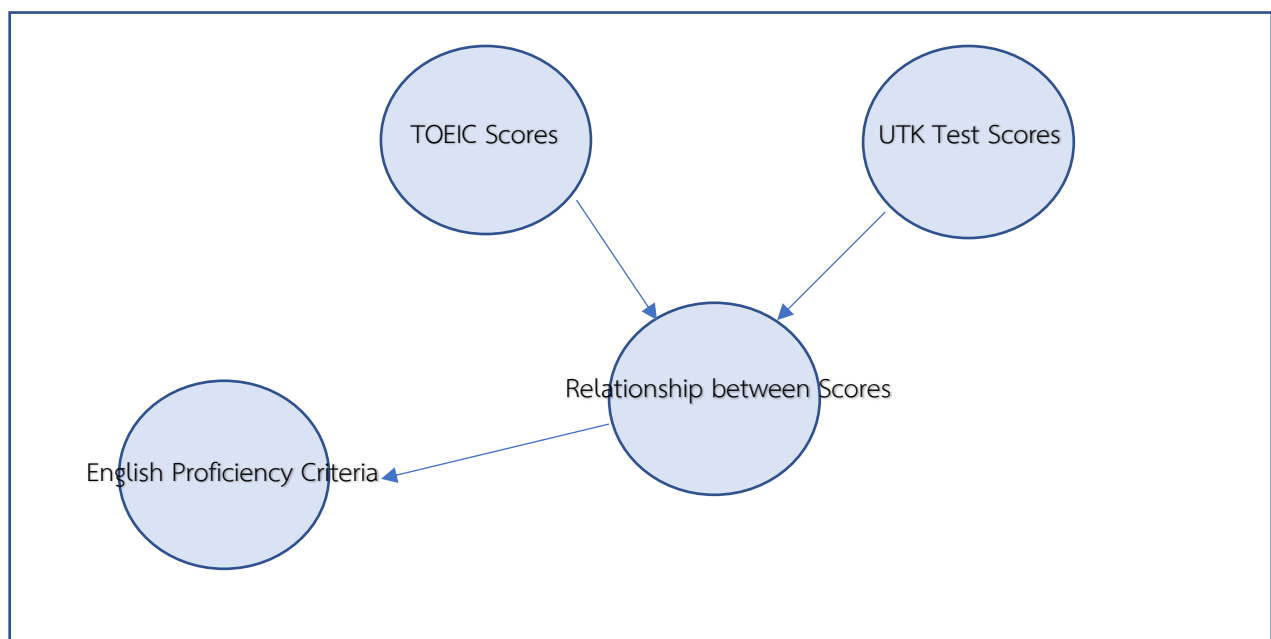

Figure 1 Conceptual Framework of the Research

This diagram displays the research study's conceptual framework in a visual format. The figure demonstrates how the major elements of the study interact with each other.

1. The research study includes TOEIC scores and UTK test scores as the two independent variables. The diagram shows the variables as distinct nodes or circles positioned at its upper section. The research uses both scores as inputs for analysis to establish any correlation between them.

2. The relationship between scores functions as the dependent variable. The research study examines the connection between TOEIC and UTK test scores through this connecting node. Researchers rely on the Pearson correlation coefficient to evaluate both the strength and significance of the relationship between variables.

3. The framework concludes with the English Proficiency Criteria node positioned at the bottom. The relationship between scores serves as the causal factor for this node. The study intends to develop English proficiency measurement standards at Rajamangala University of Technology Krungthep (RMUTK) through the analyzed correlation results.

Results

This study was conducted to examine the relationship between the scores of the Test of English for International Communication (TOEIC) and the English proficiency test scores of the students (UTK Test). The study focused on 4th-year students at the university. The data analysis results were presented in as follows:

1. The relationship between TOEIC scores and UTK Test scores of students

In the study examining the relationship between the scores of the Test of English for International Communication (TOEIC) and the English proficiency test scores of UTK Test, a total of 100 students were involved. The researcher calculated the correlation coefficient between the scores of both tests. The results are presented in Table 1 as follows:

Table 1 The correlation coefficient between the scores of TOEIC and the UTK Test

Test	Total Score	$\bar{x}$	r_{xy}	T-Value
English Proficiency Test of Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test)	100	58.95	0.83**	13.54
Test of English for International Communication (TOEIC)	990	523.05		

Table 1 indicates a very high positive correlation between the scores of the Test of English for International Communication (TOEIC) and the English proficiency test scores of the University of Technology, Rajamangala Krungthep (UTK Test), which is statistically significant at the 0.01 level, with a t-value of 13.54.

This indicates that strong performance on the TOEIC is likely to correlate with high results on the UTK Test. If students achieve low marks on the TOEIC, it is probable that their scores on the UTK Test will also be dropped. The data was investigated by separating the scores for particular skills, particularly Listening and Reading, to evaluate the hypothesis, as illustrated in Tables 2 and 3 below.

Table 2 The correlation coefficient between the scores of TOEIC and the UTK Test in Listening Skills

Test (Listening Skills)	Total Score	$\bar{X}$	r_{xy}	T-Value
English Proficiency Test of Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test).	30	17.01	0.72**	9.15
Test of English for International Communication (TOEIC)	495	308.53		

From Table 2, it is shown that the scores of TOEIC and the UTK Test in the Listening skill had a strong positive correlation, which is statistically significant at the 0.01 level. The t-value is 9.15. This suggests that if students perform well on the Listening section of the TOEIC, it is likely to result in higher scores in the Listening section of the UTK Test as well. Conversely, if students score poorly in the Listening section of the TOEIC, it is likely to lead to lower scores in the Listening section of the UTK Test.

Table 3 The correlation coefficient between the scores of TOEIC and the UTK Test in Reading Skills

Test (Reading Skills)	Total Score	$\bar{X}$	r_{xy}	T-Value
English Proficiency Test of Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test)	70	41.89	0.76**	10.61
Test of English for International Communication (TOEIC)	495	210.90		

Table 3 shows the similarity between the scores of the TOEIC and UTK Test in the Listening section, as previously mentioned. Specifically, the Reading scores of both tests have a strong positive correlation, which is statistically significant at the 0.01 level, with a t-value of 10.61.

2. English proficiency benchmarks of the Rajamangala University of Technology Krungthep compared to the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

From the analysis of the Pearson correlation coefficient to test the relationship between the scores of the Test of English for International Communication (TOEIC) and the English proficiency test scores

of the Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test), as presented in Section 1, the researcher analyzed the data by comparing the benchmark standards of the UTK Test with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). These standards were established by ETS and students worldwide, categorizing English proficiency into various levels. The comparison between the English proficiency test standards of Rajamangala University of Technology Krungthep and the CEFR is shown in Table 4 below.

Table 4 The results of comparing the English proficiency test scores of the UTK Test with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

Listening	Reading	Total	CEFR Levels
29	65	94	C1
24	54	78	B2
17	39	56	B1
7	16	23	A2
4	8	12	A1

From Table 4, it can be observed that the scores of the English proficiency test of the Rajamangala University of Technology Krungthep (UTK Test), when compared to the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), are categorized into 5 levels: C1, B2, B1, A2, and A1. The C1 level requires test-takers to score at least 29 points on the Listening test and 65 points on the Reading test to achieve scores of 94 or above. For A1 level performance the candidate must score 12 points or less with no more than 4 points in Listening and no more than 8 points in Reading.

Discussion and Conclusions

The analysis of TOEIC and UTK English achievement test scores shows that they strongly relate to each other. The TOEIC test has served students for many years and experts use it to compare it with other English exams like TOEFL IELTS and CU-TEP. The UTK Test follows established English proficiency test development procedures according to research evidence. Specialists in language learning and assessment trained test developers at Rajamangala University of Technology Krungthep according to CEFR standards. Throughout the training, experts taught test developers how to develop standardized tests and test framework designs which assisted them understand the process and transfer it to their university setting.

Consequently, test specifications were created for each competency in accordance with the CEFR criteria. The experts assessed these specifications for accuracy and provided feedback, subsequently approving the test structure. The test was subsequently developed by a committee of experienced test developers who possessed expertise in both language testing and assessment and the instruction of English. The Lexitutor program was employed by the research team to verify the appropriateness of the language level during the test formulation process, and the AWL list was employed to verify the suitability of

academic vocabulary. In order to guarantee that the test was consistent with the CEFR levels, it was reviewed by experts, and additional modifications were implemented in response to their feedback.

The researchers subsequently conducted a quality review of the test to evaluate its adherence to internationally recognized language testing standards with a particular emphasis on reading and listening abilities. This aligned with the university's requirement to implement this examination as an alternative method of evaluating the English proficiency of final-year students prior to their graduation. The test was designed to assess English proficiency in a manner that is pertinent to future work environments, with a particular emphasis on listening and reading abilities, followed by grammar and structure. Nevertheless, the UTK Test does not include writing or speaking components, which [7] Luoma (2004) identifies as the most challenging language abilities to evaluate. It is essential to establish distinct evaluation criteria and expert assessors in order to guarantee the accuracy and reliability of speaking assessments, which necessitate real-time interaction.

The vocabulary level of the test was reviewed by experts from the Faculty of Liberal Arts at King Mongkut's University of Technology Thonburi using the Cambridge Dictionary. Additionally, the core inventory was used to verify grammar, topics, and discourse markers. They discovered that the test's level was generally higher than the CEFR guidelines. In particular, the dialogue phrases in the A2-level test were overly intricate for the listening section. Some of the reading section's questions required analysis that was not in line with the A2 standard. Some vocabulary was determined to be too challenging for the A2 level cohort in terms of grammar.

The test results were analyzed for discriminating power and difficulty, and it was determined that certain questions were tougher than anticipated, while the majority of questions fell within the expected difficulty range. The test exhibited low discriminating power, with some questions exhibiting negative discriminating power, indicating that it was overly challenging. This could potentially compromise the test's capacity to differentiate between test-takers of high and low ability, and certain queries may have caused confusion among the more experienced test-takers, resulting in inaccurate responses. After this, the researchers modified the test to comply with the necessary standards and retested it with a sample group.

Another primary objective of the study was to investigate how the UTK Test compares to the CEFR and to come up with a way to make the UTK Test more comparable to other international tests of language proficiency. The study results indicate that UTK test scores should be evaluated within global language proficiency systems like the CEFR to measure equivalence with established language exams, including TOEIC and IELTS.

The development of a benchmark for the UTK Test required an extensive comparison with the CEFR levels. We used Pearson's correlation coefficient to measure how UTK test scores relate to internationally recognized language assessments such as TOEIC to align them with CEFR standards. Using this method, we positioned UTK test scores onto a scale that could be compared to CEFR levels, which serve as a standard for language proficiency evaluation throughout Europe and other regions. The alignment

focused primarily on test items and corresponding scores within the listening and reading comprehension sections because these areas remain consistent throughout many major English proficiency examinations.

The correlation between UTK test outcomes and CEFR levels occurred through a systematic process. To compare UTK test scores to CEFR levels, researchers used real-world data from studies that matched TOEIC standards to CEFR levels. These studies were done by the Educational Testing Service (ETS) and Cambridge English. The Educational Testing Service benchmarked TOEIC test scores against CEFR in 2019 to establish a dependable reference point for evaluating test-takers' language proficiency levels. Through the implementation of comparable methodologies, this study successfully aligned the UTK Test with CEFR standards for language proficiency measurement. The research incorporated [7] Luoma's 2004 speaking assessment framework to place the UTK Test within the wider proficiency testing context and to maintain consistent evaluation standards across listening, reading, and speaking skills.

Linking the UTK test to the CEFR establishes its reliability as an English proficiency evaluation tool. This study implemented a strict methodology to compute and classify UTK Test scores via CEFR standards to achieve comparability with worldwide assessments. According to this study, UTK test scores demonstrate a close relationship with CEFR's B2 and C1 levels, which represent proficiency in upper-intermediate to advanced English. [11] Kanzaki (2021) documented comparable findings when examining the relationship between TOEIC and IELTS scores and CEFR levels.

The research demonstrates that local assessments like the UTK Test need to match international standards. The UTK Test becomes a stronger tool for students' worldwide academic and professional development when it follows the CEFR benchmark. The alignment between UTK test scores and international standards strengthens institutional confidence in using these scores for admissions and academic placement while evaluating student English proficiency in a consistent manner.

It is important to consider the limitations of this research. The comparison against CEFR yields useful information, yet alignment remains difficult because test formats, focus areas, and content all differ. The UTK test exhibits alignment with TOEIC in certain areas yet fails to measure speaking and writing skills as comprehensively as tests like IELTS. Subsequent research should examine the differences between these alignments more thoroughly and improve the alignment process by incorporating speaking and writing skills that are crucial for a complete language proficiency evaluation.

The findings of this study indicate that the UTK Test demonstrates a high degree of alignment with internationally recognized English proficiency assessments, particularly in the domains of listening and reading comprehension. By mapping the UTK Test to the CEFR framework, the research substantiates its validity and reliability as a standardized instrument for assessing English language proficiency, while contributing to the broader academic discourse on language test standardization and validation."

In conclusion, these findings confirm the validity of the UTK Test as a reliable measure of language proficiency for Rajamangala University of Technology Krungthep (RMUTK) students, offering a cost-effective alternative to the TOEIC. As the study establishes a solid foundation for the UTK Test's efficacy, it recommends its continued use and refinement to ensure alignment with international standards, especially

in relation to CEFR levels. Further research is encouraged to explore additional aspects of the UTK Test, including its ability to assess speaking and writing skills, and to confirm its reliability and validity across broader student populations.

Overall, this study contributes to improving English proficiency standards at RMUTK and helps pave the way for future developments in language testing that meet global expectations while addressing local educational needs.

Recommendation for the Further Studies

1. This study focused exclusively on a sample group of fourth-year students from the Faculty of Arts at Rajamangala University of Technology Krungthep. Further research should be conducted using a similar approach with other sample groups, such as students from different faculties

2. Research should also be conducted to develop the English proficiency test of Rajamangala University of Technology Krungthep to assess other English competencies of students. This is because the UTK Test focuses on assessing English proficiency related to everyday communication and workplace tasks. However, students at Rajamangala University of Technology come from various fields of study, resulting in different contexts and needs for using English. Therefore, if research is conducted to develop English tests related to other contexts—such as standardized English tests for industrial technicians, English tests for personnel in the service industry, or English tests for teachers—it would better align with the needs of students in various professional fields. This would be beneficial for the students' future careers.

3. It is interesting to explore the correlation between the English achievement test of UTK Test, and other standardized English proficiency tests, such as the International English Language Testing System (IELTS), the Test of English as a Foreign Language (TOEFL), or the Chulalongkorn University Test of English Proficiency (CU-TEP).

References

- [1] Ministry of Higher Education, Science, Research, and Innovation. (2024). *Policy on enhancing English language proficiency standards for students*. <https://www.ops.go.th/th/e-book/edu-standard/item/9625-2567>
- [2] Educational Testing Service. (2019). *TOEIC listening and reading test examinee handbook*. ETS. <https://www.ets.org/pdfs/toEIC/toEIC-listening-reading-test-examinee-handbook.pdf>
- [3] O'Doherty, S. (2016). The impact of TOEIC on English language learning and teaching. *The Asian EFL Journal Quarterly*, 18(4), 144-167.
- [4] Hamp-Lyons, L. (2000). *TOEIC: The test of English for international communication*. Cambridge University Press.
- [5] Kunnan, A. J. (2013). *The validity of TOEIC: A review of its reliability and usefulness*. *Language Testing*, 30(2), 237-256.

- [6] Tannenbaum, R. J. (2004). TOEIC: The business of English. *Journal of Business Communication*, 41(1), 5-27.
- [7] Luoma, S. (2004). *Assessing speaking*. Cambridge University Press.
- [8] Tannenbaum, R. J., & Wylie, E. C. (2008). *Mapping test scores to the CEFR: A research report*. Educational Testing Service.
- [9] Karantonis, A., & Sireci, S. G. (2006). The Bookmark standard-setting method: A literature review. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 25(1), 4–12. <https://doi.org/10.1111/j.1745-3992.2006.00048.x>
- [10] Cizek, G. J., & Bunch, M. B. (2007). *Standard setting: A guide to establishing and evaluating performance standards on tests*. SAGE Publications.
- [11] Kanzaki, M. (2021). *Correlations between IELTS and TOEIC scores*. Research Gate.

ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567

Stress of First-Year Students at Chiang Rai Rajabhat University
in the Academic Year 2024มัญชิฐา ใจคำ¹, อริศรา พูลจันทร์², สุกัญญา เกษมกิตติกุล^{3*}, และ ธนพัทธ์ จันทพิพัฒน์พงศ์⁴Munchittha Jaikham¹, Arissara Poonjan², Sukanya Kasemkitikun^{3*}, and Tanapat Janpipatpong⁴

1, 2, 3*, 4 คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, ประเทศไทย

1, 2, 3*, 4 Faculty of Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai, Thailand

Received: November 18, 2024 Revised: May 7, 2025 Accepted: May 19, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และโรคประจำตัว กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนนักศึกษาของแต่ละคณะ (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากแบบสอบถามความเครียดสวนปรุงชุด 20 ข้อ (Suanprung Stress Test-20, SPST-20) มีค่าความเชื่อมั่น (α) .965 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 มีความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง (ร้อยละ 43.50) มีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 58.38 เมื่อจำแนกความเครียดเป็นรายด้าน นักศึกษามีความเครียดด้านร่างกายอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 40.50) มีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 25.32 มีความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 46.50) มีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 32.81

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่นักศึกษาที่มีโรคประจำตัวต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ: ความเครียด นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วัยรุ่น สุขภาพจิต

Abstract

The Study of Stress Among First-Year Students at Chiang Rai Rajabhat University in the Academic Year 2024

*Corresponding author. Tel.: 065 426 9487

Email address: sukanya36369@gmail.com

DOI: 10.14456/lartsj.2025.10

has the following objectives: 1) To examine the stress levels of first-year students at Chiang Rai Rajabhat University; and 2) To compare the stress levels among first-year students at Chiang Rai Rajabhat University based on personal factors, including gender, faculty/college, family status, family monthly income, family relationships, and pre-existing health conditions. The sample group consisted of 400 first-year students at Chiang Rai Rajabhat University in the academic year 2024, selected through stratified random sampling based on the proportion of students in each faculty. Data were collected using a questionnaire developed by the researcher, adapted from the 20-item Suanprung Stress Test (SPST-20), which had a reliability coefficient (α) of .965. Data analysis included frequency distribution (f), percentage (%), mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.). Hypothesis testing was conducted using t-tests and F-tests. The findings indicated that;

1. First-year students at Chiang Rai Rajabhat University in the academic year 2024 experienced a severe level of stress (43.50%). The average stress score was 58.38. When stress was categorized by specific aspects, students experienced a high level of physical stress (40.50%) with an average score of 25.32, and a high level of emotional and psychological stress (46.50%) with an average score of 32.81.

2. Personal factors including gender, faculty/college, family status, family monthly income, and family relationships significantly influenced students' stress levels at the .05 level. However, students with different pre-existing health conditions did not show a significant difference in stress levels, which did not support the research hypothesis.

Keywords: Stress, First-Year Students, Adolescents, Mental Health

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ทำให้ลักษณะโครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนไป สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกัน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้เด็กมักเติบโตมากับปัญหาด้านจิตใจ การขาดที่พึ่งพิง มีการปรับตัวที่ไม่ดี อีกทั้งรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ อาจทำให้เด็กเกิดความเครียดมากขึ้น เช่น ความคาดหวังต่อลูกที่ไม่อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง จนทำให้เด็กรู้สึกกดดัน หรือพ่อแม่ที่มีความเครียดก็จะส่งผลให้เด็กเครียดด้วย ทั้งนี้ยังมีความเครียดที่เกิดจากโรงเรียน เช่น การที่ครูไม่เข้าใจเด็ก การถูกเพื่อนรังแก หรือการที่เด็กไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน และที่พบบ่อยในปัจจุบันคือ ความเครียดจากการเรียน เช่น การบ้านที่มากเกินไป การแข่งขันเรื่องการเรียน การสอบวัดผล และในบางครอบครัวที่พ่อแม่เข้มงวดกับการเรียนก็ทำให้เด็กแบกรับความคาดหวังของพ่อแม่ ส่งผลให้เด็กเกิดความเครียดได้ [1] (วรัญญา แก้วปาน, 2564)

สาเหตุของความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้จากสองปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายใน เช่น พันธุกรรม เพศ ความเจ็บป่วย และการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน ส่วนปัจจัยภายนอก เช่น การศึกษา รายได้ อาชีพ สังคม วัฒนธรรมความเชื่อ และความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยเหล่านี้สามารถกระตุ้นให้บุคคลตอบสนองต่อความเครียดในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย ความคิด อารมณ์ พฤติกรรม และสังคม อย่างไรก็ตาม หากบุคคลสามารถปรับตัวและรับมือกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดได้ พวกเขาจะสามารถกลับคืนสู่ภาวะสมดุลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ความเครียดสามารถแบ่งออกเป็นได้หลายระดับ หากเป็นความเครียดระดับต่ำจะช่วยเสริมให้บุคคลมีความกระตือรือร้นในการทำงานและดำเนินชีวิต แต่หากบุคคลมีความเครียดในระดับสูงและไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้อย่างเหมาะสม อาจนำไปสู่ปัญหาการดำเนินชีวิต เช่น ความเครียดเรื้อรัง ภาวะซึมเศร้าหรือแม้กระทั่งการฆ่าตัวตาย [2] (พรพรรณ ศรีโสภา และชนวรรณ อาชารัฐ, 2560) วัยรุ่นถือ

เป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดความเครียดสูง เนื่องจากอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยสาเหตุของความเครียดในวัยรุ่นมีหลายปัจจัย ตั้งแต่ปัญหาส่วนตัว ความสัมพันธ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจทำให้วัยรุ่นบางคนไม่สามารถปรับตัวหรือรับมือกับปัญหาได้ นอกจากนี้ยังพบว่า สุขภาวะทางจิตในกลุ่มวัยรุ่นไทยกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญทั้งในด้านสาธารณสุขและสังคม โดยเฉพาะเมื่อมีแนวโน้มภาวะเครียดในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง [3] (จุฑารัตน์ สติปัญญา และวิทยา เหมพันธ์, 2556)

วัยรุ่นเป็นช่วงการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งในช่วงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในวัยรุ่นนั้น ทำให้ช่วงนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะอาจส่งผลต่อความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต การดูแลและเฝ้าระวังความเครียดในวัยรุ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยสามารถทำได้ผ่านการคัดกรองความเครียด การช่วยเหลือวัยรุ่นในการจัดการกับความเครียด รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดูแล นอกจากนี้การมีระบบดูแลเฝ้าระวังความเครียดที่มีประสิทธิภาพ และเครื่องมือในการคัดกรองและประเมินปัญหาความเครียดจะช่วยลดการสูญเสียที่อาจเกิดจากความเครียดได้ อีกทั้งยังช่วยป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในอนาคต และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันจากความเครียดให้วัยรุ่นสามารถเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ [4] (สปีตระกูล ตันตลานุกุล และปรโมทย์ วงศ์สวัสดิ์, 2562)

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยทั่วไปจะมีช่วงอายุระหว่าง 18-20 ปี จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยเฉพาะในปีแรกของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายหลายด้าน เนื่องจากต้องปรับตัวจากระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาที่มีโครงสร้างและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปอย่างสิ้นเชิง อาจทำให้เกิดความท้าทายสำหรับนักศึกษา ในการปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนแบบใหม่ที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบและการจัดการตนเองมากขึ้น นักศึกษาต้องเรียนรู้การบริหารเวลา ตัดสินใจเกี่ยวกับเส้นทางการศึกษาของตนเอง และรับมือกับความซับซ้อนของเนื้อหาวิชาการที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การปรับตัวทางสังคมก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญ นักศึกษาต้องสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนใหม่ที่มาจากหลากหลายพื้นฐาน อีกทั้งยังต้องปรับตัวกับการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในหอพัก ซึ่งแตกต่างจากการใช้ชีวิตในครอบครัว รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ต้องอาศัยความพยายามและการปรับตัวอย่างมาก [5] (ธเนศ แม้นอินทร์, 2564)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 โดยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี และให้ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความเครียด อันจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหามีสาเหตุมาจากความเครียด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และโรคประจำตัว

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความเครียดเป็นสภาวะที่บุคคลต้องเผชิญกับแรงกดดัน ความไม่สบายใจ ความไม่แน่นอน ความวิตกกังวล และความรู้สึกถูกบีบคั้น ซึ่งส่งผลต่อการตอบสนองทั้งทางร่างกาย จิตใจ และความคิด หากบุคคลสามารถปรับตัวและรู้สึกพึงพอใจ ก็จะสามารถใช้พลังในการจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากไม่สามารถปรับตัวได้และขาดความพึงพอใจ ความเครียดอาจนำไปสู่การสูญเสียสมดุลในการดำเนินชีวิตในสังคมและลดประสิทธิภาพในการทำงาน [6] อนุรัตน์ อนันนทธาร (2559 อ้างอิงใน เมธา สุราพันธ์, 2563) อีกทั้งความเครียดยังเป็นภาวะทางอารมณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้

กับทุกคนในทุกช่วงเวลาของชีวิต และไม่อาจหลีกเลี่ยงความเครียดได้ เนื่องจากเป็นผลมาจากการเผชิญกับแรงกดดันหรือการเปลี่ยนแปลงในชีวิต [7] (ศศนัชฌ์ ประสมทรัพย์ และคณะ, 2564) และ [8] Lazarus & Folkman (1984) อ้างอิงใน ณชนก เอียดสุขและคณะ, (2556) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าความเครียดยังสามารถเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการประเมิน ซึ่งประกอบด้วยการประเมินปฐมภูมิ (Primary Appraisal) และการประเมินทุติยภูมิ (Secondary Appraisal)

ความเครียดแบ่งออกเป็นสองระดับ ได้แก่ การประเมินปฐมภูมิ (Primary Appraisal) ซึ่งเป็นการประเมินว่าภัยคุกคามนั้นรุนแรงหรือไม่ และการประเมินทุติยภูมิ (Secondary Appraisal) ซึ่งบุคคลจะพิจารณาว่าตนเองมีทรัพยากรหรือกลยุทธ์เพียงพอในการจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ หากบุคคลรับรู้สถานการณ์เป็นภัยคุกคามและตนเองไม่มีทรัพยากรที่เพียงพอในการเผชิญหน้า ความเครียดก็จะเพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมองว่าสามารถจัดการได้ ความเครียดอาจลดลงหรือถูกแปรเปลี่ยนเป็นแรงจูงใจในการแก้ปัญหา ดังนั้นความเครียดจึงเป็นผลมาจากการกระบวนการรับรู้และการประเมินของบุคคลเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ส่วนบุคคล ทรัพยากรที่มีอยู่และการสนับสนุนทางสังคม

ทั้งนี้ความเครียดจะมีสองประเภทหลัก คือ 1) ความเครียดด้านร่างกาย (Physical Stress) แบ่งออกเป็นสองประเภทตามลักษณะการตอบสนอง ได้แก่ ความเครียดเฉียบพลัน (Emergency Stress) เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อเผชิญกับสถานการณ์คุกคามชีวิต เช่น การบาดเจ็บ การเกิดอุบัติเหตุ หรือเผชิญสถานการณ์ที่น่าหวาดกลัว และความเครียดต่อเนื่อง (Continuous Stress) เป็นความเครียดเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายตามช่วงวัย หรือสภาพการณ์บางอย่าง เช่น การเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือการตั้งครรภ์ และ 2) ความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจ Emotional & Psychological Stress) เป็นปฏิกิริยาของร่างกายที่ตอบสนองต่อความคิดที่กำลังจะเกิดอันตราย ซึ่งทำให้เกิดการหดเกร็งของกล้ามเนื้อและหัวใจเต้นเร็วขึ้น [9] (Miller & Keane, 1972 อ้างอิงใน กฤติยา แก้วมณี, 2562)

สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 การเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในช่วงวัยรุ่น เป็นช่วงเวลาที่บุคคลต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ส่งผลให้ระดับความเครียดเพิ่มสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการมีอิสระในการตัดสินใจที่มากขึ้น ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนจากการพึ่งพาพ่อแม่มาเป็นการดูแลตนเองมากขึ้น การที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ทั้งในด้านสังคม การเรียน และการใช้ชีวิต หรือการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการเรียนการสอนก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่อาจทำให้เกิดความเครียด เนื่องจากในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนมักได้รับการดูแลจากครูอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษานักศึกษาต้องรับผิดชอบการเรียนของตนเองมากขึ้น ต้องพัฒนาทักษะการบริหารเวลาและการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นสาเหตุของความเครียด [7] (ศศนัชฌ์ ประสมทรัพย์ และคณะ, 2564)

สมมติฐานงานวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเครียด (Stress) หมายถึง ปฏิกิริยาของร่างกายและจิตใจที่มีต่อความคุกคามท้าทายด้านจิตใจและร่างกายจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ตั้งแต่ที่เป็นสาเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จนถึงเหตุการณ์สำคัญ โดยความเครียดสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย เป็นการตอบสนองของบุคคล เกิดความเครียดออกมาในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของระบบกล้ามเนื้อ ระบบทางเดินหายใจ และระบบอื่น ๆ ของร่างกาย ทำให้มีอาการปวดศีรษะ เหนื่อยง่าย ปวดตึงกล้ามเนื้อ นอนไม่หลับ ความอยากอาหารเปลี่ยนแปลง ผมหงอก และอาหารไม่ย่อย

2. ด้านอารมณ์และจิตใจ บุคคลตอบสนองต่อความเครียดออกมาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และจิตใจ ทำให้มีอาการวิตกกังวล ซึมเศร้า กลัวทำงานผิดพลาด หงุดหงิด ท้อแท้ ฉุนเฉียว เบื่อหน่าย เกิดความสับสน ลังเล ตัดสินใจไม่ได้ ไม่มีสมาธิ และความจำไม่ดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,067 คน [10] (งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2567) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ [11] Yamane (1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 399.86 คน จึงเก็บข้อมูลจริงจำนวน 400 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนนักศึกษาของแต่ละคณะ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยมีการปรับจากแบบสอบถามความเครียดสวนปรุงชุด 20 ข้อ (Suanprung Stress Test-20, SPST-20) ของ [12] สุวัฒน์ มหัตนิรไตรกุล และคณะ (2541) มาปรับปรุงบางส่วน รวมถึงบางข้อความ เพื่อให้ครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งความเครียดออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ คำถามแต่ละข้อจะมีลักษณะคำตอบให้เลือก 5 อันดับ (5 Point Rating Scale) ตั้งแต่น้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุดดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่รู้สึกเครียด
- 2 หมายถึง รู้สึกเครียดเล็กน้อย
- 3 หมายถึง รู้สึกเครียดปานกลาง
- 4 หมายถึง รู้สึกเครียดมาก
- 5 หมายถึง รู้สึกเครียดมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนคือหากตอบข้อ 1 ให้ 1 คะแนน ตอบข้อ 5 ให้ 5 คะแนน ส่วนข้อที่ไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน จากนั้นจะนำคะแนนที่ได้มารวมกันและแปลผล โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการแปลผลระดับความเครียดด้านร่างกายและความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจ

ความเครียดด้านต่าง ๆ	ระดับความเครียด				
	ค่าคะแนนที่เป็นไปได้	ต่ำ (คะแนน)	ปานกลาง (คะแนน)	สูง (คะแนน)	รุนแรง (คะแนน)
ด้านร่างกาย	0 - 45	0 - 11	12 - 19	20 - 28	29 - 45
ด้านอารมณ์และจิตใจ	0 - 55	0 - 13	14 - 23	24 - 34	35 - 55
รวมทุกด้าน	0 - 100	0 - 24	24 - 42	43 - 62	63 - 100

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และได้คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .67 ขึ้นไป จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธี

สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งแบบสอบถามความเครียดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .645 - .902 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) อยู่ที่ .965 และเมื่อเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน แบบสอบถามความเครียดด้านรวมมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .397 - .695 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) อยู่ที่ .956

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วย form.google.com และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใส่ลิงก์ แบบสอบถามในกลุ่มของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับตัวแทนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การเปรียบเทียบความเครียดกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะทั่วไป ดังนี้
 - 1.1 เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 37 และ LGBTQ+ ร้อยละ 10
 - 1.2 คณะ/วิทยาลัย นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่คณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 18.2 รองลงมาอยู่คณะครุศาสตร์ ร้อยละ 17.50 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 15 คณะเทคโนโลยีดิจิทัล ร้อยละ 9 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 8.25 คณะสาธารณสุขศาสตร์ ร้อยละ 6 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ร้อยละ 4.75 คณะนิติศาสตร์ ร้อยละ 4.25 คณะสังคมศาสตร์ ร้อยละ 3.50 คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ร้อยละ 3.25 คณะบัญชี ร้อยละ 3.25 คณะพยาบาลศาสตร์ ร้อยละ 3 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 2.25 และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 1.75
 - 1.3 สถานภาพครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวแบบบิดา-มารดา อยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาเป็นแบบบิดา-มารดา แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง ร้อยละ 17 และบิดา/มารดา เสียชีวิต ร้อยละ 9
 - 1.4 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวประมาณ 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมามีรายได้ประมาณ 20,001 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.75 รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.25 รายได้ประมาณ 25,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.25 และรายได้ 30,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.25 ตามลำดับ
 - 1.5 ความสัมพันธ์กับครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวแบบรักใคร่กลมเกลียว ร้อยละ 82 รองลงมามีความสัมพันธ์แบบห่างเหิน ร้อยละ 13.25 และมีความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกัน ร้อยละ 4.75
 - 1.6 โรคประจำตัว นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 91 และมีโรคประจำตัว ร้อยละ 9

2. การวิเคราะห์ระดับความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 43.50 โดยมีคะแนนความเครียดเฉลี่ยอยู่ที่ 58.38 และเมื่อจำแนกความเครียดเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 32.81 ขณะที่ความเครียดด้านร่างกายก็อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 40.50 โดยมีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 25.32

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละของความเครียดด้านรวมและรายด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำแนกเป็นช่วงคะแนน (n=400)

ความเครียด	ระดับความเครียด	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{x}$	S.D.
ด้านรวม	ความเครียดต่ำ	13	3.25	21.23	1.641
	ความเครียดปานกลาง	73	18.75	33.71	4.771
	ความเครียดสูง	140	35.00	55.46	6.208
	ความเครียดรุนแรง	174	43.50	73.38	8.077
รวม		400	100.00	58.38	17.132
ด้านร่างกาย	ความเครียดต่ำ	18	4.50	9.72	.826
	ความเครียดปานกลาง	81	20.25	15.54	2.157
	ความเครียดสูง	162	40.50	24.96	2.633
	ความเครียดรุนแรง	139	34.75	33.45	3.687
รวม		400	100.00	25.32	7.867
ด้านอารมณ์และจิตใจ	ความเครียดต่ำ	19	4.75	11.58	.769
	ความเครียดปานกลาง	63	15.75	19.30	2.680
	ความเครียดสูง	132	33.00	30.32	3.409
	ความเครียดรุนแรง	186	46.50	41.32	4.968
รวม		400	100.00	32.81	10.125

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 จำแนกตามเพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และโรคประจำตัว พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีเพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว และความสัมพันธ์กับครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีโรคประจำตัวกับไม่มีโรคประจำตัว มีความเครียดไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน (n=400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	ค่าสถิติ	P-value	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	F-test	3.904*	.021	เป็นไปตามสมมติฐาน
คณะ/วิทยาลัย	F-test	7.883*	.001	เป็นไปตามสมมติฐาน
สถานภาพครอบครัว	F-test	8.151*	.001	เป็นไปตามสมมติฐาน
รายได้ต่อเดือนของครอบครัว	F-test	5.640*	.001	เป็นไปตามสมมติฐาน
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	F-test	6.997*	.001	เป็นไปตามสมมติฐาน
โรคประจำตัว	t-test	1.836	.067	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยความเครียดด้านร่วมนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567 สามารถจำแนกตามตัวแปรมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของความเครียดด้านร่วมนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=400)

	ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเครียด
เพศ	ชาย	148	57.49	17.418	สูง
	หญิง	212	57.65	16.751	สูง
	LGBTQ+	40	65.50	16.834	รุนแรง
คณะ/วิทยาลัย	การท่องเที่ยวและการโรงแรม	13	46.92	16.651	สูง
	การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก	7	80.14	9.839	รุนแรง
	ครุศาสตร์	70	54.64	19.747	สูง
	เทคโนโลยีดิจิทัล	36	61.44	11.908	สูง
	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	19	59.53	9.559	สูง
	นิติศาสตร์	17	64.12	15.736	รุนแรง
	บัญชี	13	53.15	11.164	สูง
	พยาบาลศาสตร์	12	57.50	11.180	สูง
	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	60	60.72	10.725	สูง
	วิทยาการจัดการ	73	48.95	17.782	สูง
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9	62.33	13.067	รุนแรง
	สังคมศาสตร์	14	51.64	16.430	สูง
	สาธารณสุขศาสตร์	24	66.54	13.394	รุนแรง
	รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	33	74.03	17.442	รุนแรง
สถานภาพครอบครัว	บิดา-มารดา อยู่ร่วมกัน	296	57.40	16.654	สูง
	บิดา/มารดา เสียชีวิต	36	69.17	14.862	รุนแรง
	บิดา-มารดา แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง	68	56.93	18.505	สูง
รายได้ต่อเดือนของครอบครัว	ต่ำกว่า 15,000 บาท	65	54.17	15.873	สูง
	15,001 - 20,000 บาท	71	56.57	14.810	สูง
	20,001 - 25,000 บาท	61	59.87	18.578	สูง
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	รักใคร่กลมเกลียว	328	57.11	17.109	สูง
	ห่างเหิน	53	61.83	16.376	สูง
	ขัดแย้งกัน	19	70.58	13.858	รุนแรง
โรคประจำตัว	มี	36	63.36	15.828	รุนแรง
	ไม่มี	364	57.88	17.198	สูง
รวม		400	58.13	17.132	สูง

1. เพศ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 LGBTQ+ ($\bar{X} = 65.50$, S.D. = 16.834) มีความเครียดด้านรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพศหญิง ($\bar{X} = 57.65$, S.D. = 16.751) และเพศชาย ($\bar{X} = 57.49$, S.D. = 17.418) ตามลำดับ

2. คณะ/วิทยาลัย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่อยู่วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ($\bar{X} = 80.14$, S.D. = 9.839) มีความเครียดด้านรวมสูงที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ($\bar{X} = 74.03$, S.D. = 17.442) คณะสาธารณสุขศาสตร์ ($\bar{X} = 66.54$, S.D. = 13.394) คณะนิติศาสตร์ ($\bar{X} = 64.12$, S.D. = 15.736) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 62.33$, S.D. = 13.067) คณะเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 61.44$, S.D. = 11.908) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 60.72$, S.D. = 10.725) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 59.53$, S.D. = 9.559) คณะพยาบาลศาสตร์ ($\bar{X} = 57.50$, S.D. = 11.180) คณะครุศาสตร์ ($\bar{X} = 54.64$, S.D. = 19.747) คณะบัญชี ($\bar{X} = 53.15$, S.D. = 11.164) คณะสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 51.64$, S.D. = 16.430) คณะวิทยาการจัดการ ($\bar{X} = 48.95$, S.D. = 17.782) และ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{X} = 46.92$, S.D. = 16.651) ตามลำดับ

3. สถานภาพครอบครัว นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีสถานภาพครอบครัวแบบบิดา-มารดา เสียชีวิต ($\bar{X} = 69.17$, S.D. = 14.862) มีความเครียดด้านรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีสถานภาพครอบครัวแบบบิดา-มารดา อยู่ร่วมกัน ($\bar{X} = 57.40$, S.D. = 16.654) และแบบบิดา-มารดา แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง ($\bar{X} = 56.93$, S.D. = 18.505) ตามลำดับ

4. รายได้ต่อเดือนของครอบครัว นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 25,001 - 30,000 บาท ($\bar{X} = 66.54$, S.D. = 18.310) มีความเครียดด้านรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 20,001 - 25,000 บาท ($\bar{X} = 59.87$, S.D. = 18.578) 30,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 56.66$, S.D. = 17.731) 15,001 - 20,000 บาท ($\bar{X} = 56.57$, S.D. = 14.810) และต่ำกว่า 15,000 บาท ($\bar{X} = 54.17$, S.D. = 15.873) ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์กับครอบครัว นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวขัดแย้งกัน ($\bar{X} = 70.58$, S.D. = 13.858) มีความเครียดด้านรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวห่างเหิน ($\bar{X} = 61.83$, S.D. = 16.376) และความสัมพันธ์กับครอบครัวรักใคร่กลมเกลียว ($\bar{X} = 57.11$, S.D. = 17.109) ตามลำดับ

6. โรคประจำตัว นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีโรคประจำตัว ($\bar{X} = 63.36$, S.D. = 15.828) มีความเครียดด้านรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ไม่มีโรคประจำตัว ($\bar{X} = 57.88$, S.D. = 17.198)

การอภิปรายผล

1. ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ในปีการศึกษา 2567 มีความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง โดยมีนักศึกษาจำนวนร้อยละ 43.50 ที่ประสบภาวะความเครียดสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยของความเครียดอยู่ที่ 58.38 (S.D. = 17.132) ผลการศึกษานี้บ่งบอกถึงปัญหาด้านสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่น่ากังวล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ [13] อ้อยทิพย์ บัวจันทร์ และคณะ (2563) ที่ศึกษาความเครียดและวิธีเผชิญความเครียดของนักศึกษาสาขาสาธารณสุข พบว่า ร้อยละ 69.70 ของนักศึกษามีความเครียด และมีความเครียดโดยรวมในระดับสูงถึงร้อยละ 71.74 โดยการศึกษาความเครียดในด้านต่าง ๆ พบว่า ความเครียดด้านร่างกายอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 25.32 (S.D. = 7.867) ซึ่งอาจสะท้อนถึงการปรับตัวที่ยากลำบากของนักศึกษาต่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ที่มีภาระงานและความรับผิดชอบมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้าทั้งทางร่างกาย ในส่วนของความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 32.81 (S.D. = 10.125) ซึ่งอยู่ในระดับสูงเช่นกัน การปรับตัวเข้าสู่การเรียนในระดับมหาวิทยาลัยที่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในด้านความกังวลเกี่ยวกับผลการเรียน การแข่งขันกับเพื่อน และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ [8] Lazarus & Folkman (1984) อ้างอิงใน

ณชนก เอียดสุข และคณะ, (2556) ความเครียดเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะประเมินว่าเหตุการณ์ที่เผชิญอยู่เป็นภัยคุกคามและอาจเกินขีดความสามารถในการจัดการ โดยเมื่อพิจารณาตามทฤษฎีแล้วนักศึกษาจะประเมินสถานการณ์ในสองขั้นตอน ขั้นแรกคือการประเมินปฐมภูมิ (Primary Appraisal) ซึ่งนักศึกษาคัดสินว่าสิ่งที่เผชิญอยู่เป็นอุปสรรคหรือโอกาส นักศึกษาที่กังวลเกี่ยวกับผลการเรียนหรือกลัวว่าจะเรียนไม่ทันเพื่อน อาจมองว่าสถานการณ์นี้เป็นภัยคุกคาม ทำให้เกิดความเครียดด้านอารมณ์และจิตใจ ในขณะที่บางคนอาจมองเป็นความท้าทายและพร้อมเผชิญปัญหา และในขั้นที่สองคือการประเมินทุติยภูมิ (Secondary Appraisal) เป็นการพิจารณาว่าตนเองมีทรัพยากรเพียงพอหรือไม่ในการรับมือ หากนักศึกษารู้สึกว่าตนเองขาดทักษะการเรียน หรือไม่มีที่พึ่งพิงทางสังคม อาจทำให้เกิดความเครียดสะสมและวิตกกังวลมากขึ้น ตรงกันข้าม หากมีการสนับสนุนจากเพื่อน ครอบครัว หรืออาจารย์ นักศึกษาอาจสามารถรับมือกับสถานการณ์ได้ดีขึ้น

2. ความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 ตามตัวแปร เพศ คณะ/วิทยาลัย สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และโรคประจำตัว

2.1 เพศ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยคะแนนเฉลี่ยความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 LGBTQ+ ($\bar{x} = 65.50$) สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพศชาย ($\bar{x} = 57.49$) อาจเนื่องจากจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมนักศึกษา LGBTQ+ ต้องเผชิญกับความไม่เท่าเทียมทางเพศ ส่งผลให้นักศึกษา LGBTQ+ รู้สึกไม่ปลอดภัยหรือไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้ถูกล้อเลียน ถูกตัดสินจากเพื่อนร่วมชั้น หรือสังคมมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยหลายแห่งยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมและสนับสนุนนักศึกษา LGBTQ+ อย่างเหมาะสม และบางสถาบันอาจมีกฎระเบียบหรือวัฒนธรรมที่ไม่ส่งเสริมความหลากหลายทางเพศ ทำให้นักศึกษาที่เป็น LGBTQ+ รู้สึกแปลกแยกและถูกกีดกันจากสังคมการศึกษาและนำไปสู่ความวิตกกังวลและเกิดความเครียดได้ และนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความเครียด ($\bar{x} = 57.65$) สูงกว่านักศึกษาเพศชาย ($\bar{x} = 57.49$) แม้ความแตกต่างของระดับความเครียดระหว่างเพศชายและหญิงจะไม่ต่างกันมาก แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงอาจเผชิญกับความเครียดในระดับที่สูงกว่าเพศชาย สอดคล้องกับการวิจัยของ [1] วรณญา แก้วปาน (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความเครียดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยภาวะความเครียดอยู่ที่ 54.02 ในขณะที่นักเรียนเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 47.72 การที่เพศหญิงมีความเครียดที่สูงกว่าเพศชาย อาจเป็นได้ว่าเพศหญิงมักถูกสังคมคาดหวังให้อยู่ในกรอบของการประเพณีที่ดี และต้องรับผิดชอบดูแลครอบครัว ด้านงานบ้าน หรือภาระงานอื่น ๆ ทำให้มีเวลาส่วนตัวน้อยจึงไม่ค่อยมีเวลาออกไปทำกิจกรรมที่ชอบ ทำให้จัดการกับความเครียดได้ไม่ดีเท่าเพศชายที่มีภาระงานน้อยกว่าและมีเวลาส่วนตัวมากกว่า จึงมีเวลาทำกิจกรรมที่ชอบและสามารถจัดการกับความเครียดได้ดีกว่า

2.2 คณะ/วิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่อยู่คณะหรือวิทยาลัยต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ($\bar{x} = 80.14$) มีคะแนนเฉลี่ยความเครียดสูงสุด รองลงมาได้แก่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะสาธารณสุขศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะนิติศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($\bar{x} = 80.14$) คณะเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{x} = 80.14$) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ($\bar{x} = 80.14$) คณะพยาบาลศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะครุศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะบัญชี ($\bar{x} = 80.14$) คณะสังคมศาสตร์ ($\bar{x} = 80.14$) คณะวิทยาการจัดการ ($\bar{x} = 80.14$) และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ($\bar{x} = 80.14$) ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า ความแตกต่างของระดับความเครียด อาจเกิดจากความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอน รวมถึงเนื้อหาในแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้คณะการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกที่มีคะแนนความเครียดเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะ

ลักษณะการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการดูแลผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาต้องเผชิญกับความกดดันในรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้อื่น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ [14] นภัสกร ชันธควร และธีรยุทธ รุ่งนรินทร์ (2559) ที่ศึกษาความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่อยู่คณะต่างกัน มีความเครียดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ [15] อรุณรัตน์ ป้อมคล้าย และคณะ (2566) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาอยู่คณะต่างกันมีความเครียดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน ในบางคณะอาจมีการเรียนการสอนที่เข้มงวด มีเนื้อหาการเรียนที่ยากต่อการเข้าใจ จึงทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดเพราะไม่เข้าใจเนื้อหา

2.3 สถานภาพครอบครัว ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีสถานภาพครอบครัวบิดาหรือมารดาเสียชีวิต ($\bar{x} = 69.17$) มีความเครียดสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่บิดาและมารดา อยู่ร่วมกัน ($\bar{x} = 57.40$) เนื่องจากการสูญเสียบิดาหรือมารดาอาจทำให้นักศึกษารู้สึกโดดเดี่ยว วิตกกังวล และไม่มั่นคง ทำให้ต้องรับภาระความรับผิดชอบมากขึ้นและเกิดความเครียดสูงขึ้นตาม ในขณะที่นักศึกษาที่มีบิดาและมารดาอยู่ร่วมกันมักได้รับการสนับสนุนทางจิตใจและความมั่นคงจากครอบครัว จึงช่วยลดความเครียดจากปัญหาชีวิตและการเรียนได้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการวิจัยของ [7] ศศันชธรณ์ ประสมทรัพย์ และคณะ (2564) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เนื่องจากการขาดการสนับสนุนทางสังคมจากบิดามารดาจึงมีผลสำคัญต่อการลดความเครียดของนักศึกษา เพราะการที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันช่วยให้นักศึกษาได้รับการดูแลด้านจิตใจและคำปรึกษาจากทั้งสองฝ่าย ทำให้รู้สึกว่ามีคนอยู่เคียงข้างเมื่อเผชิญปัญหา ในทางกลับกันนักศึกษาที่บิดามารดาแยกทางหรือเสียชีวิต อาจไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยวและขาดที่พึ่งพาเมื่อเผชิญกับปัญหา ซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียดมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาที่อยู่ร่วมกัน

2.4 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวประมาณ 25,001 - 30,000 บาท ($\bar{x} = 66.54$) มีความเครียดสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวประมาณ 20,001 - 25,000 บาท ($\bar{x} = 59.87$) 30,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 56.66$) 15,001 - 20,000 บาท ($\bar{x} = 56.57$) และต่ำกว่า 15,000 บาท ($\bar{x} = 54.17$) ตามลำดับ ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ [7] ศศันชธรณ์ ประสมทรัพย์ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่ำมีความเครียดสูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้สูงต้องเผชิญกับแรงกดดันและความคาดหวังจากครอบครัว ในการประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียนและการรักษาภาพลักษณ์ทางสังคม เพราะการมีรายได้สูงมักมาพร้อมกับมาตรฐานชีวิตและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ทำให้นักศึกษาต้องรับภาระในการจัดการชีวิตและกลัวความล้มเหลว ซึ่งส่งผลให้รู้สึกกดดันและเพิ่มความเครียดมากยิ่งขึ้น

2.5 ความสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวขัดแย้ง ($\bar{x} = 70.58$) และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวรักใคร่กลมเกลียว ($\bar{x} = 57.11$) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่มีความขัดแย้งกับครอบครัวมีความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่มีครอบครัวรักใคร่กลมเกลียวอย่างชัดเจน เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัวอาจสร้างความกดดันทางอารมณ์และทำให้ขาดที่พึ่งพาทางจิตใจ ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่มีความรักและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจและลดระดับความเครียดได้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ [16] วิจิตราภรณ์ สมชัย (2565) ที่ได้ศึกษาความเครียดของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยนักเรียนที่มีระดับความสัมพันธ์กับครอบครัวระดับน้อยที่สุดถึงค่อนข้างน้อย เป็นกลุ่มที่มีความเครียดระดับสูงถึงรุนแรง และสอดคล้องกับการศึกษาของ [14] นภัสกร ชันธควร และธีรยุทธ รุ่งนรินทร์ (2559) ที่ได้ศึกษาความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าการมีความขัดแย้งกับคนในครอบครัวเพิ่มความเครียดโดยรวมถึง 12.7 เท่าเมื่อเทียบกับผู้ที่ไม่มีความขัดแย้ง เนื่องจากความขัดแย้งในครอบครัวสามารถก่อให้เกิดความกดดันทางอารมณ์และความเครียดสะสม ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวขาดการสนับสนุนทางจิตใจและไม่มีที่พึ่งพาเมื่อเผชิญกับปัญหา ดังนั้นการมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครอบครัวจึงสามารถเพิ่มระดับความเครียดในชีวิตประจำวันได้

2.6 โรคประจำตัว ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีโรคประจำตัวต่างกัน มีระดับความเครียดไม่แตกต่างกัน แม้ว่าผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างของระดับความเครียดระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีและไม่มีโรคประจำตัว แม้ว่า จะขัดแย้งกับสมมติฐาน แต่สามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยด้านสุขภาพในวัยนี้อาจไม่ส่งผลต่อความเครียดมากนัก เนื่องจากวัยนักศึกษามักมีสุขภาพแข็งแรง มีพลังและสามารถปรับตัวต่อความเจ็บป่วยได้ดีกว่าวัยอื่น เช่น วัยกลางคนหรือผู้สูงอายุ ทำให้การเจ็บป่วยในวัยนี้ไม่สร้างความเครียดมาก นอกจากนี้ นักศึกษาอาจมีวิธีรับมือกับความเครียดที่ดี เช่น การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน หรือสังคมมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการความเครียด มากกว่าสุขภาพร่างกาย และผลศึกษานี้ยังสะท้อนว่า ยังมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดที่มากกว่าโรคประจำตัว เช่น การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน หรือระบบการศึกษา ทำให้ปัจจัยด้านโรคประจำตัวจึงไม่มีผลต่อความเครียด สอดคล้องกับการศึกษาของ [17] สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล (2567) ที่พบว่าปัจจัยทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว การสนับสนุนทางจิตใจจากคนใกล้ชิด และการจัดการความเครียดในระดับจิตใจ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดระดับความเครียด มากกว่าปัจจัยทางสุขภาพกายอย่างโรคประจำตัว ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความเครียดของนักศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับโรคประจำตัวเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจัยทางสังคมและจิตใจอื่น ๆ มีบทบาทสำคัญมากกว่าในการกำหนดระดับความเครียดของนักศึกษา

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567 พบว่า นักศึกษามีความเครียดโดยรวมในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาสุขภาพจิตที่ควรให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ โดยพบว่า นักศึกษาจำนวนร้อยละ 43.50 ประสบความเครียดสูง และมีคะแนนเฉลี่ยความเครียดที่ 58.38 (S.D. = 17.132) สาเหตุของความเครียดส่วนใหญ่มาจากปัจจัยทางร่างกายและจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ชีวิตในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องปรับตัวต่อภาระงาน ความคาดหวัง และสิ่งแวดล้อมใหม่ ทั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัวต่างกัน จะมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่นักศึกษาที่มีโรคประจำตัวต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. ควรมีการจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะการจัดการความเครียด รวมถึงการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาเฉพาะบุคคล สำหรับนักศึกษาที่มีภาวะเครียดสูง เพื่อให้นักศึกษาได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม

2. การพัฒนาความตระหนักรู้และความเข้าใจในบทบาททางเพศ เนื่องจากพบว่านักศึกษา LGBTQ+ และนักศึกษาเพศหญิงมีความเครียดสูง ควรมีการสร้างความรู้ความตระหนักในด้านความเท่าเทียมทางเพศในสถาบันการศึกษา รวมถึงการจัดการกับความกดดันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางเพศ เพื่อให้ทุกเพศสามารถเข้าถึงการสนับสนุนที่เหมาะสมได้

3. การสนับสนุนด้านครอบครัวและสังคม สำหรับนักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวไม่สมบูรณ์หรือมีความขัดแย้งในครอบครัว ควรจัดหาวิธีการสนับสนุนทางสังคมเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับครอบครัว เพื่อช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาในระดับชั้นปีอื่น และมหาวิทยาลัยแห่งอื่น เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียด หรือศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อความเครียด รวมถึงศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น ความกดดันด้านผลการเรียน รูปแบบการสอน ภาระงาน และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษามีความครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง

2. ควรพิจารณาการใช้เครื่องมือวัดความเครียดที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสำรวจความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและมีมิติในการวิเคราะห์มากขึ้น และควรพิจารณาใช้การศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้เข้าใจมุมมอง ประสบการณ์ และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาแนวทางป้องกันความเครียดในกลุ่มนักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพจิตในมหาวิทยาลัย หรือการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาแบบเฉพาะกลุ่ม รวมถึงมหาวิทยาลัยควรมีนโยบายด้านสุขภาพจิตที่ชัดเจน เช่น มีช่องทางปรึกษาสุขภาพจิตที่เข้าถึงง่าย มีมาตรการช่วยเหลือนักศึกษาที่พบว่ามีความเครียดรุนแรง และมีการประเมินระดับความเครียดของนักศึกษาเป็นระยะ เช่น แบบสอบถามทุกภาคเรียน เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาล่วงหน้า เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] วรัญญา แก้วปาน. (2564). การศึกษาความเครียดของนักเรียนวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 10 จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 32(2), 13-28. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edubuu/article/view/251319/169273>
- [2] พรพรรณ ศรีโสภะ และธนวรรณ อาชารัฐ. (2560). บทบาทพยาบาลในการป้องกันและจัดการความเครียด. *บูรพาเวชสาร*, 4(2), 79-92. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/BJmed/article/view/114846/88889>
- [3] จุฑารัตน์ สติปัญญา และวิทยา เหมพันธ์. (2556). ความเครียดของนักศึกษามหาวิทยาลัย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 1(1), 42-58. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/liberalartsjournal/article/view/95503/74602>
- [4] สิบตระกูล ตันตลานุกุล และปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์. (2562). การดูแลเฝ้าระวังความเครียดในวัยรุ่น. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 6(2), 279-285. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/151555/131272>
- [5] ธเนศ แม้นอินทร์. (2564). การปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*, 16(2), 74-90. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rbac/article/view/255076/171929>
- [6] เมธา สุราพันธ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศในยุค New Normal กรณีศึกษา ศูนย์ควบคุมจราจรทางอากาศเส้นทางบินกรุงเทพ บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย

- จำกัด. [สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพมหานคร. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/7524/>
- [7] ศศินัชรณ์ ประสมทรัพย์, กิตติคุณ ปานน้อย, นิจนาวี คำไชยเทพ, ผกามาศ ไผ่ตรีมิตร, ศรัณย์ กอสนาน และลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 30(6), 1112-1113. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/ajcph/article/view/263664/182311>
- [8] ณชนก เอียดสุข, ศุภร วงศ์ทิญญู และสุชีรา ชัยวิบูลย์ธรรม. (2556). ความเครียดและการเผชิญความเครียดของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีเนื้องอกสมอง ในระยะรอเข้ารับการรักษาผ่าตัดสมอง. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์*, 19(3), 349-364. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/RNJ/article/view/18836/16611>
- [9] กฤติยา แก้วมณี. (2562). แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาความเครียดด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพมหานคร. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/9402/>
- [10] งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (2567). *รายชื่อนักกำลังศึกษาอยู่/แผนการเรียน. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2567.* https://orasis.crru.ac.th/orasis_crru/mis_public/student?fbclid=IwAR3j0Vnr4Ps3DFhLxoR3vpBKc
- [11] Yamane, T. (1973). *Statistics an Introductory Analysis*. (3rd Ed.). Harper and Row.
- [12] สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย และพิมพ์มาศ ตาปัญญา. (2541). การสร้างแบบวัดความเครียดสวนปรง. *วารสารสวนปรง*, 13(3), 1-20. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/APPJ/article/view/90246/70904>
- [13] อ้อยทิพย์ บัวจันทร์, เทพไทย โชติชัย, สมฤทัย ผดุงผล, กิรณา แต้อรักษ์ และ ชลกร ทรงศร. (2563). ความเครียดและวิธีเผชิญความเครียดของนักศึกษาสาธารณสุข. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(2), 193-203. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/view/240370/165142>
- [14] นภัสกร ชันธควร และธีรยุทธ รุ่งนรินทร์. (2559). ความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *Chulalongkorn Medical Journal*, 60(4), 454-465. <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal/vol60/iss4/8/>
- [15] อรุณรัตน์ ป้อมคล้าย, จารุวรรณ วิลา, ชลลิตดา เรืองแสง, ธวัชชัย เอกสันติ และพัชรินทร์ ยุพา. (2566). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. *วารสารสหเวชศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 8(2), 48-63. <https://he04.tci-thaijo.org/index.php/JAHS/article/view/586/296>
- [16] วิจิตรภรณ์ สมชัย. (2565). *ความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้ามัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สาขาวิชาสุขภาพจิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพมหานคร. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6686/>
- [17] สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2567). *รายงานสุขภาพคนไทย 2567.* https://ipsr.mahidol.ac.th/post_research/thai-health-report-2024-th/

โมเดลการสอนเน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง
ผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาสำหรับชั้นเรียนประถมศึกษา
Teaching Model Focused on Developing Higher-Order Thinking Competencies
through Mathematics Teaching Emphasized Problem-Solving for
Elementary Classrooms

สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย^{1*}, วิภาพร สุธิธัมพร², และ จุฬาลักษณ์ ใจอ่อน³
Sudatip Hancherngchai^{1*}, Wipaporn Suttiamporn², and Julaluk Jai-on³

^{1*,2,3} คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, จังหวัดภูเก็ต, ประเทศไทย

^{1*,2,3} Faculty of Education, Phuket Rajabhat University, Phuket Province, Thailand

Received: October 21, 2024 Revised: January 27, 2025 Accepted: January 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและกรณีศึกษา การวิจัยมี 2 ระยะ คือ 1) การสร้างโมเดลสมมติฐานการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ ร่างโมเดลฯ และประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และ 2) การทดลองใช้โมเดลสมมติฐานการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู นักศึกษาครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง กล้องภาพนิ่ง แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่ม้องค์ประกอบของบริบทและเงื่อนไขในรูปของคำสั่ง นักเรียนทำความเข้าใจและยอมรับปัญหานั้นให้กลายเป็นปัญหาของตนเองด้วยการพิจารณาเงื่อนไข (2) ครูสังเกต เรียงลำดับ และคัดเลือกวิธีการคิดของนักเรียนเพื่อออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนลงมือแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการคิดของตนเอง (3) นักเรียนนำเสนอวิธีการคิดของตนเอง ครูอภิปรายและเปรียบเทียบวิธีการคิดที่เกิดขึ้นทั้งหมดในชั้นเรียน โดยที่นักเรียนได้มีการเปรียบเทียบวิธีการคิดของตนเองกับของเพื่อน และร่วมกันอภิปรายถึงข้อดีหรือข้อจำกัดของวิธีการคิดเหล่านั้น และ (4) ครูสรุปวิธีการคิดที่เกิดขึ้นทั้งหมด ขณะที่นักเรียนสรุปวิธีการคิดให้เป็นหลักการ กฎ หรือขั้นตอนที่จะไปใช้ในการเรียนรู้หรือแก้ปัญหาในอนาคต

คำสำคัญ: โมเดลการสอน การสอนที่เน้นการแก้ปัญหา สมรรถนะการคิดขั้นสูง

Abstract

The aim of this research was to create a model to develop higher-order thinking competency by teaching mathematics through problem-solving. Qualitative methodology, discussion groups, case studies, and

*Corresponding author. Tel.: 086 859 1404

Email address: sudatip_h@pkru.ac.th

DOI: 10.14456/lartsj.2025.11

participatory action research were employed in this study. It was divided into two phases. The first phase involved creating the hypothesis model to develop higher-order thinking competency by teaching mathematics through problem-solving. The target group included three experts. The tools for collective data were the draft of the hypothesis model and focus group discussion. The data were analyzed using content analysis. The second phase was the application of the hypothesis model in the classroom. The target groups were teachers, pre-service teachers, and elementary students. The research tools were videos and IC recorders, cameras, interview forms, and field notes. Also, the data were analyzed using content analysis. According to the findings, there were four steps in the model to develop higher-order thinking competency by teaching mathematics through problem-solving. First, the teachers provided problem situations that included context and conditions, while the students accepted the problems as their own by considering the conditions. Second, the teachers observed, arranged, and selected the students' methods while the students solved the problems using their own methods. Third, the students presented their methods, while the teachers orchestrated and compared all the methods and discussions in the classroom. The students compared the similarities, differences, benefits, and drawbacks of these methods to themselves and their peers. Lastly, the teachers summarized all the methods, meanwhile the students summarized each method into principles, rules, or algorithms that they could use to learn and solve the problems in the future.

Keywords: Model of instruction, Teaching through problem-solving, Higher-order thinking competency

บทนำ

การคิดขั้นสูงหรือทักษะทางปัญญาที่พึงประสงค์ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือการคิดเชิงเหตุผล เป็นเป้าหมายของการสอนในระดับโรงเรียนเสมอเมื่อประเทศใดๆ ต้องการพัฒนานักเรียนให้มีมากกว่าทักษะขั้นพื้นฐาน ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดขั้นสูงจึงมีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติในชั้นเรียนของแต่ละประเทศ [1] Lewis & Smith (1993) ได้ให้ความหมายของการคิดขั้นสูงไว้บนฐานของการบรรลุเป้าหมายหรือหาคำตอบที่เป็นไปได้ในสถานการณ์ที่ยุ้งยากซับซ้อน ซึ่งเป็นคำนิยามที่กำหนดการแก้ปัญหา (problem solving) ไว้ให้เป็นหัวใจสำคัญของการคิดขั้นสูง ในบริบทของประเทศไทยเอง [2] Inprasitha (1997) ก็ได้เสนอทัศนะให้การแก้ปัญหาเป็นรากฐานจำเป็นสำหรับการปฏิรูปการสอนคณิตศาสตร์ และเริ่มต้นโครงการวิจัยที่มุ่งปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา ผลการวิจัยทำให้เห็นได้ว่านักเรียนแก้ปัญหาแบบมีความตระหนักในการคิด (metacognition) หรือไม่ [3] (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2564) ซึ่งนับเป็นการเปิดพื้นที่วิจัยสำหรับการพัฒนาการคิดขั้นสูงในประเทศไทย เพราะนักวิจัยทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น [4] Lesh (1982, as cited in Garofalo & Lester, 1985) [4] Silver (1982, as cited in Garofalo & Lester, 1985) และ [5] Schoenfeld (1982, as cited in Schoenfeld, 2017) ต่างเห็นพ้องกันว่าความตระหนักในการคิดเป็นแรงขับเคลื่อนของการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา [5] (Schoenfeld, 2017; [6] Lester, 1994; [7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ, 2546)

ดังนั้นการพัฒนาความตระหนักในการคิดในชั้นเรียนที่เน้นการแก้ปัญหาได้จึงจะเป็นการสอนที่พัฒนาการคิดขั้นสูงของนักเรียน ในงานวิจัยได้แบ่งชี้ถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ส่วน คือการรู้ถึงกระบวนการคิดของตนเอง กับการกำกับควบคุมและประเมินสิ่งที่ตนเองทำในระหว่างการแก้ปัญหา [6] (Lester, 1994) การให้คุณค่ากับกระบวนการเรียนรู้หรือวิธีคิดของนักเรียนแต่ละคน หรือการเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนได้แก้ปัญหาด้วยตนเองจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดของ

การพัฒนาความตระหนักในการคิดของนักเรียน การพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติการสอนแบบที่มีจุดเน้นเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้จึงเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนของระบบโรงเรียนของไทย อย่างไรก็ตาม จากความคุ้นเคยของการสอนแบบยึดเนื้อหาเป็นทั้งตั้งซึ่งแฝงไว้ด้วยปรัชญาที่ครูในโรงเรียนยึดถือมาโดยตลอดนั้น การสอนที่เน้นเนื้อหาจึงเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกมานานในระบบการศึกษาของไทย การหาแนวทางให้ครูเปลี่ยนการสอนได้จริงจึงเป็นประเด็นสำคัญของการวิจัยและพัฒนา [8] (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562)

การสอนเป็นกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม [9] (Stigler & Hiebert, 1999) หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การสอนที่ดำเนินอยู่นั้นมีการให้คุณค่าที่สอดคล้องกันของคนในชั้นเรียน และถ่ายทอดแนวทางปฏิบัติส่งต่อกันจนยากที่จะเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นเรียนในประเทศไทยซึ่งมีวัฒนธรรมที่เน้นเฉพาะผลลัพธ์ (product-oriented approach) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือชั้นเรียนคณิตศาสตร์ที่มีจุดเน้นที่คำตอบที่ถูกต้องเท่านั้น โดยครูส่วนใหญ่ยังสอนแบบบรรยายเนื้อหาให้นักเรียนท่องจำไปสอบแบบปรนัย นักเรียนยังคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้น้อย [10] (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) แม้ว่าจะมีข้อเสนอแนะจากนักวิชาการในมหาวิทยาลัยที่เสนอเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันเป็นมูลเหตุที่ทำให้ผลการทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนในระดับนานาชาติ (PISA) ของนักเรียนไทยอยู่ในระดับต่ำมาอย่างต่อเนื่อง ชั้นเรียนคณิตศาสตร์จึงเป็นหน่วยย่อยที่เหมาะสมต่อการพิจารณาการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน การเคลื่อนย้ายชั้นเรียนให้เปลี่ยนจุดเน้นมาที่กระบวนการเรียนรู้ในแบบที่พึงประสงค์นี้เป็นงานที่ต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนแบบค่อยเป็นค่อยไป [11] (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2565; [12] สุชาติพิทย์ หาญเชิงชัย และคณะ, 2566) แนวทางการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดเป็นแนวทางการสอนที่ให้ความสำคัญทั้งเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหา ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงค่านิยมหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ [13] (Isoda & Katagiri, 2012) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจสร้างโมเดลการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของตนเองโดยมีเป้าหมายเพื่อบ่มเพาะสมรรถนะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา

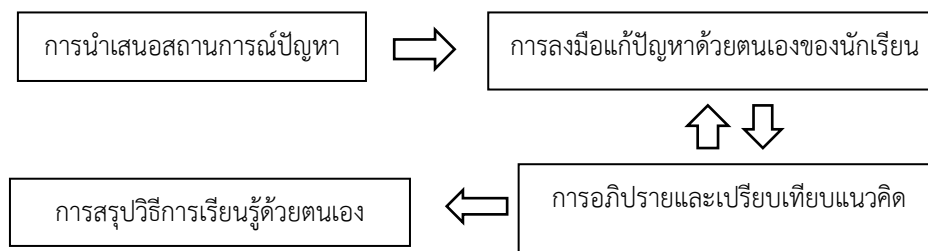
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติการสอนแบบที่มีจุดเน้นเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนของระบบโรงเรียนของไทย เพื่อสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นการแก้ปัญหา

แนวทางการสอนที่เน้นการแก้ปัญหามีวิธีการสอนเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ ความคิดรวบยอดและทักษะทางคณิตศาสตร์ กระบวนการทางคณิตศาสตร์อย่างการคิด แนวคิดและค่านิยมทางคณิตศาสตร์ให้กับนักเรียน [13] (Isoda & Katagiri, 2012) โดย [11] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2565) กล่าวถึงหลักการสอนที่เน้นการแก้ปัญหของผู้เรียนครูจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองและสะท้อนคิดเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหของตนเอง ดังที่ [14] Becker & Shimada (1997) ที่กล่าวถึงแนวคิดในการสอนที่เน้นการแก้ปัญหานั้น ครูต้องพิจารณาบทบาทของตนเองไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอสถานการณ์ปัญหา บันทึกเกี่ยวกับการตอบสนอง วิธีการแก้ปัญหของนักเรียนแต่ละคนหรือของกลุ่ม เลือกความเห็นของนักเรียนแต่ละคนหรือแนวคิดของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งครูต้องระมัดระวังไม่กำหนดการเสนอแนะนักเรียนกับ

ทุกคน และควรจบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนทุกคนแม้ว่าบางอย่างจะคล้ายหรือซ้ำกันกับคนอื่น โดยมีขั้นตอนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหา

ที่มา: [14] Becker & Shimada (1997); [13] Isoda & Katagiri (2012); [15] Inprasitha (2022)

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาเริ่มต้นด้วยการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาหรืองานที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์ของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยอาศัยความรู้หรือวิธีการเรียนในชั่วโมงหรือคาบเรียนก่อนหน้านี้ผ่านการบูรณาการหรือการขยายแนวคิด แล้วนำแนวคิดของตนเองมาอภิปรายและเปรียบเทียบกับวิธีการแก้ปัญหาของเพื่อนในชั้นเรียน จากนั้นจึงสรุปแนวคิดที่จะเป็นเครื่องมือหรือวิธีการเรียนในชั่วโมงหรือคาบเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการคิดขั้นสูง

การคิดขั้นสูงถูกกล่าวว่าเป็นระดับของการคิดที่จำเป็นต่อการสร้างคนรุ่นใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่มีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากลด้วยความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมที่จำเป็น นอกจากนี้ทักษะการคิดขั้นสูงยังเป็นกิจกรรมทางสมองที่ต้องการการมีส่วนร่วมของนักคิดเพื่อแก้ปัญหา [16] (Hamzah et al., 2022) [17] Piaget (1896-1980, as cited in Sternberg & Downing, 1982) [18] Vygotsky (1896-1934, as cited in Mirzaee & Maftoon, 2016) และ [19] Bloom (1956, as cited in Nagaraja & Sen, 2022) มองว่า การคิดขั้นสูงต้องเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ มีการคิดในระดับต่ำก่อนค่อยถึงพัฒนาขึ้นไปในระดับที่สูงขึ้น ขณะที่ [20] Sturnburg (1985, as cited in Byrnes, 2008) และ [20] Resnick (1987, as cited in Byrnes, 2008) มองว่านักเรียนทุกคนสามารถมีการคิดขั้นสูงแต่ขึ้นอยู่กับงานที่ให้นักเรียนแก้ปัญหา

ในการแก้ปัญหาคความตระหนักรู้ในการคิด (metacognition) ถือว่าเป็นแรงขับเคลื่อน (driving force) ของการแก้ปัญหา ในบรรดางานที่อ้างอิงถึงบทบาทของความตระหนักรู้ในการคิดในกลุ่มแรกๆ นั้น มีบทความที่เขียนโดยนักวิจัยในปีเดียวกันคือ [4] Lesh (1982, as cited in Garofalo & Lester, 1985) [4] Silver (1982, as cited in Garofalo & Lester, 1985) และ [5] Schoenfeld (1982) ที่ให้ความสนใจไปที่โครงสร้างของการแก้ปัญหาย่างเดียวกัน คือการพิจารณาการแสดงออกเชิงการตระหนักรู้ในการคิด (metacognitive actions) ในฐานะที่เป็นแรงขับเคลื่อนในการแก้ปัญหา ความตระหนักรู้ในการคิดเป็นสิ่งที่มียุทธวิธีต่อพฤติกรรมเชิงการรู้ในทุกกระยะของการแก้ปัญหา ถึงแม้ว่าการทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้ในการคิดกับการแก้ปัญหายังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่ก็มีกรยอมรับผลการวิจัยแล้วในประเด็นสำคัญต่อไปนี้

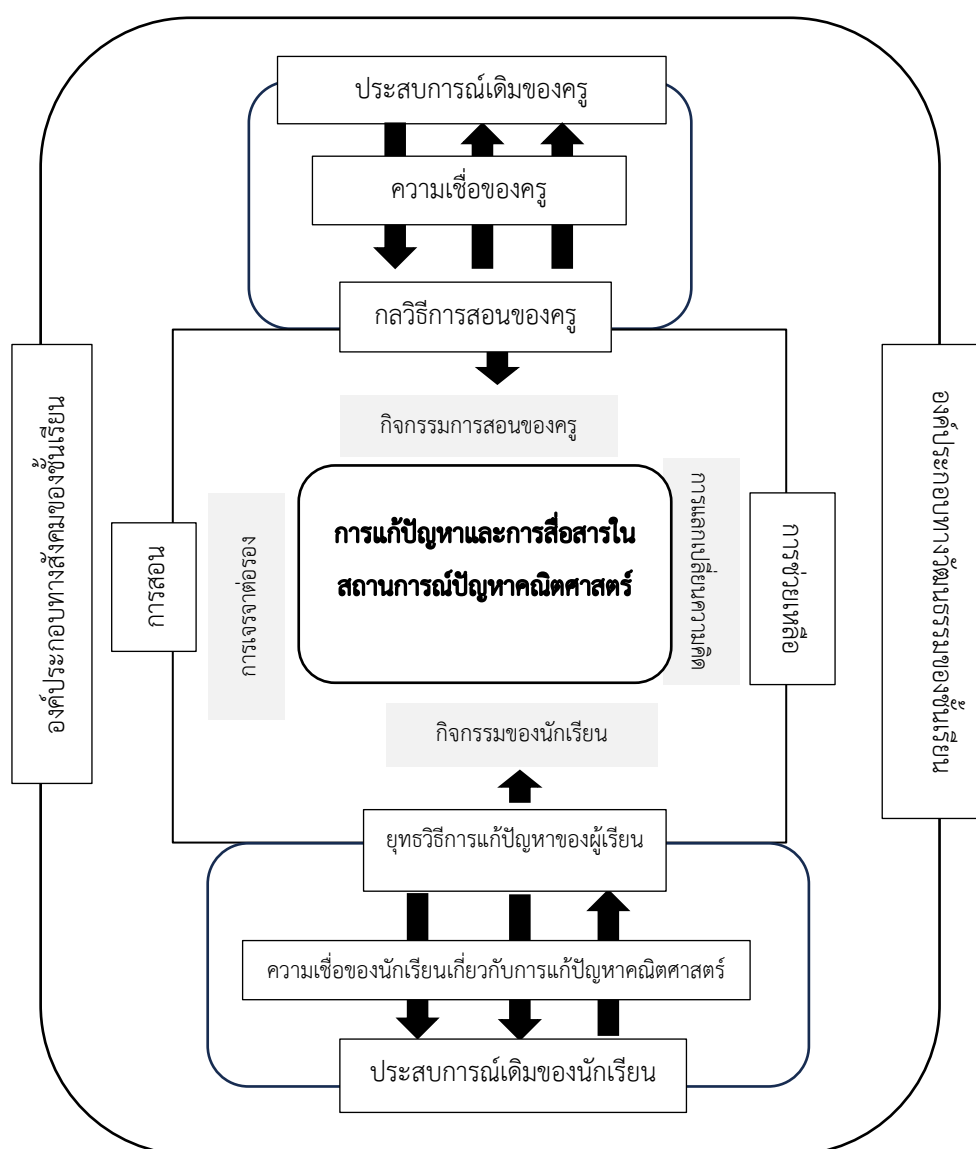
1) กิจกรรมเชิงความตระหนักรู้ในการคิดที่มีประสิทธิภาพในระหว่างการแก้ปัญหาคต้องการ การรู้ที่ไม่ใช่เพียงแค่ว่าจะต้องกำกับติดตาม (monitor) อะไรและกำกับติดตามเมื่อใดเท่านั้น แต่ยังต้องรู้ด้วยว่าจะต้องกำกับติดตามอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นแล้วการสอนนักเรียนว่าจะกำกับติดตามพฤติกรรมของตนเองอย่างไรนั้นก็เป็นงานที่ยากอย่างยิ่ง

2) การสอนนักเรียนให้ตระหนักรู้ถึงการรู้ของตนเองมากยิ่งขึ้นและกำกับติดตามการกระทำการแก้ปัญหาของตนเองนั้นควรจะทำในบริบทการเรียนรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดและเทคนิคทางคณิตศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจง (ดูเหมือนว่าการสอนความตระหนักในการคิดแบบต่างๆ ไป จะมีประสิทธิภาพน้อยกว่า)

3) การพัฒนาทักษะเชิงความตระหนักในการคิด (metacognitive skills) ให้สมบูรณ์อยู่ตลอดนั้นเป็นเรื่องยาก และบ่อยครั้งก็ต้องการพฤติกรรมเชิงความตระหนักในการคิด (metacognitive behaviors) ที่ “ไม่ใช่การเรียนรู้” ที่สั่งสมมาก่อนหน้านั้นมาร่วมด้วย [21] (Schoenfeld, 1992)

3. แนวคิดเชิงทฤษฎีโมเดลการสอนเชิงเมตะค็อกนิชัน (Metacognitive Instruction Model)

[7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ (2546) ได้พัฒนาโมเดลการสอนที่มุ่งพัฒนาความตระหนักในการคิดของนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ จึงเรียกโมเดลนี้ว่า “โมเดลการสอนเชิงเมตะค็อกนิชัน (Metacognitive Instruction Model)”

ภาพที่ 2 โมเดลการสอนเชิงเมตะค็อกนิชัน
ที่มา: [7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ (2546)

[7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ (2546) อธิบายโมเดลการสอนเชิงเมตะค็อกนิชัน ดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่อยู่ใบบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (พื้นที่ที่รอบใหญ่ทั้งหมด) ตรงพื้นที่ที่เป็นกรอบสี่เหลี่ยมถัดจากกรอบใหญ่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ คือ การสอน กลวิธีการสอนของครู ยุทธวิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียน และการช่วยเหลือ องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้มีอิทธิพลต่อกันเป็นวัฏจักร ถ้าเริ่มพิจารณาที่การสอนจะพบว่าการสอนของครูจะมีอิทธิพลต่อยุทธวิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียน ส่วนยุทธวิธีในการแก้ปัญหาของผู้เรียนจะส่งผลต่อบทบาทของครู ด้านในสุดของโมเดลการสอนเชิงเมตะค็อกนิชันจะเห็นว่ามีองค์ประกอบ 4 ประการ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหาและการสื่อสารในสถานการณ์ปัญหา ได้แก่ กิจกรรมการสอนของครู การเจรจาต่อรอง กิจกรรมของนักเรียน และการแลกเปลี่ยนความคิด องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้รวมทั้งการแก้ปัญหาและการสื่อสารในสถานการณ์ปัญหาต่างก็ฝังตัวอยู่ในบริบทของปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ประการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ [22] (ไชย โปธิสตา, 2564) ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและกรณีศึกษา โดยมีระยะการวิจัย 2 ระยะ ได้แก่ 1) การสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาและ 2) การทดลองใช้โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ แหล่งข้อมูลเอกสาร ประกอบด้วยเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง จำนวน 3 คน

การวิจัยระยะที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประจำการ จำนวน 2 คน นักศึกษาครู จำนวน 10 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 118 คน ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยการปฏิรูปการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงในเขตพื้นที่อันดามัน

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 1 ระยะนี้เป็นการสนทนากลุ่มร่วมกันกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีการกำหนดเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานในการสร้างโมเดลสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอนในโมเดล และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากการใช้โมเดล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง และแบบบันทึกภาคสนาม

การวิจัยระยะที่ 2 ระยะนี้เป็นการวิจัยที่ต้องการข้อมูลเชิงคุณภาพในระดับลึกเกี่ยวกับผลของการทดลองใช้โมเดลในชั้นเรียนจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลวิจัยเชิงลึกทั้งการสอนของครูและนักศึกษาครู และการคิดของนักเรียน ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกวิดีโอและเสียง เครื่องบันทึกภาพนิ่ง แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกภาคสนาม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสอนที่สามารถพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง จากนั้นนำเสนอโมเดลสมมติฐานการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนกับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสนทนากลุ่ม โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและบันทึกภาคสนาม

การวิจัยระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในระยะนี้ผู้วิจัยเริ่มทดลองใช้โมเดลตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงพฤศจิกายน พ.ศ.2566 เป็นระยะเวลา 5 เดือน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนชั้นเรียนด้วยการบันทึกวิดีโอและเสียง บันทึกภาพนิ่ง บันทึกภาคสนามในขณะที่ครูจัดการเรียนการสอนและนักเรียนเรียนรู้ในชั้นเรียน หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนตามโมเดลในแต่ละสัปดาห์ผู้วิจัยมีการสะท้อนผลร่วมกับครูและนักศึกษาครูเพื่อร่วมกันวิเคราะห์โมเดลจากการปฏิบัติการสอนตามโมเดลและการคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากใช้โมเดลการสอนในชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลโดยส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ข้อมูลจากการสังเกต การบันทึกวีดิทัศน์และเสียงในขณะจัดการเรียนการสอน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลงานของนักเรียน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์โปรโตคอล (Protocol analysis) และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา และตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้โมเดลสมมติฐานการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

ตอนที่ 1 ผลการสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารและดำเนินการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา โดยผู้เข้าร่วมสนทนาได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

“โมเดลการสอนควรพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของครูและนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งในโมเดลการสอนเชิงเมตาค็อกนิชันได้พูดถึงกิจกรรมการสอนของครูและกิจกรรมของนักเรียน เราควรพิจารณารายละเอียดที่อยู่ภายในนั้นเพื่อให้คนอื่นสามารถนำไปใช้ได้”

(ผู้เชี่ยวชาญ 1, 12 ธันวาคม 2565)

“การพัฒนาการคิดของนักเรียน จำเป็นต้องสอนให้นักเรียนมีปัญหาคือเป็นของตัวเอง ซึ่งเรียกว่าสถานะ มีปัญหา (problematic) ของนักเรียน เพราะถ้านักเรียนไม่มีปัญหาคือเป็นของตัวเอง เขาก็คงไม่อยากจะแก้ปัญหา”

(ผู้เชี่ยวชาญ 2, 12 ธันวาคม 2565)

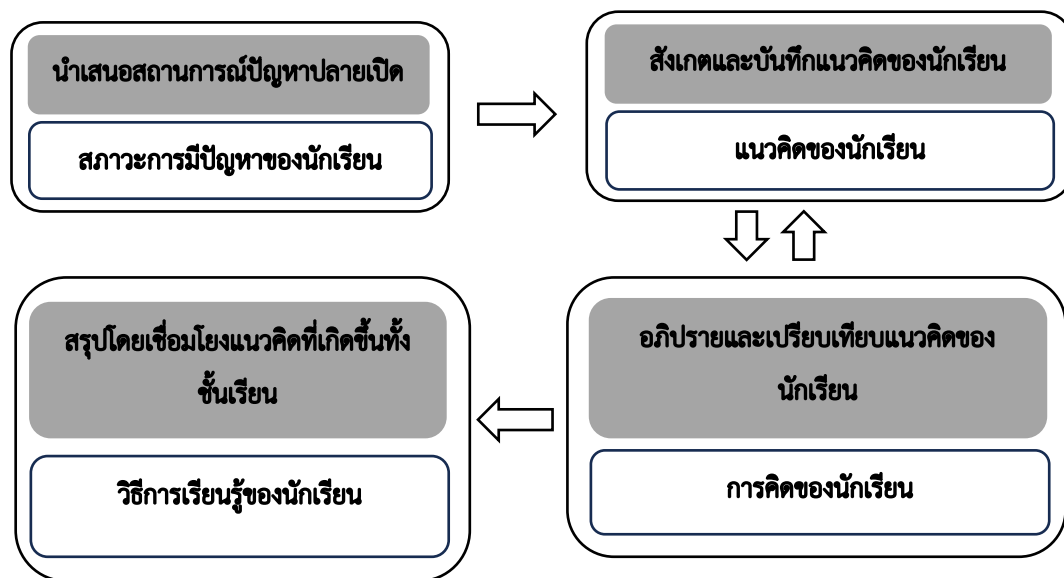
“เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนวิธีคิดของตนเอง ได้มีโอกาสจัดระบบใหม่ (reorganized) วิธีคิดของตัวเอง เขาก็ต้องได้อภิปรายแนวคิดนะ”

(ผู้เชี่ยวชาญ 3, 12 ธันวาคม 2565)

“ในโมเดลที่ระบุนมา คงต้องเพิ่มเติมประเด็นการสรุป ซึ่งไม่ใช่การสรุปของครู ต้องเป็นการสรุปด้วยตนเองของนักเรียน กิจกรรมของครูกับนักเรียนต้องสะท้อนตรงตำแหน่งนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญ 2, 12 ธันวาคม 2565)

ผลการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปได้ว่า โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ภาพที่ 3 โมเดลสมมติฐานการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียน

ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

โมเดลนี้ขยายรายละเอียดด้านในสุดของโมเดลการสอนเชิงเมตะคือกนิชั้นของ [7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ (2546) เพื่ออธิบายกิจกรรมการสอนของครูและกิจกรรมของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

เมื่อพิจารณากิจกรรมการสอนของครู พบว่า ครูเริ่มต้นการสอนด้วยการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาปลายเปิดที่มีองค์ประกอบของบริบทและเงื่อนไขในรูปของคำสั่ง จากนั้นสังเกตแนวคิดของนักเรียนขณะที่นักเรียนลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง เรียงลำดับแนวคิดและเลือกแนวคิดของนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายและเปรียบเทียบแนวคิดที่เกิดขึ้นทั้งหมดในชั้นเรียน และสรุปแนวคิดที่เกิดขึ้นทั้งหมดในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณากิจกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาปลายเปิด โดยพิจารณาเงื่อนไขด้วยการยอมรับปัญหานั้นให้กลายเป็นปัญหาของตนเอง จากนั้นนักเรียนลงมือแก้ปัญหาโดยใช้แนวคิดของตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดแนวคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ขณะที่นำเสนอแนวคิดของตนเองหน้าชั้นเรียน นักเรียนมีโอกาสเปรียบเทียบแนวคิดของตนเองกับแนวคิดของเพื่อน และร่วมกันอภิปรายถึงข้อดีหรือข้อจำกัดของแนวคิดเหล่านั้น ทำให้แนวคิดที่เกิดขึ้นของนักเรียนกลายเป็นการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ท้ายสุดนักเรียนสรุปเป็นหลักการ กฎ หรือขั้นตอนจนกลายเป็นวิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้หรือแก้ปัญหาในอนาคต

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา

ผลการทดลองใช้โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการบวกจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีสองหลักในแนวดิ่ง ดังนี้

1) กิจกรรมที่ 1 “38+27 ในแนวดิ่ง” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนคิดวิธีการคำนวณการบวกจำนวนสองหลักกับสองหลักที่มีการทดในแนวดิ่งได้ โดยครูเริ่มต้นทบทวนขั้นตอนการบวกในแนวดิ่งของ $2+41$ บนกระดาน จากนั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหา “ในห้องสมุดของโรงเรียนมีหนังสือภาพอยู่ 38 เล่ม และหนังสือนิทานอยู่ 27 เล่ม มีหนังสือทั้งหมดเท่าไร” ถัดจากนั้นครูให้นักเรียนออกมาติดแถบกระดาษแทนสถานการณ์ปัญหาและเขียนประโยคสัญลักษณ์บนกระดาน หลังจากนั้นครูนำเสนอคำสั่งที่ 1 “ให้นักเรียนบวก $38+27$ ในแนวดิ่ง” และคำสั่งที่ 2 “เขียนบอกเล่า “วิธีการ” (How to) คำนวณ

การบวกในแนวตั้ง” บนกระดาน ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละคนขณะที่นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองครูทำหน้าที่สังเกตและบันทึกแนวคิดของนักเรียน หลังจากนั้นครูให้นักเรียนออกมานำเสนอแนวคิดของตนเองและอภิปรายแนวคิดเหล่านั้นร่วมกัน และสรุปขั้นตอนการบวกในแนวตั้งในกรณีที่มีการทดเกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์วิธีการคิดของนักเรียนในกิจกรรมนี้ พบว่านักเรียนมีวิธีการบวก $38+27$ ในแนวตั้ง ดังนี้

(1) วิธีการคิดที่ 1 นักเรียนใช้วิธีการนับต่อ โดยนับนิ้วต่อจาก 38 นับไปถึง 27 จนได้คำตอบเท่ากับ 65 ดังบทสนทนา

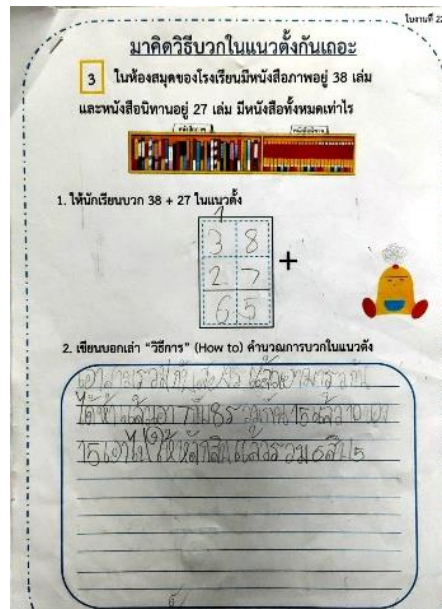
- T : S2 เราได้ 65 มาอย่างไรครับ
 S2 : เอาสามสิบแปดมาแล้วนับนิ้วต่อจากแปดนับถึงยี่สิบเจ็ด แล้วค่อยรวมกันทีเดียวเท่ากับหกสิบห้า
 T : เรานับนิ้วไปยี่สิบครึ่งจริงหรือครับ
 S2 : (พยักหน้า)
 T : จริงหรือครับ
 S2 : (อึ้ง)

(2) วิธีการคิดที่ 2 นักเรียนเขียน $38+27$ ในแนวตั้ง และอธิบายขั้นตอนการคำนวณดังนี้ นำ 8 กับ 7 รวมกันได้ 15 แล้วนำ 10 ของ 15 มารวมกับ 50 ได้ 65 ดังบทสนทนา

- T : S3 มาเล่าของเราให้ฟังหน่อย
 S3 : เอาแปดที่เป็นหลักหน่วย เจ็ดที่เป็นหลักหน่วยมาบวกกัน บวก เอาแปดไว้ในใจแล้วนับเพิ่มไปเจ็ดเป็นสิบห้า เอาหนึ่งไปทดตรงหลักสิบก็กลายเป็นหก รวมเป็นหกสิบห้า
 T : ตรงไหนครับ
 S2 : สาม ยี่สิบกับสิบ
 T : อึ้ง

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของนักเรียนที่มีวิธีการคำนวณที่คล้ายคลึงกัน ดังบทสนทนา

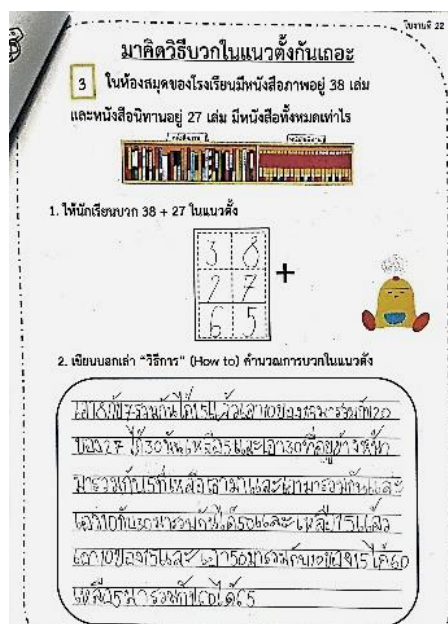
- T : S4 เล่ามาหน่อยครับ รวมกันแล้วได้เท่าไรคำตอบ
 S4 : หกสิบห้า
 T : แล้วตรงนี้ตรงไหนหกสิบห้า
 S4 : (ชี้ผลรวม 65)
 T : อะ ว่ามาหน่อยครับ อาทุกคนเงียบก่อนครับครูฟังของ S4 ก่อน
 S4 : เอาสามสิบแปด
 T : อาสามสิบแปดเอาออกแปด
 S4 : เอาออกแปด
 T : เอาออกแปดแล้วลากเส้นเลย
 S4 : รวมกับเจ็ดได้สิบห้าแล้วก็ ออกสิบกับห้า แล้วรวมหกสิบ (ชี้ 30-20-10) แล้วก็รวม 65
 T : อ้อ

ภาพที่ 4 วิธีการคิดที่ 2 ของปัญหาการบวก 38+27 ในแนวตั้ง
ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากภาพที่ 4 วิธีการคิดที่ 2 และบทสนทนา พบว่า นักเรียนนำแนวคิดการคำนวณ 13+24 ในช่วงก่อนหน้านี้นี้มาใช้ในการแก้ปัญหา โดยเริ่มต้นคำนวณจากหลักสิบก่อน โดยนำ 20 รวมกับ 30 ได้ 50 จากนั้นนำ 7 รวมกับ 8 ได้ 15 และนำ 10 จาก 15 ไปรวมกับ 50 ได้ 60 และนำ 60 รวมกับ 5 ได้ 65 ดังที่นักเรียนเขียนอธิบายในใบงาน “เอาสามรวมกับสองแล้วเอามารวมกันได้ห้า แล้วเอา 7 กับ 8 รวมกัน 15 แล้วเอา 10 ของ 15 เอาไปให้หลักสิบแล้วรวม 6 สิบ 5”

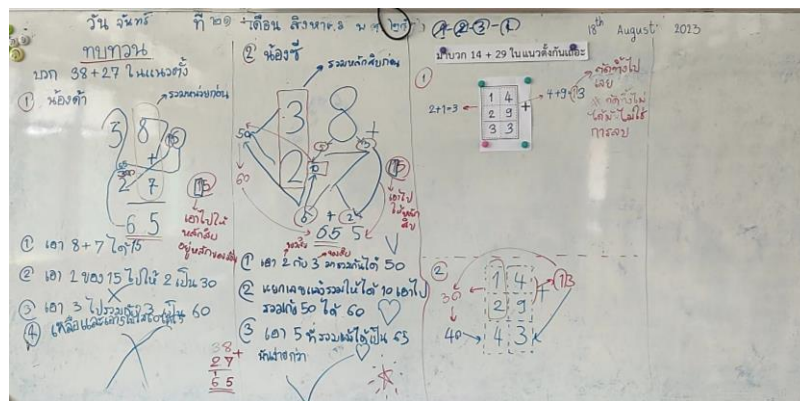
(3) วิธีการคิดที่ 3 นักเรียนเขียน 38+27 ในแนวตั้ง และอธิบายขั้นตอนการคำนวณดังนี้ นำ 8 กับ 7 รวมกันได้ 15 แล้วนำ 10 ของ 15 มารวมกับ 50 ได้ 65

ภาพที่ 5 วิธีการคิดที่ 3 ของปัญหาการบวก 38+27 ในแนวตั้ง
ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากภาพที่ 4 วิธีการคิดที่ 3 พบว่า นักเรียนนำแนวคิดที่ได้จากการคำนวณ $13+24$ ในช่วงก่อนหน้าโดยนักเรียนเริ่มต้นคำนวณจากหลักหน่วยก่อนจากนั้นคำนวณในหลักสิบตามลำดับ ดังที่นักเรียนเขียนอธิบายในใบงาน “เอา 8 กับ 7 รวมกันได้ 15 แล้วเอา 10 ของ 15 มารวมกับ 20 ของ 27 ได้ 30 มันเหลือ 5 และเอา 30 ที่อยู่ข้างหน้ามารวมกับ 5 ที่เหลือเอามา และเอามารวมกันและเอา 10 กับ 30 รวมกันได้ 50 และเหลือ 15 แล้วเอา 10 ของ 15 และเอา 50 มารวมกับ 10 ของ 15 ได้ 60 เหลือ 5 มารวมกับ 60 ได้ 65”

2) กิจกรรม “มาบวก $14+29$ ในแนวตั้งกันเถอะ” กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนคิดวิธีการคำนวณการบวกจำนวนสองหลักกับสองหลักที่มีการทดในแนวตั้งได้ โดยครูเริ่มต้นทบทวนขั้นตอนการบวกในแนวตั้งของ $38+27$ บนกระดาน จากนั้นนำเสนอสถานการณ์ปัญหา “มาบวก $14+29$ ในแนวตั้งกันเถอะ” และคำสั่งบนกระดาน ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละคนขณะที่นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองครูทำหน้าที่สังเกตและบันทึกแนวคิดของนักเรียน หลังจากนั้นครูให้นักเรียนออกมานำเสนอแนวคิดของตนเองและอภิปรายแนวคิดเหล่านั้นร่วมกัน และสรุปขั้นตอนการบวกในแนวตั้งในกรณีที่มีการทดเกิดขึ้น ดังภาพกระดาน

ภาพที่ 6 ภาพกระดานสรุปขั้นตอนการบวกในแนวตั้งกรณีที่มีการทด

ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากการวิเคราะห์วิธีการคิดของนักเรียนในกิจกรรมนี้ พบว่านักเรียนมีวิธีการบวก $14+29$ ในแนวตั้ง ดังนี้

(1) วิธีการคิดที่ 1 นักเรียนเริ่มต้นคำนวณในหลักสิบ โดยนำ 10 รวมกับ 20 ได้ 30 จากนั้นคำนวณ 4 รวมกับ 9 ได้ 3 รวมเป็น 33

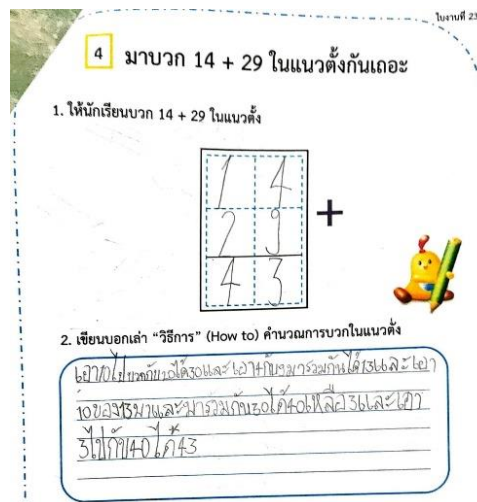

ภาพที่ 7 วิธีการคิดที่ 1 ของปัญหาการบวก $14+29$ ในแนวตั้ง

ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากการวิเคราะห์ภาพที่ 6 วิธีการคิดที่ 1 พบว่า นักเรียนเริ่มต้นคำนวณในแนวติดจากหลักสิบไปหลักหน่วย เมื่อนำ 4 รวมกับ 9 ได้ 13 แต่ไม่รู้ว่าจะนำ 10 ไปคำนวณอย่างไรจึงตัดทิ้ง ดังที่นักเรียนอธิบายในใบงาน “เอา 1 กับ 2 มาสร้างเป็น $2+1=3$ แล้วก็เอา 4 กับ 9 มาสร้างเป็น $4+9=3$ ”

(2) วิธีการคิดที่ 2 นักเรียนเขียน $14+29$ ในแนวตั้ง โดยเริ่มต้นคำนวณในหลักสิบคือ 10 รวมกับ 20 ได้ 30 จากนั้นคำนวณในหลักหน่วย 4 รวมกับ 9 ได้ 13 และนำ 10 ของ 13 มารวมกับ 30 ได้ 40 และนำ 40 รวมกับ 3 ได้ 43

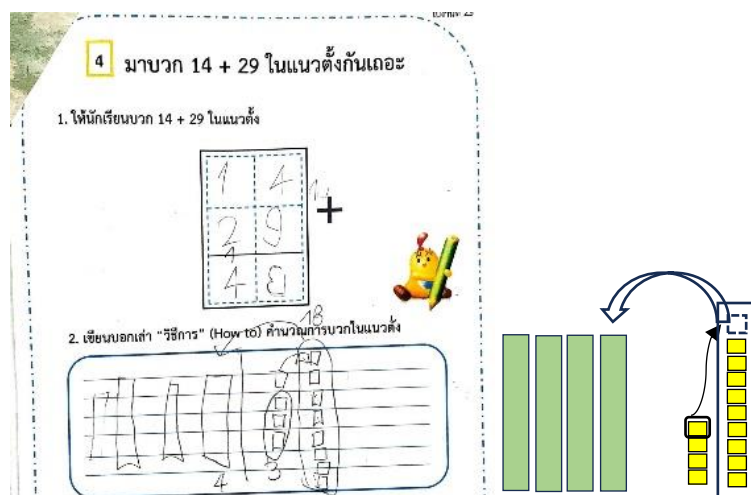

ภาพที่ 8 วิธีการคิดที่ 2 ของปัญหาการบวก $14+29$ ในแนวตั้ง

ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากภาพที่ 8 วิธีการคิดที่ 2 จะเห็นได้ว่านักเรียนนำแนวคิดที่ได้จากการคำนวณ $38+27$ ในแนวตั้งมาใช้แก้ปัญหานี้ โดยเริ่มต้นคำนวณจากหลักสิบก่อนจึงคำนวณหลักหน่วย หลังจากนั้นนำสิบจากหลักหน่วยมารวมกับ 50 ในหลักสิบอีกครั้ง

(3) วิธีการคิดที่ 3 นักเรียนเขียน $14+29$ ในแนวตั้ง นักเรียนวาดภาพบล็อกเพื่อแสดงการคำนวณของตนเอง โดยวาดบล็อก 4 รวมกับ 9 โดยนำ 1 จาก 4 ไปให้ 9 ได้ 10 จากนั้นย้าย 10 ไปหลักสิบ เหลือ 3 และนำ 10 ที่ย้ายมารวมกับ 30 ได้ 40 สุดท้ายรวม 40 กับ 3 ได้ 43 ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 วิธีการคิดที่ 2 ของปัญหาการบวก $14+29$ ในแนวตั้ง

ที่มา: [12] สุดาทิพย์ หาญเชิงชัย และคณะ (2566)

จากความซับซ้อนของขั้นตอนวิธีการบวกในแนวตั้งกรณีมีตัวทศที่ได้กล่าวถึงไปในการวิเคราะห์คาบเรียนก่อนหน้านี้ นั้น คือ $38+27$ จะเห็นได้ว่าลำดับขั้นของขั้นตอนวิธีการบวกในแนวตั้งซึ่งมีแบบแผนที่เฉพาะเจาะจงว่าต้องเริ่มบวกจากหลักหน่วยก่อนนั้น ยังคงเป็นปัญหาที่นักเรียนได้เผชิญกันต่อในคาบเรียนนี้ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาจนกว่าจะค้นพบแบบแผนวิธีที่เหมาะสมที่สุดได้ ดังนั้นวิธีการคิดเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีบวกที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจึงยังคงมีตัวอย่างการเริ่มบวกจากหลักสิบก่อน หรือเริ่มบวกจากหลักแรกทางด้านซ้ายมือไปก่อนตามธรรมชาติการคิดของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า ทักษะการคิดของนักเรียนค่อยๆ ถูกบ่มเพาะและสะสมภายใต้การจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ดังจะเห็นได้จาก การแสดงแทนจำนวนในระบบเลขฐานสิบด้วยสื่อรูปธรรมอย่างบล็อกนั้นได้ถูกนำมาใช้ในการอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียน เพื่อช่วยขยายความหมายของการทดหรือการเปลี่ยนการแสดงจำนวน 10 ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการบวกในหลักหน่วยให้ถูกแสดงแทนด้วยสัญลักษณ์อย่างมีความหมายต่อการเขียนแสดงจำนวนในระบบเลขฐานสิบ ดังนั้น ในการพัฒนาให้นักเรียนตระหนักถึงการคิดของตนเองจนพัฒนาเป็นแนวคิดเรื่องขั้นตอนวิธีการบวกในแนวตั้งจึงต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลการสอนนี้อย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา สังเกตและบันทึกแนวคิด อภิปรายและเปรียบเทียบแนวคิดของนักเรียน และสรุปแนวคิดที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นวิธีการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ขณะที่กิจกรรมของนักเรียนแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดการค่อยๆ ขยับจากแนวคิดทางคณิตศาสตร์ซึ่งอยู่ในรูปของแนวคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา จนเป็นการคิดทางคณิตศาสตร์และกลายเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในอนาคต ข้อค้นพบดังกล่าวนี้สอดคล้องกับคำอธิบายโมเดลการสอนเชิงเมตะคือกนิชั้นของ [7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ (2546) ที่กล่าวว่าโมเดลการสอนเชิงเมตะคือกนิชั้นเน้นพัฒนาความตระหนักในการคิดของนักเรียน ครูผู้สอนใช้โมเดลเพื่อกำหนดบทบาทของตนเองในการสอน ทำให้ครูทราบแนวทางที่จะส่งเสริมศักยภาพการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา สามารถพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยนักเรียนได้ปรับปรุงประสบการณ์ของตนเองผ่านการลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองจนสามารถจัดระบบใหม่ความรู้ของตนเองได้ ดังที่ [20] Sturnburg (1985) ระบุว่า การคิดขั้นสูงได้มาจากที่คนเราลงมือแก้ปัญหาและได้มาซึ่งข้อมูล ซึ่งต้องอาศัยทักษะอย่างทักษะเชิงความตระหนักในการคิด การลงมือปฏิบัติและความรู้ที่มีก่อนหน้า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ครูสามารถนำโมเดลการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงผ่านการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหาไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน รวมถึงมีแนวทางในการพัฒนาการคิดของนักเรียนจนกลายเป็นความตระหนักในการคิดได้ และข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิจัยคือ การพัฒนาระบบและกลไกเพื่อพัฒนาการสอนที่เน้นการคิดขั้นสูง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการวิจัยของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 และข้อมูลวิจัยจากโครงการวิจัย เรื่อง การปฏิรูปการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงในเขตพื้นที่อันดามัน และได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เลขที่ PKRU 2566/9

เอกสารอ้างอิง

- [1] Lewis, A., & Smith, D. (1993). Defining higher order thinking. *Theory into Practice*, 32, 131-137.
- [2] Inprasitha, M. (1997). Problem solving a basis to reform mathematics instruction. *The Journal of the National Research Council of Thailand*, 29, 221-259.
- [3] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2564). *การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Skills): Thailand Lesson Study and Open Approach*. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [4] Garofalo, J., & Lester, F. K. (1985). Metacognition, cognitive monitoring, and mathematical performance. *Journal for Research in Mathematics Education*, 16(3), 163–176.
- [5] Schoenfeld, A.H. (2017). Learning to think mathematically: problem solving, metacognition, and sense making in mathematics. *Journal of Education*, 196(2), 1-38.
- [6] Lester, F. K. (1994). Musings about mathematical problem-solving research 1970-1994. *Journal for Research in Mathematics Education*, 25, 660-675.
- [7] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, เพ็ญณี แรอรท, เจียมศักดิ์ ตรีศิริรัตน์, เอื้อจิตร พัฒนจักร, และณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสกุล. (2546). *การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนโดยเน้นกระบวนการทางคณิตศาสตร์*. ขอนแก่นการพิมพ์.
- [8] คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- [9] Stigler, J. & Heibert, J. (1999). *The teaching gap: best ideas from the world's teacher for improving education in the classroom*. Free press.
- [10] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2563 (IMD 2020)*. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- [11] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2565). *กระบวนการแก้ปัญหาในคณิตศาสตร์ระดับโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. บริษัท ไอ-ปรีนดิไซน์ จำกัด.
- [12] สุดาพิทย์ หาญเชิงชัย, จุฬาลักษณ์ ใจอ่อน, และวิภาพร สุทธิอัมพร. (2566). *รายงานการวิจัยการปฏิรูปการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงในเขตพื้นที่อันดามัน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- [13] Isoda, M. & Katagiri, S. (2012). *Monograph on lesson study for teaching mathematics and sciences Vol.1: mathematical thinking: how to develop it in the classroom*. World Scientific Printers.
- [14] Becker, J. P. & Shimada, S. (1997). *The open-ended approach: a new proposal for teaching mathematics*. NCTM.
- [15] Inprasitha, M. (2022). Lesson study and open approach development in Thailand: a longitudinal study. *International Journal for Lesson and Learning Studies*, 11(5), pp. 1-15.

- [16] Hamzah, H., Hamzah, M. I., & Zulkifli, H. (2022). Systematic literature review on the elements of metacognition-based higher order thinking skills (hots) teaching and learning modules. *Sustainability*, 14(2), 813.
- [17] Sternberg, R.J. & Downing, C. (1982). The development of higher-order reasoning in adolescence. *Child Development*, 53(1), 209-221.
- [18] Mirzaee, S., Maftoon, P. (2016). An examination of Vygotsky's socio-cultural theory in second language acquisition: the role of higher order thinking enhancing techniques and the EFL learners' use of private speech in the construction of reasoning. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 18(1), 1-25.
- [19] Nagarajan, A., & Sen, A. (2022). Can bloom's higher order thinking skills be achieved by gamified learning through social networking sites (SNS) like Facebook? *Interaction Design and Architecture(s)*, 53, 144-160.
- [20] Byrnes, J. (2008). *Cognitive development and learning in instructional contexts* (3rd ed.). Pearson.
- [21] Schoenfeld, A. (1992). Learning to think mathematically: Problem solving, metacognition, and sense making in mathematics. In D.A. Grouws (Ed.), *Handbook of research on mathematics teaching and learning* (pp. 165-197). MacMillan.
- [22] ข่าย โพธิ์สีดา. (2556). *ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ปัจจัยการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร Marketing factors affecting the decision-making process for purchasing electric vehicles of Generation Y in Bangkok

กรณิกา แสงสุริศรี¹, คชศักย์ มหารมณ^{2*}, บุญมี ยอมพันธ์³, และ คชภัก จิรวัชรพล⁴

Kannikar Sangsurisri¹, Khotchasak Maharom^{2*}, Boonmee Yomphan³, and Kachapak Chiravacharapol⁴

^{1, 2*, 3, 4} คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

^{1, 2*, 3, 4} Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand

Received: June 21, 2024 Revised: September 10, 2024 Accepted: September 17, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่ม Generation Y อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ความแตกต่าง เป็นรายคู่ และสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง มีสถานภาพโสด อายุระหว่าง 25 - 30 ปี มีรายได้เฉลี่ย 15,847 – 23,383 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคาให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจซื้อใน ขั้นตอนพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ขั้นตอนประเมินทางเลือก ขั้นตอนการรับรู้ถึงปัญหา ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนขั้นตอนการแสวงหาข้อมูลให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ในด้านอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่าส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: รถยนต์ไฟฟ้า ปัจจัยทางการตลาด กระบวนการตัดสินใจซื้อ

*Corresponding author. Tel.: 086 889 0990

Email address: khotchasak.m@mail.rmutk.ac.th

DOI: 10.14456/lartsj.2025.12

Abstract

This research aims to examine demographic and marketing mix factors that influence the the decision-making process for purchasing electric vehicles among Generation Y in Bangkok. A questionnaire was used as a tool to collect data. The sample group consisted of 400 people from Generation Y in Bangkok. Descriptive data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Inferential data analysis included independent samples t-test, one-way ANOVA, a Fisher's least significant difference test and a multiple linear regression analysis. The study found that the majority of respondents were male, single, aged 25-30 years, with an average income of 15,847 - 23,383 baht, and had attained a bachelor's degree. The sample group ranked the marketing mix factors of place and products the highest. Promotion and price received high priority. In addition, the stages of the purchasing decision process- post-purchase behavior, alternative evaluation, problem recognition, and purchase decision -were given the highest priority. The information- search stage was given a high priority. The hypothesis testing revealed that demographic factors such as age, education, income, and occupation affect the decision-making process for purchasing electric vehicles among Generation Y in Bangkok. Furthermore, it was found that the marketing mix factors of products, place and promotion-significantly affected the electric vehicle purchasing decision process of Generation Y in Bangkok at a 0.05 significance level.

Keywords: Electric Vehicle, Marketing Mix, Buyer process decision, Generation Y

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันของประเทศไทยเกิดจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่ดูแลเสถียรภาพด้านพลังงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมโดยการจัดตั้งสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ในปัจจุบันแนวโน้มของราคาพลังงานน้ำมันเชื้อเพลิงก็ยิ่งปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเบนซินและแก๊สโซฮอล์ ซึ่งแตกต่างจากน้ำมันดีเซลที่รัฐบาลตรึงราคาไว้ที่ 30 บาทต่อลิตร แต่ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องเช่นกัน อีกทั้งยังมีสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศเข้ามาผนวกเป็นปัจจัยเสริมที่ส่งผลต่อการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันโลก ด้วยเหตุนี้ทำให้คนหันมาสนใจพลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในตลาดรถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของพลังงานทางเลือกที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค ดังเห็นได้จากการที่คนไทยหันมาซื้อรถยนต์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่ปี 2562 ถึง ปี 2563 จนกระทั่งในปี 2565 จากการประมาณการจาก International Energy Agency คาดว่าจากการเติบโตของยอดขายรถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.5 สอดคล้องแนวโน้มการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในตลาดโลกที่เชื่อว่าสัดส่วนยอดขายรถยนต์ไฟฟ้าทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13 ในปี 2565 ไปจนถึงร้อยละ 35 หรือประมาณ 40 ล้านคันภายในปี 2573 [1] (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2566)

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อรถยนต์ไฟฟ้านั้นเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน และกลุ่มประชากรวัยทำงานที่มีสัดส่วนสูงที่สุดของทุก Generation คือ กลุ่ม Generation Y ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ.2523 – 2539 (28 - 44 ปี) ซึ่งมีความมั่นใจในตัวเอง มีอิสระทางความคิดสูง ยอมรับกับสิ่งใหม่ ๆ เข้าใจในเทคโนโลยี กล้าที่จะทดลอง การเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายทำให้ไม่ยึดติดกับตรรกะสินค้า มีค่านิยมว่าเมื่อเรียนจบมีงานทำก็อยากมีรถสักคัน นอกจากตอบโจทย์ความสะดวกสบายแล้วนั้น ยังเป็นการอัพเกรดภาพลักษณ์ตัวเอง และถือว่ารถเป็นสินทรัพย์ หลังจากเรียบจบก็สามารถซื้อได้ง่ายเพราะมีราคาขายเฉลี่ยเริ่มต้นที่ 5 - 6 แสนบาท และจากข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2566 พบว่า ประชากรของกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 5.6

ล้านคน เป็นกลุ่ม Generation Y ประมาณ 25% หรือคิดเป็น 1.46 ล้านคน [2] (บริษัท มาร์เก็ตเธียร์ จำกัด, 2562) โดยนายพรเทพ ธีรสนุทรากุล ผู้อำนวยการอาวุโส ผู้บริหารสายงานการตลาด ธุรกิจสินค้าแฟชั่นและไลฟ์สไตล์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า “ผลิตภัณฑ์สินค้าแฟชั่นและไลฟ์สไตล์ ‘คาร์ ฟอร์ แคช’ ยังคงเป็นตัวเลือกอันดับหนึ่งสำหรับลูกค้าที่ต้องการเสริมสภาพคล่อง นับตั้งแต่ปี 2561 ที่ผ่านมามีการขายฐานลูกค้า Generation Y เพิ่มมากขึ้น [3] (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน), 2566)

ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และนักการตลาด ในการกำหนดกลยุทธ์และวางแผนการตลาด และหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดมาตรการ นโยบาย หรือส่งเสริมให้ประชาชนตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับรถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicles)

[4] สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2564) กล่าวว่า ยานพาหนะที่ขับเคลื่อนโดยมอเตอร์ไฟฟ้าแทนการใช้เครื่องยนต์ที่มีการเผาไหม้แบบสันดาป โดยรถยนต์ไฟฟ้าจะใช้พลังงานจากไฟฟ้าแทนการใช้ น้ำมันหรือพลังงานอื่น ๆ โดยระบบรถไฟฟ้าจะเก็บพลังงานเอาไว้ในแบตเตอรี่ที่สามารถชาร์จได้ และแปลงพลังงานจากแบตเตอรี่มาใช้ในการขับเคลื่อนรถ [5] บริษัท นิสสัน มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (2565) กล่าวว่า ระบบการทำงานของรถยนต์ไฟฟ้านั้นเริ่มจากนำไฟฟ้ากระแสตรงจากแบตเตอรี่ ซึ่งในปัจจุบันใช้เป็นแบตเตอรี่ลิเทียมไอออนที่สามารถเก็บพลังงานไฟฟ้าได้มากและมีความทนทาน ส่งผ่านตัวแปลงกระแสไฟให้เป็นพลังงานไฟฟ้ากระแสสลับส่งเข้าสู่มอเตอร์ไฟฟ้านำไปเป็นพลังงานในการหมุนเพลาเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนตัวรถ แตกต่างจากรถยนต์ใช้น้ำมันที่ต้องใช้เครื่องยนต์ซึ่งมีน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงในการจุดระเบิดเพื่อให้เกิดพลังงานในการขับเคลื่อน เท่ากับว่ารถยนต์ไฟฟ้านั้นไม่มีเครื่องยนต์และระบบเกียร์ การสิ้นเปลืองของรถจะน้อยกว่า และเสียงการขับเคลื่อนก็จะเงียบกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง ไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอนุรักษ์สภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ผู้คนให้ความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้จะมีข้อเสียตรงที่กระบวนการผลิตนั้นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งทำให้ราคารถยนต์ไฟฟ้าสูงตาม รวมถึงระยะเวลาในการชาร์จไฟที่ใช้เวลานาน แต่แนวโน้มยอดขายของรถยนต์ไฟฟ้าก็ยิ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ชิ้นส่วนของรถยนต์ไฟฟ้านั้นแตกต่างจากรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน โดยส่วนประกอบหลักของรถยนต์ไฟฟ้า ได้แก่ 1) Motor ใช้ในการขับเคลื่อน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้รถยนต์ไฟฟ้ามีความสั่นสะเทือนและความเงียบมากกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน 2) Reducer ทำหน้าที่เสมือนชุดเกียร์ที่นำกำลังงานมอเตอร์ไฟฟ้าสู่ระบบเพลาขับเคลื่อน 3) Battery ใช้กักเก็บพลังงานไฟฟ้า มีข้อจำกัดที่ขนาดต้องไม่ใหญ่และน้ำหนักไม่มากจนเกินไป เพราะมีผลกับประสิทธิภาพของรถยนต์ไฟฟ้า ถูกพัฒนาให้กับเก็บได้มากขึ้นและใช้เวลาในการชาร์จสั้นลง อาจเห็นรถยนต์ไฟฟ้าวิ่งได้ไกลถึง 800 กม. เช่น แบตเตอรี่แบบ Solid State เป็นต้น 4) On-board charger (OBC) ทำหน้าที่แปลงไฟฟ้ากระแสสลับ (AC) ให้เป็นไฟฟ้ากระแสตรง (DC) เช่น การชาร์จไฟบ้านเข้าสู่รถยนต์ไฟฟ้า 5) Electric Power Control Unit (EPCU) ทำหน้าที่ควบคุมกำลังไฟฟ้าประกอบด้วย 3 ส่วน คือ Inverter

ทำหน้าที่แปลงไฟฟ้ากระแสตรงจากแบตเตอรี่ให้เป็นไฟฟ้ากระแสสลับส่งให้กับมอเตอร์ไฟฟ้า ควบคุมความเร็วในการทำงานของมอเตอร์ไฟฟ้าการเร่งความเร็วหรือชะลอความเร็ว Low voltage DC-DC Converter (LDC) แปลงไฟให้ลดลงเหลือ 12 โวลต์ และส่วนสุดท้ายคือ Vehicle Control Unit (VCU) เปรียบได้กับกล่อง ECU ของรถยนต์ ทำหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการทำงานของหน่วยควบคุมอื่นทั้งหมด

รถยนต์ไฟฟ้าที่วางจำหน่ายในประเทศไทยสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท [4] (สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2564) คือ 1) รถยนต์ไฟฟ้าไฮบริด (Hybrid electric vehicle, HEV) เป็นรถยนต์ที่มีทั้งเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันและมอเตอร์ไฟฟ้า พร้อมแบตเตอรี่ ซึ่งจะนำพลังงานที่เหลือใช้จากการวิ่งมาเก็บไว้ในแบตเตอรี่ ทำให้ไม่มีช่องเสียบปลั๊กเพื่อชาร์จไฟฟ้า 2) รถยนต์ไฟฟ้าไฮบริดปลั๊กอิน (Plug-in hybrid electric vehicle, PHEV) เป็นรถยนต์ที่คล้ายกับแบบแรกคือมีทั้งเครื่องยนต์ที่ใช้น้ำมันและมอเตอร์ไฟฟ้าพร้อมแบตเตอรี่ มีการเพิ่มระบบชาร์จไฟ (Plug-in) ขึ้นมา เพื่อสามารถชาร์จไฟจากภายนอกได้ 3) รถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (Battery electric vehicle, BEV) เป็นรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าและใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว จะใช้งานโดยการเสียบปลั๊กชาร์จไฟจากแหล่งภายนอกเข้าไปเก็บไว้ในแบตเตอรี่ 4) รถยนต์ไฟฟ้าเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel cell electric vehicle, FCEV) เป็นรถยนต์ไฟฟ้าที่ได้พลังงานไฟฟ้ามาจากเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel cell) โดยเติมเชื้อเพลิงไฮโดรเจนจากภายนอก

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ Generation

[6] ปรีดี นกุลสมปรารถนา (2563) กล่าวว่า Generation หมายถึง ยุคสมัยของกลุ่ม คนตามช่วงอายุ ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาเฉลี่ยระหว่างการมีลูกคนแรกของแม่กับการมีลูกคนแรกของลูก ดังนั้นในแต่ละ Generation จะห่างกันประมาณ 20 กว่าปี และ Strauss & Howe (1991, อ้างอิงใน [7] พชสิริ ชมภูคา และณัฐธิดา จักรภีศิริสุข, 2563) กล่าวว่า Generation หมายถึง กลุ่มคนที่ไม่เพียงแต่เกิดในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน ยังต้องได้รับประสบการณ์ความเชื่อผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรม และแลกเปลี่ยนกันทางสังคมใน ระหว่างช่วงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

Generation เป็นแนวคิดที่แบ่งกลุ่มประชากรด้วยหลักประชากรศาสตร์โดยใช้อายุเป็นเงื่อนไขในการแบ่งกลุ่มผู้คนใน Generation ต่าง ๆ มักจะมีประสบการณ์หรืออิทธิพลทางวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งกำหนดโลกทัศน์และพฤติกรรมของผู้คนในกลุ่ม มีผลต่อทัศนคติในการทำงาน การบริโภค และประเด็นทางสังคมต่าง ๆ Generation จะถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) The Baby Boomers เป็นกลุ่มที่เกิดหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 คนในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการซื้อสูง จะพยายามเปลี่ยนแปลงและซื้อสินค้าแบรนด์ใหม่ ๆ เพราะทำให้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองยังทันสมัยอยู่ ชอบที่ทำให้รู้สึกว่ามียุที่อ่อนลง คนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่พยายามเรียนรู้การใช้งานเครื่องมือดิจิทัลต่างๆ และใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างชาญฉลาด เป็นกลุ่มผู้ที่ซื้อสินค้าทางออนไลน์ที่มีอัตราการเติบโตเร็วที่สุด 2) Generation X เป็นกลุ่มที่เกิดต่อจากกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ หรือเรียกว่า “Birth Dearth” เกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2508 – 2522 กลุ่มนี้มีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มแรก ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้หากมีครอบครัว ครอบครัวจะต้องมาก่อน งานเป็นอันดับรอง หากความสมดุลระหว่างงานกับครอบครัว หากต้องการซื้อสินค้าหรือบริการจะมีการสำรวจให้ทั่วก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ ชอบคุณภาพมากกว่าปริมาณ คนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่เกิดมาพร้อมกับยุค Internet พร้อมทั้งจะเปิดใจยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และเป็นผู้ที่มีการศึกษามากที่สุด หากวัดกันที่อำนาจในการซื้อแล้ว เงินเนอเรนซ์เอ็กซ์จะมีกำลังซื้อ 1 ใน 3 ของมูลค่าตลาดทั้งหมด 3) Generation Y หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “Millennial” เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2539 คนกลุ่มนี้จะมีจำนวนมากกว่าทั้งกลุ่ม Baby Boomers และ Generation X การที่มีจำนวนมาก ทำให้เป็นกลุ่มที่น่าดึงดูดใจ เป็นกลุ่มที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงาน ชอบแสดงออก ต้องการเห็นผลสำเร็จทุกอย่างอย่างรวดเร็ว คู่แข่งกับเทคโนโลยีระบบดิจิทัล เพราะเป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เมื่อใช้สินค้าและบริการจะ “แชร์” ประสบการณ์ให้กับผู้อื่น เจจะซื้อสินค้าที่เหมาะสมกับตนเองตามลักษณะ Lifestyle ของตน 4) Generation Z เป็นกลุ่มที่เกิดหลังจากปี พ.ศ. 2540 มีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่ม Generation Y คนกลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มตัวแทนแห่งอนาคต แคล่วคล่องในการใช้เทคโนโลยี และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถใช้คำว่าเขา

ออนไลน์อยู่เสมอ หรือเป็นกลุ่มที่มี “ดิจิทัลอยู่ใน DNA” พวกเขาซื้อสินค้าเกือบทุกประเภททางออนไลน์ แต่สภาพครอบครัวที่พอและแม่ต้องทำงานทั้งคู่ กลุ่มนี้มักจะได้รับการเลี้ยงดูจากคนอื่นมากกว่า [8] (กรมสุขภาพจิต, 2563)

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

[9] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ ขนาดครอบครัว สถานภาพครอบครัว รายได้ อาชีพ การศึกษา นิยมใช้ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญและสถิติที่วัดได้ของประชากรที่ช่วยกำหนดตลาดเป้าหมาย ตัวแปรทางด้านประชากรที่สำคัญคือ 1) อายุ เนื่องจากผลิตภัณฑ์จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน นักการตลาดจึงใช้ประโยชน์จากอายุเป็นตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างของส่วนตลาด ได้ค้นคว้าความต้องการของตลาดส่วนเล็ก (Niche Market) โดยมุ่งความสำคัญที่ตลาดอายุส่วนนั้น 2) เพศ เป็นตัวแปรในการแบ่งส่วนการตลาดเช่นกัน นักการตลาดต้องศึกษาตัวแปรนี้อย่างรอบครอบ เพราะในปัจจุบันตัวแปรด้านเพศมีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจมีสาเหตุจากการที่สตรีทำงานมากขึ้น 3) ลักษณะครอบครัว ในอดีตถึงปัจจุบันลักษณะครอบครัวเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการใช้ความพยายามทางการตลาดโดยมาตลอด และมีความสำคัญอย่างยิ่งขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับหน่วยผู้บริโภค นักการตลาดจะสนใจจำนวนและลักษณะของบุคคลในครัวเรือนที่ใช้สินค้าใดสินค้านั้น และยังสนใจในการพิจารณาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และโครงสร้างด้านสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ตัดสินใจในครัวเรือน เพื่อช่วยในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสม 4) รายได้ การศึกษา และอาชีพ เป็นตัวแปรสำคัญ ในการกำหนดส่วนของตลาด โดยทั่วไปนักการตลาดจะสนใจผู้บริโภคที่มีความร่ำรวยแต่อย่างไรก็ตาม ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ ปัญหาสำคัญในการแบ่งส่วนการตลาดโดยถือเกณฑ์รายได้อย่างเดียวก็คือ รายได้จะเป็นตัวชี้ความสามารถในการจ่ายสินค้าหรือไม่มีความสามารถในการจ่ายสินค้า ในขณะที่เดียวกันการเลือกซื้อสินค้าที่แท้จริงอาจถือเป็นเกณฑ์รูปแบบการดำรงชีวิต รสนิยม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ แม้รายได้เป็นตัวแปรที่ใช้บ่อยมาก นักการตลาดส่วนใหญ่จะโยนเกณฑ์ รายได้รวมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์หรืออื่น ๆ เพื่อให้กำหนดตลาดเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

[10] Kotler et al. (2020) กล่าวว่า ส่วนประสมทางการตลาด คือ กลุ่มของเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งบริษัทผสมผสานกลยุทธ์เหล่านี้เข้าด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด โดยมีรายละเอียดคือ 1) ผลิตภัณฑ์ หมายถึงกลุ่มของคุณลักษณะ เช่น รูปร่างหน้าตา คุณสมบัติ ฟังก์ชันการใช้งาน และประโยชน์ที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือนำมาใช้แทนได้ เป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ผลิตภัณฑ์อาจเป็นแนวคิด ตัวตนทางกายภาพ บริการ หรือทั้งสามอย่างรวมกัน นำเสนอสู่ตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า 2) ราคา หมายถึงมูลค่าที่ลูกค้ายอมที่จะจ่ายเพื่อประโยชน์ที่ได้จากการรับและการใช้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ ราคาจะนำไปสู่รายได้ ซึ่งแตกต่างจากองค์ประกอบอื่นที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การกำหนดราคามีเป้าหมายหลายประการเช่น ต้องการกำไร เพื่อขยายส่วนครองตลาด หรือเพื่อการแข่งขัน เป็นต้น 3) การจัดจำหน่าย จะเกี่ยวข้องกับสถานที่ซึ่งลูกค้าเข้าไปซื้อสินค้าและทำอย่างไรผู้ผลิตจึงจะนำเสนอสินค้าหรือบริการไปสู่ผู้บริโภคได้ รวมถึงช่องทางการจัดจำหน่ายซึ่งมีทั้งแบบนำเสนอโดยตรงไปสู่ผู้บริโภค และแบบนำเสนอทางอ้อมซึ่งจะพึ่งพาคนกลางในระดับต่าง ๆ ช่วยนำเสนอสินค้าไปสู่ผู้บริโภค เช่น ซื้อผ่านร้านค้าส่งหรือร้านค้าปลีก ปัจจุบันผู้บริโภคสามารถหาซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้สมาร์ทโฟน 4) การส่งเสริมการตลาด เป็นการสื่อสารไปสู่กลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างการรู้จักและให้ความรู้ในตัวสินค้า สร้างความเชื่อมั่นให้กับสินค้า ทำให้เกิดความต้องการในตัวสินค้า กระตุ้นให้เกิดการซื้อ รวมถึงช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับทั้งสินค้าและองค์กร โดยมีเครื่องมือสำคัญอยู่ 5 ประการคือ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การขายโดยใช้พนักงานขาย และการตลาดทางตรงและการตลาดดิจิทัล

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ

[10] Kotler et al. (2020) ทำการแบ่งการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคออกเป็น 5 ระยะ เรียกว่า “กระบวนการตัดสินใจซื้อ” ที่ศึกษาตั้งแต่ก่อนทำการซื้อ และต่อเนื่องไปถึงพฤติกรรมหลังจากการซื้อด้วย โดยมีรายละเอียด คือ 1) ขั้นการรับรู้ถึงปัญหา เมื่อผู้บริโภคมีปัญหาเกิดขึ้นหรือเกิดความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา โดยที่ความต้องการนั้นอาจเกิดขึ้นได้เอง เช่น หิว หรือ หนาว แต่บ่อยครั้งที่ความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น เกิดเพราะการกระตุ้นจากภายนอก เช่น การลดราคาสินค้า ฯลฯ จนเกิดความต้องการ 2) ขั้นการแสวงหาข้อมูล ระยะนี้อาจเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้ เพราะบ่อยครั้งที่ผู้บริโภคเลือกที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองโดยไม่ต้องหาข้อมูล เพราะการใช้ความพยายามมากนั้น ก็จะเลือกสินค้าที่หาง่าย ใกล้ตัว แต่ถ้าเป็นความต้องการในตัวสินค้าที่ต้องอาศัยข้อมูลในการตัดสินใจ ผู้บริโภคก็จะสืบค้นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ โดยข้อมูลที่ผู้บริโภคหาได้จะมาจากหลายแหล่งมีทั้งแหล่งข้อมูลส่วนตัว แหล่งข้อมูลการค้าของธุรกิจ แหล่งข้อมูลสาธารณะ และสุดท้ายแหล่งข้อมูลจากการทดลอง ยิ่งผู้บริโภคได้รับข้อมูลมากเท่าไร ผู้บริโภคก็ยิ่งรู้จักและมีความรู้เกี่ยวกับสินค้ามากขึ้นเท่านั้น ทำให้สินค้ากลายเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริโภค 3) ขั้นการประเมินทางเลือก เมื่อผู้บริโภคสืบค้นข้อมูลจนรู้สึกมั่นใจแล้ว สุดท้ายจะมีสินค้ากลุ่มหนึ่งที่อยู่ในใจ หลังจากนั้นผู้บริโภคมักจะทำการประเมินสินค้านั้น โดยปัจจัยที่ผู้บริโภคใช้ในการประเมินมีอยู่มากมาย เช่น ดูจากชื่อเสียงของตราสินค้า ดูจากคุณสมบัติของสินค้า ดูจากรูปลักษณ์ ดูจากการส่งเสริมการขาย ฯลฯ ดังนั้นหากยกตัวอย่างการซื้อรถยนต์ ผู้บริโภคใช้สมรรถนะของรถยนต์ไฟฟ้าเป็นสิ่งที่ใช้ในการตัดสินใจ ก็จะนำสมรรถนะของรถยนต์ไฟฟ้าแต่ละตราสินค้ามาเปรียบเทียบกัน 4) ขั้นการตัดสินใจซื้อ มีปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัยที่เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้บริโภคมีเจตนาที่จะซื้อ และผู้บริโภคทำการซื้อ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับ “ทัศนคติต่อสินค้าตัวอื่น” เป็นการนำสินค้าแต่ละตัวมาเปรียบเทียบกัน เช่น ซื้อรถที่ราคาถูกที่สุด โอกาสที่จะซื้อรถราคาแพงกว่าก็จะต่ำลง ต่อให้ผู้บริโภคมีเจตนาที่จะซื้อแล้ว ก็อาจไม่ทำการซื้อ ปัจจัยอีกตัวหนึ่งคือ ปัจจัยเกี่ยวกับ “เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด” เมื่อผู้บริโภคมีเจตนาที่จะซื้อแล้ว ปรากฏว่ามีบางอย่างเปลี่ยนไปจากที่เคยเป็น เช่น เพื่อนร่วผลการใช้งานนำผิวดำ สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจที่จะซื้อ 5) พฤติกรรมภายหลังการซื้อ เมื่อผู้บริโภคซื้อสินค้าไปแล้ว งานของนักการตลาดก็ยังไม่เสร็จสิ้น นักการตลาดจะต้องสนใจพฤติกรรมหลังจากที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าไปใช้ว่าเป็นอย่างไร ฟังพอใจหรือไม่พอใจ เพราะหากลูกค้าเกิดความพึงพอใจลูกค้าย่อมกลับมาซื้อสินค้าอีกครั้ง พูดในสิ่งที่ดีเกี่ยวกับสินค้าให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดได้ฟัง ไม่สนใจสินค้าคู่แข่ง หรือ แม้แต่ซื้อสินค้าตัวอื่นของบริษัท

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

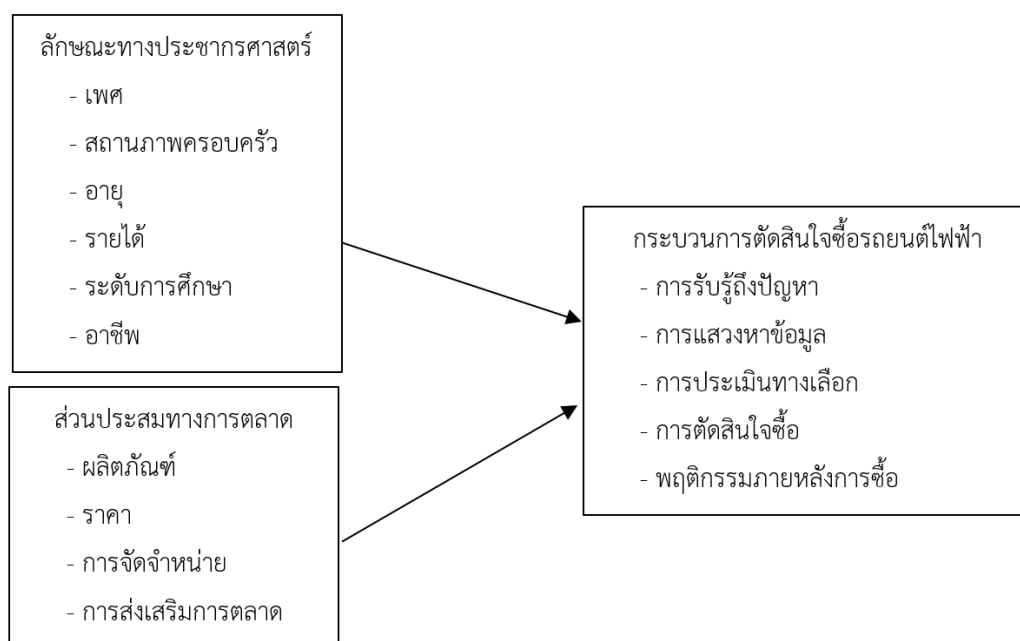
[11] กานต์ ภัคศิษฐ์ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านทัศนคติปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด และการยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด และการยอมรับเทคโนโลยี ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า โดยเลือกความเหมาะสมในการใช้งานเป็นหลัก และสถานีชาร์จไฟฟ้าที่ครอบคลุม เข้าถึงได้ง่าย เป็นประเภทของสิ่งที่คำนึงถึงในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด และการยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

[12] ชลธิชา บุญปลูก (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของเพศหญิง Generation X และ Generation Y ในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง Generation X จำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง Generation Y จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของผู้บริโภคทั้ง 2 กลุ่มประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักคือ 1) ปัจจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับตัวรถยนต์ ได้แก่ ราคา สมรรถนะ ความปลอดภัย และความหลากหลายของรูปแบบรถที่มีให้เลือก 2) ปัจจัยด้านมุมมองของผู้บริโภค ได้แก่ ความสะดวก ความคุ้มค่า ความไม่มั่นใจในสินค้าใหม่ภาพลักษณ์ และการรักษาสัญญาค่า 3) ปัจจัยด้านองค์ประกอบภายนอก การสนับสนุนทางการตลาด เช่น ส่วนลด ราคา นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคำนึงถึงปัจจัยทุกด้านเหมือนกัน แต่มีเพียงปัจจัยย่อย 2 ปัจจัยที่แตกต่างกันได้แก่ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ และปัจจัยด้านการรักษาสัญญาค่าที่กลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง Generation Y ที่เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า

[13] สุภาพร ปานกล้า และชัยฤกษ์ แก้วพรหมมาลย์ (2563) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภคที่มีรถยนต์ไฟฟ้า ประเภทไฮบริดปลั๊กอินในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอาชีพพนักงานบริษัท และมีรายได้ระหว่าง 15,000 – 30,000 บาทต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของรถยนต์ไฟฟ้า ประเภทไฮบริดปลั๊กอินในเขตกรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุสถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ประเภทไฮบริดปลั๊กอินอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการให้บริการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ที่มีอิทธิพลตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ประเภทไฮบริดปลั๊กอินอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่ม Generation Y เป็นผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 – 2539 อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 1,443,773 คน ซึ่งเป็นข้อมูลจาก ระบบสถิติทางการทะเบียน ของกรมการปกครอง [14] (กรมการปกครอง, 2566) และเนื่องด้วยจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973, อ้างอิงใน [15] สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2560) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้หลักความน่าจะเป็นในสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ประกอบด้วยขั้นที่ 1 แบ่งเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขตออกตามกลุ่มการปกครองเป็นจำนวน 6 กลุ่ม ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มตามกลุ่มการปกครอง สุ่มเลือก 1 เขตจากแต่ละกลุ่ม สุ่มได้ออกมา 6 เขต คือ เขตราชเทวี เขตหลักสี่ เขตบางคอแหลม เขตบางกะปิ เขตบางพลัด และเขตบางขุนเทียน ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่ของเขตที่จับฉลากได้ในขั้นที่ 2 จำนวน 6 เขต ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขต เขตละ 66 - 67 คน ขั้นที่ 4 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่บังเอิญพบตามสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ไฟฟ้า ได้แก่ โชว์รูมรถยนต์ไฟฟ้า และสถานที่จัดงานแสดงรถยนต์ไฟฟ้า ทั้ง 6 เขต

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยออกแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ทำการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 22 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 20 ข้อ และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมีค่า IOC มากกว่า 0.6 [16] (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของคอนบราทที่น่าเชื่อถือ 0.80 ขึ้นไป [17] (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ผลที่ได้เท่ากับ 0.906

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ 1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นแหล่งที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน และ 2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ประกอบในการศึกษา ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ บทความ งานวิจัย และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ และสถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัจจัยการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.5 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.5 มีสถานภาพครอบครัวโสด คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีอายุอยู่ในช่วง 25 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,847 – 23,383 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.0 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท

2. ความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้ากลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้ากลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
3. ด้านการจัดจำหน่าย	- มีเว็บไซต์ที่สามารถรับรู้ข้อมูลและเข้าถึงได้สะดวก	4.33	.818	มากที่สุด
	- ตัวแทนจำหน่ายหรือศูนย์บริการมีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ	4.30	.798	มากที่สุด
	- มีความสะดวกในการเข้าติดต่อพนักงานขาย	4.20	.840	มาก
	- สถานที่ตั้งของโชว์รูมและศูนย์บริการอยู่ในทำเลที่สะดวกต่อการเดินทาง	4.20	.882	มาก
	รวม	4.25	.722	มากที่สุด
1. ด้านผลิตภัณฑ์	- รถยนต์ไฟฟ้าสามารถลดภาวะโลกร้อนและลดการใช้เชื้อเพลิงน้ำมันได้	4.50	.708	มากที่สุด
	- สมรรถนะและอรรถประโยชน์ของรถยนต์ไฟฟ้าที่ทันสมัยด้านเทคโนโลยี	4.33	.724	มากที่สุด
	- ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของบริษัทที่จำหน่ายรถยนต์ไฟฟ้า	4.30	.787	มากที่สุด
	- วิธีการชาร์จไฟรถยนต์ไฟฟ้าที่สะดวกต่อการใช้งาน	4.22	.843	มากที่สุด
	- รถยนต์ไฟฟ้าจะช่วยให้ท่านขับรถได้สะดวกมากขึ้น	4.21	.768	มากที่สุด
	- รถยนต์ไฟฟ้ามีอุปกรณ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยที่ครบถ้วน	4.20	.788	มาก
	- ความหลากหลายของรูปแบบรถยนต์ไฟฟ้า	4.12	.777	มาก
	- รถยนต์ไฟฟ้าสามารถใช้งานไม่ยุ่งยาก	4.10	.830	มาก
	รวม	4.25	.541	มากที่สุด
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	- มีการรับประกันหลังการขายรถยนต์ไฟฟ้า	4.28	.809	มากที่สุด
	- การโฆษณาข้อมูลของรถยนต์ไฟฟ้าบนเว็บไซต์และสื่อออนไลน์	4.20	.808	มาก
	- มีกิจกรรมให้ทดลองขับรถยนต์ไฟฟ้า	4.18	.897	มาก
	- ส่วนลดในการซื้อส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า	4.17	1.01	มาก
	- โปรโมชั่นของรถยนต์ไฟฟ้ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ	4.17	.984	มาก

ปัจจัยส่วนประสม	หัวข้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ทางการตลาด				ความสำคัญ
	- ติดตั้งแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าที่บ้านฟรี	4.08	1.02	มาก
	- มีการจัดแสดงสินค้าตามงานแสดงรถยนต์ต่าง ๆ	4.08	.903	มาก
	รวม	4.17	.423	มาก
2. ด้านราคา	- ราคามีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับคุณภาพของรถยนต์ไฟฟ้า	4.25	.830	มากที่สุด
	- ราคาของรถยนต์ไฟฟ้ามีราคาต่ำกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน	4.27	.837	มากที่สุด
	- ราคาอะไหล่และค่าบำรุงรักษาต่ำกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน	3.80	.968	มาก
	รวม	4.11	.429	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน		4.19	.545	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าโดยรวม อยู่ในระดับสำคัญมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า

3. ด้านการจัดจำหน่าย กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อมีเว็บไซต์ที่สามารถรับรู้ข้อมูลและเข้าถึงได้สะดวก และข้อตัวแทนจำหน่ายหรือศูนย์บริการมีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$ และ 4.25) ส่วนในข้ออื่นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก

1. ด้านผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อรถยนต์ไฟฟ้าสามารถลดภาวะโลกร้อนและลดการใช้เชื้อเพลิงน้ำมันได้ ข้อสมรรถนะและอัตราประโยชน์ของรถยนต์ไฟฟ้าที่ทันสมัยด้านเทคโนโลยี ข้อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของบริษัทที่จำหน่ายรถยนต์ไฟฟ้า ข้อวิธีการชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าที่สะดวกต่อการใช้งาน และข้อรถยนต์ไฟฟ้าจะช่วยให้คุณขับรถได้สะดวกมากขึ้นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50, 4.33, 4.30, 4.22$ และ 4.21) ส่วนในข้ออื่นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อมีการรับประกันหลังการขาย กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) ส่วนในข้ออื่นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก

2. ด้านราคา กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อราคาของรถยนต์ไฟฟ้าที่มีราคาต่ำกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน และข้อราคาคู่มือค่ากับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$ และ 4.25) ส่วนในข้ออื่นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับมาก

3. ความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้ากลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจซื้อซึ่งประกอบด้วยขั้นการรับรู้ปัญหา ขั้นการแสวงหาข้อมูล ขั้นการประเมินทางเลือก ขั้นการตัดสินใจซื้อ และขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ มีดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย

กระบวนการตัดสินใจซื้อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
5. ขั้นตอนพฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.41	.652	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการประเมินทางเลือก	4.41	.645	มากที่สุด
1. ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา	4.37	.654	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ	4.35	.678	มากที่สุด
2. ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูล	4.17	.671	มาก
รวม	4.34	.542	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) โดยผลตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจซื้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย เริ่มจากขั้นตอนพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ขั้นตอนการประเมินทางเลือก ขั้นตอนการรับรู้ถึงปัญหา และขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด และขั้นตอนการแสวงหาข้อมูลให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5. ขั้นตอนพฤติกรรมภายหลังการซื้อ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในประสิทธิภาพและเทคโนโลยีของรถยนต์ไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ ความพึงพอใจกับคุณภาพของรถยนต์ไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.43$) และความพึงพอใจกับความคุ้มค่ากับราคาของรถยนต์ไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

3. ขั้นตอนการประเมินทางเลือก กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการประเมินข้อดี-ข้อเสียของรถยนต์ไฟฟ้าก่อนทำการตัดสินใจซื้อ ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ การประเมินเปรียบเทียบรถยนต์ไฟฟ้ากับรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน ($\bar{X} = 4.43$) และประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ผลิตก่อนทำการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

1. ขั้นตอนการรับรู้ถึงปัญหา กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการรับรู้ว่าราคาน้ำมันมีราคาสูงมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมาคือ รถยนต์ที่ใช้น้ำมันก่อให้เกิดมลพิษและทำลายสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.44$) และรถยนต์ไฟฟ้าไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

4. ขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการให้การรับประกันคุณภาพของสินค้าในระยะยาวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ราคาสินค้ามีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.44$) และนวัตกรรมใหม่ของรถยนต์ไฟฟ้า ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

2. ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูล กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับราคาของรถยนต์ไฟฟ้าก่อนตัดสินใจซื้อ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของรถยนต์ไฟฟ้าก่อนตัดสินใจซื้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) และการสืบค้นข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

เพศไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สถานภาพครอบครัวไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อายุส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยอายุ 37 – 42 ปี ให้ความสำคัญกับขั้นการรับรู้ปัญหาแตกต่างจากอายุ 25 – 30 ปี และ 31 – 36 ปี และให้ความสำคัญกับขั้นการแสวงหาข้อมูลแตกต่างจากอายุ 25 – 30 ปี และ 31 – 36 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

รายได้ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 45,994 บาทต่อเดือนขึ้นไป ให้ความสำคัญในขั้นการรับรู้ปัญหาแตกต่างจากผู้มีรายได้ 15,847 – 23,383 บาท 23,384 – 30,920 บาท และ 30,921 – 38,457 บาท ผู้ที่มีรายได้รายได้ตั้งแต่ 45,994 บาทต่อเดือนขึ้นไป ให้ความสำคัญในขั้นการประเมินผลทางเลือกแตกต่างจากผู้มีรายได้ 8,310 – 15,846 บาท 15,847 – 23,383 บาท 23,384 – 30,920 บาท และ 30,921 – 38,457 บาท ผู้ที่มีรายได้รายได้ตั้งแต่ 45,994 บาทต่อเดือนขึ้นไป ให้ความสำคัญในขั้นการตัดสินใจซื้อแตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 8,309 บาท 8,310 – 15,846 บาท 15,847 – 23,383 บาท และ 23,384 – 30,920 บาท และผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 45,994 บาทต่อเดือนขึ้นไป ให้ความสำคัญในขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อแตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 8,309 บาท 8,310 – 15,846 บาท 15,847 – 23,383 บาท 23,384 – 30,920 บาท และ 30,921 – 38,457 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ระดับการศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญกับขั้นการแสวงหาทางเลือกแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญแตกต่างจากระดับการศึกษาอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท ผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญกับขั้นการประเมินผลทางเลือกแตกต่างจากระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท และผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญขั้นการประเมินผลทางเลือกแตกต่างจากระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าให้ความสำคัญขั้นการประเมินผลทางเลือกแตกต่างจากระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญขั้นการตัดสินใจซื้อแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญขั้นการตัดสินใจซื้อแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าให้ความสำคัญขั้นการตัดสินใจซื้อแตกต่างจากระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อแตกต่างจากระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อแตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าให้ความสำคัญขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อแตกต่างจากระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อาชีพส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05 โดยอาชีพพนักงานบริษัทให้ความสำคัญขั้นการรับรู้ปัญหาแตกต่างจากอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับจ้างทั่วไป และผู้ประกอบการส่วนตัว อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญขั้นการแสวงหาข้อมูลแตกต่างจากอาชีพพนักงานบริษัท รับราชการ รับจ้างทั่วไป และผู้ประกอบการส่วนตัว อาชีพผู้ประกอบการส่วนตัวให้ความสำคัญขั้นการประเมินทางเลือกแตกต่างจากอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และรับจ้างทั่วไป อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญขั้นการตัดสินใจซื้อแตกต่างจากอาชีพพนักงานบริษัท รับราชการ รับจ้างทั่วไป และผู้ประกอบการส่วนตัว และอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อแตกต่างจากอาชีพพนักงานบริษัท รับราชการ รับจ้างทั่วไป และผู้ประกอบการส่วนตัว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยทางการตลาดส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนประสมทางการตลาด	B	SE	Beta	t	Sig.
- ค่าคงที่	1.015	.134		7.549*	.000
- ด้านผลิตภัณฑ์ (X ₁)	.279	.047	.278	5.989*	.000
- ด้านราคา (X ₂)	.066	.036	.079	1.848	.065
- ด้านการจัดจำหน่าย (X ₃)	.261	.033	.347	7.836*	.000
- ด้านการส่งเสริมการตลาด (X ₄)	.183	.032	.231	5.726*	.000
SE _{est} = ±.328 R = .799, R ² = .638, Adjusted R ² = .635, F = .638, Sig. = .000					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยทางการตลาดส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .799 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าได้ร้อยละ 63.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ ±.328 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่าปัจจัยด้านราคาไม่สามารถพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าได้ ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด สามารถพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อนำปัจจัยทุกข้อเข้าสมการ (Enter) ในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้

$$Y' = 1.015 + .279X_1 + .261X_3 + .183X_4$$

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวโสด มีอายุอยู่ในช่วง 25 – 30 ปี มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,847 – 23,383 บาทต่อเดือน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าโดยรวม อยู่ในระดับสำคัญมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมากที่สุด และให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา อยู่ในระดับสำคัญมาก กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในขั้นการรับรู้ปัญหา ขั้นการประเมินทางเลือก ขั้นการตัดสินใจซื้อ และขั้นพฤติกรรมภายหลังการซื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในขั้นการแสวงหาข้อมูลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [11] กานต์ ภักดีสุข (2560) กล่าวว่า ผู้ตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้ามีอายุระหว่าง 25 – 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงาน หรือลูกจ้างบริษัทเอกชน

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์พลังงานไฟฟ้าของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านอายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ ส่วนปัจจัยในด้าน เพศ และด้านสถานภาพครอบครัว

ไม่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับนิยามของ [18] Kotler and Keller (2016) กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยอายุ ขนาดครอบครัว วงจรชีวิตครอบครัว เพศ รายได้ การศึกษา ศาสนา สัญชาติ ชนชั้นทางสังคม เป็นปัจจัยที่นักการตลาดนิยมใช้กันมาก อย่างไรก็ตาม นักการตลาดควรเลือกเพียงบางปัจจัยมาใช้ในการแบ่งกลุ่มลูกค้า

ส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์พลังงานไฟฟ้าของของกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ผลออกมาว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์พลังงานไฟฟ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ [19] กลวัชร ภิรมรักษ (2565) กล่าวว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ [20] ทิฆัมพร ทวีเดช และ สมบัติ ทิฆัมทรัพย์ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อ 50 การตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ของผู้ที่อาศัยในจังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการตลาดด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ของผู้บริโภคคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่รูปทรงสวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในที่ครบครัน ยกเว้นส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา เนื่องจากผู้บริโภคเห็นว่าราคาของรถยนต์ไฟฟ้ามีราคาสูงกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมัน และราคามีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับคุณภาพของรถยนต์ไฟฟ้า อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนซึ่งสอดคล้องกับ [13] สุภาพร ปานกล้า และชัยฤกษ์ แก้วพรหมมาลย์ (2563) กล่าวว่าปัจจัยด้านราคา และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ประเภทไฮบริดปลั๊กอิน ดังนั้น ผู้ประกอบการควรมีการแบ่งส่วนตลาด กำหนดลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ตามลักษณะประชากรศาสตร์ และวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดในส่วนประสมทางการตลาดให้ตรงกับความต้องการกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจ และทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจยิ่งขึ้น

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดพบว่า ปัจจัยด้านราคาในข้อราคาอะไหล่และค่าบำรุงรักษาต่ำกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมันในระดับมาก เมื่อเทียบกับข้ออื่นยังมีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่า ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ไม่มีการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าได้ ดังนั้น นักการตลาดหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลอัตราค่าซ่อมบำรุงรถยนต์ไฟฟ้าผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และควรทำการเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างอัตราค่าอะไหล่และค่าบำรุงรักษาระหว่างรถยนต์ไฟฟ้าและรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน เพื่อนำไปสู่ปัจจัยในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าในอนาคต ทั้งนี้ ภาครัฐควรมีมาตรการหรือนโยบายส่งเสริมให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย อะไหล่รถยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย รวมถึงการจัดโครงการฝึกอบรมทางด้านการบำรุงรักษาให้กับประชาชน หรือสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะและสร้างอาชีพให้กับประชาชน รวมถึงสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ อีกทั้งยังทำให้ผู้บริโภคได้รับความพึงพอใจหลังจากการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าอีกด้วย

1.2 ในขั้นการแสวงหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ยังมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าขั้นอื่น ๆ ดังนั้น นักการตลาด สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจรถยนต์ไฟฟ้า ควรเพิ่มช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น เช่น ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงผู้มีอิทธิพล (Influencer) หรือการจัดงานแสดงสินค้าตามสถานที่ต่าง ๆ พร้อมกับจัดกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้และจดจำจนนำไปสู่การตัดสินใจซื้อในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งถัดไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ทศนคติ พฤติกรรม และความพึงพอใจในการใช้รถยนต์ไฟฟ้า เพื่อนำไปสู่การพัฒนารถยนต์ไฟฟ้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และสามารถนำไปวางแผนพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น กลุ่มวัยทำงานช่วงต้นกลุ่ม Generation อื่น ๆ รวมทั้งศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เช่น ปริมาณผล ภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อศึกษาถึงความคาดหวัง ความต้องการ การรับรู้ หรือปัจจัย ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้า ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การกำหนดส่วนตลาด การกำหนดตลาดเป้าหมาย การวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ การกำหนดกลยุทธ์การตลาด และการวางแผนการตลาดให้เกิดประสิทธิภาพได้

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้ที่จะซื้อรถยนต์ไฟฟ้า เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ ความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์น้ำเพชร เพชรใหม่ อาจารย์ธีระ เทียนรุ่งไพศาล ดร.ศรียุญา คงเที่ยง ดร.นุชริน ทองพูน และคุณขวัญหทัย สกฤษณ์ดิษฐ์ เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด และคณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่เป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด กลุ่มบริหารการตลาด ชั้นปีที่ 4 ที่ได้เสียสละเวลาในการหาข้อมูล และออกภาคสนาม สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- [1] ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (2566). *ttb analytics ประเมินปี 2566 ยอดขายรถยนต์นั่ง EV โต 3 เท่า หรือแตะ 4 หมื่นคันชี้โอกาสไทยเป็นฐานผลิตเพื่อส่งออกอาจใช้เวลาอย่างน้อย 3-5 ปี* แนะนำผู้ผลิตบุก ภาคธุรกิจ หนุนค้ำหนุนเร็วขึ้น. https://media.ttbbank.com/5004/analytics_business_and_industry/39-highlight-desktop-th.pdf
- [2] บริษัท มาร์เก็ตเธิร์ส จำกัด. (2562). *Gen-Y Bangkok ไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง 72%*. <https://marketeeronline.co/archives/99133>
- [3] ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). (2566). “คาร์ พอร์ แคช” รุกหนัก เจาะมนุษย์เงินเดือนที่มีอาชีพเสริม กับสินเชื่อวงเงินสูง ผ่อนนานสูงสุด 84 เดือน. <https://www.krungsriauto.com/auto/news-and-activities/ka-news/คาร์พอร์แคช-รุกหนัก-เจาะมนุษย์เงินเดือนทมา.html>
- [4] สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.(2564). *ทำความเข้าใจยานยนต์ไฟฟ้า 4 ประเภท*. <https://erdi.cmu.ac.th/?p=1489>
- [5] บริษัท นิสสัน มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. (2565). *ความแตกต่างระหว่างเทคโนโลยีการขับเคลื่อนในรถยนต์แต่ละประเภท*. <https://www.nissan.co.th/experience-nissan/Nissan-EV/different-vehicles-technology.html>
- [6] ปรีดี นุกุลสมปรารถนา. (2563). *รู้จักกับ Generation ต่าง ๆ*. <https://www.popticles.com/marketing/know-your-generation/>
- [7] พิชสิรี ขมภูคา และณัฐธิดา จักรกัศิธิสุข. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน และแรงจูงใจของคนเจนเนอเรชั่น Y และคนเจนเนอเรชั่น Z. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 42(3), 1-18. https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14456/cbsr.2020.6
- [8] กรมสุขภาพจิต. (2563). *Gen Y/Gen Me กลุ่มผู้กุมชะตาโลก*. <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=1251>
- [9] ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. บริษัท ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.

- [10] Kotler, P., Armstrong, G. & Opresnik, M. O. (2020). *Principles of Marketing*. (18th ed). Pearson Education Limited.
- [11] กานต์ ภักดีสุข. (2560). ปัจจัยด้านทัศนคติปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด และการยอมรับเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการตัดสินใจชอรถยนต์ไฟฟ้าของประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. [การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3801/1/karn_pakde.pdf
- [12] ชลธิชา บุญปลูก. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าของเพศหญิง Generation X และ Generation Y ในกรุงเทพมหานคร. [สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/3282/1/TP%20MS.056%202561.pdf>
- [13] สุภาพร ปานกล้า และชัยฤกษ์ แก้วพรหมมาลย์ (2563). การตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภคที่มีต่อรถยนต์ไฟฟ้าประเภทไฮบริดปลั๊กอินในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(2), 99-112. http://www.ar.or.th/ImageData/Magazine/30055/DL_20530.pdf?t=637607411959555792
- [14] กรมการปกครอง. (2566). ระบบสถิติทางการทะเบียน. <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableAge>
- [15] สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2560). *การวิจัยธุรกิจ*. บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- [16] สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. ประสานการพิมพ์.
- [17] ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). เอส อาร์ พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- [18] Kotler, P. & Keller, K L (2016). *Marketing Management*. (15th ed). Pearson Prentice Hall.
- [19] กลวัชร ภิรมย์รักษ์. (2565). ปัจจัยส่วนบุคคล ทัศนคติ และส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบบเตอรี กรณศึกษา : Generation Y ในพื้นที่จังหวัดสงขลา. [สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [20] จิวัฒน์พร ทวีเดช และ สมบัติ ทิมทรัพย์. (2563). ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบบเตอรีของผู้ที่อาศัยในจังหวัดปราจีนบุรีด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน. *วารสารสารสนเทศ*, 19(1), 57-70. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/oarit/article/view/244443>

ข้อมูลทั่วไปของวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ รับต้นฉบับบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่นเป็นอันขาด ทั้งนี้ ในขั้นตอนการส่งบทความ ผู้แต่งต้องตรวจสอบ และปฏิบัติตามข้อกำหนดของวารสารฯ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

ประเภทของบทความที่ตีพิมพ์ มี 2 ประเภท คือ

บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่เป็นผลงานต่อเนื่องจากงานวิจัย หรือสกัดมาจากงานวิจัย บทความประเภทนี้ เป็นบทความที่ประมวลสรุปกระบวนการวิจัย ให้มีความกระชับและสั้น จะต้องมีการเรียบเรียงให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสาร หรือคณะกรรมการประเมิน

บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นงานเขียนวิชาการที่มีการวิเคราะห์ประเด็น ตามหลักวิชาการ โดยมีการสำรวจวรรณกรรม และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุน จนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ โดยรูปแบบของบทความวิชาการ จะประกอบด้วย การเกริ่นนำที่แสดงเหตุผล หรือที่มาของประเด็นที่ต้องการอธิบาย หรือวิเคราะห์ กระบวนการอธิบาย หรือวิเคราะห์ และบทสรุป มีการอ้างอิงบรรณานุกรมที่ครบถ้วนและสมบูรณ์

เปิดรับบทความ

ด้านศิลปศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. เปิดรับบทความภาษาไทย ด้านภาษา การศึกษา และการสอน อุตสาหกรรมบริการ ศิลปะ ศิลปวัฒนธรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีทางการศึกษา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา พัฒนาสังคม จิตวิทยาและการแนะแนว การส่งเสริมสุขภาพ บริหารธุรกิจ

2. เปิดรับบทความภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เฉพาะด้านภาษา การศึกษา และการสอน โดยมีบทความเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

รูปแบบ และเกณฑ์ต้นฉบับวารสาร: วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

1. ผู้ส่งบทความต้องสมัครสมาชิกในระบบ
2. เรื่องที่ส่ง ต้องเป็นบทความวิจัย หรือบทความวิชาการ ที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน หรืออยู่ระหว่างรอพิจารณาจากวารสารอื่น
3. ต้นฉบับ ต้องมีเนื้อหาที่สมบูรณ์ พิมพ์หน้าเดียว ขนาด A4 พิมพ์ด้วย MS-Word รูปแบบอักษร ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ใช้ฟอนต์ TH SarabunPSK ขนาด 14 pts พิมพ์แบบเสมอนหน้า-หลัง (Justified) ตั้งค่านำกระดาษดังนี้ ซ้าย บน ขวา และล่าง เท่ากับ 2.5 เซนติเมตร ตามแบบฟอร์ม

4. ประเภทผลงานมี 2 ประเภท

● บทความวิจัย (Research Article)

● บทความวิชาการ (Academic Article)

4.1 บทความวิจัย มีความยาว 10-15 หน้า มีหัวข้อตามลำดับดังนี้

● ชื่อเรื่อง (Title): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

● ชื่อผู้แต่ง (Author) และหน่วยงาน (Institution): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

- บทคัดย่อ (Abstract): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินประมาณ 300 คำ
- คำสำคัญ (Keywords): ไม่เกิน 5 คำ เรียงลำดับความสำคัญ โดยวางไว้ท้ายบทคัดย่อ รวมถึง Abstract และ Keywords ภาษาอังกฤษ ต้องสอดคล้องกับภาษาไทย
- บทนำ (Introduction): นำเสนอความสำคัญ ที่มาของปัญหาวิจัย และสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives): ต้องมีความกระชับ และชัดเจนสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย
- การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review): อธิบายให้ตรงประเด็นในเนื้อหาของบทความรวมทั้งมีการอ้างอิงในเนื้อหาอย่างถูกต้อง
- ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology): อธิบายรายละเอียดวิธีการศึกษาให้กระชับ และเป็นขั้นตอน รวมทั้งกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- ผลการวิจัย (Results): ข้อค้นพบ อาจมีตาราง แผนภูมิ หรือภาพประกอบ ควรมีคำอธิบายที่ชัดเจน และพิมพ์แยกจากเนื้อหาของบทความ
- การอภิปรายผล (Discussion): อธิบายเหตุผลที่ได้จากการศึกษา แสดงความเชื่อมโยงกับสมมติฐาน (ถ้ามี)
- บทสรุป (Conclusion): สรุปผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ข้อเสนอแนะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และการนำไปใช้ในอนาคต
- กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี)
- การอ้างอิง (References): ตามหลักเกณฑ์ APA 7th edition

4.2 บทความวิชาการ มีความยาว 5-10 หน้า นำเสนอประเด็นทางวิชาการที่ค้นคว้าได้จากเอกสารวิชาการทั่วไป สามารถถอดแทรกความเห็นของผู้เขียนได้บนพื้นฐานของการอ้างอิงทางวิชาการ ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง (Title): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- ชื่อผู้แต่ง (Author) และหน่วยงาน (Institution): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
- บทคัดย่อ (Abstract): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกินประมาณ 300 คำ
- คำสำคัญ (Keywords): ไม่เกิน 5 คำ เรียงลำดับความสำคัญ โดยวางไว้ท้ายบทคัดย่อ รวมถึง Abstract และ Keywords ภาษาอังกฤษ ต้องสอดคล้องกับภาษาไทย
- บทนำ (Introduction): นำเสนอความสำคัญ ที่มาของปัญหาวิจัย และสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review): อธิบายให้ตรงประเด็นในเนื้อหาของบทความรวมทั้งมีการอ้างอิงในเนื้อหาอย่างถูกต้อง
- สรุป (Conclusion): สรุปผลที่ได้ ข้อเสนอแนะ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และการนำไปใช้ในอนาคต
- การอ้างอิง (References): ตามหลักเกณฑ์ APA 7th edition

5. การส่งต้นฉบับ ส่งผ่านระบบทาง Website เท่านั้น

6. การตรวจแก้ไข และยอมรับการตีพิมพ์

6.1 การติดต่อผู้แต่งเพื่อการตรวจแก้ไข ตอบรับ/ปฏิเสธการตีพิมพ์ จะกระทำผ่านระบบ โดยมีการแจ้งเตือนไปทางอีเมล (E-mail)

6.2 บทความจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ หลายหลายสถาบัน อย่างน้อย 3 ท่าน

6.3 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาตีพิมพ์

7. เนื้อหาบทความวิจัย หรือบทความวิชาการ เป็นความรับผิดชอบของผู้แต่ง

8. ลิขสิทธิ์บทความวิจัย หรือบทความวิชาการเป็นของวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา และเอกสารอ้างอิง

รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) และเอกสารอ้างอิง (Reference) APA 7th edition

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation)

1.1 การอ้างอิงแบบนาม-ปี (author-date citation system)

1) ผู้แต่ง 1 คน

ภาษาไทยชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,ปี)
ภาษาอังกฤษ สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,ปี)
ตัวอย่าง ประสาร เปรมะสกุล (2565) หรือ (ประสาร เปรมะสกุล, 2565)
Gehlhar (2021) หรือ (Gehlhar, 2021)
กระทรวงการต่างประเทศ กรมสารนิเทศ (2565) หรือ
(กระทรวงการต่างประเทศ กรมสารนิเทศ, 2565)

2) ผู้แต่ง 2 คน

ภาษาไทยชื่อ/สกุล/และ (ชื่อ/สกุล/ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และชื่อ/สกุล,ปี)
ภาษาอังกฤษ สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล,ปี)
ตัวอย่าง เดชฤทธิ์ มณีธรรม และธนบรรณ ตะหวี (2563) หรือ
(เดชฤทธิ์ มณีธรรม และธนบรรณ ตะหวี, 2563)
Haynes and Gilbert (2020) หรือ (Haynes & Gilbert, 2020)

3) ผู้แต่ง 3 คน ขึ้นไป

ภาษาไทยชื่อ/สกุล/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และคณะ,ปี)
ภาษาอังกฤษ สกุล/et al./(ปี) หรือ (สกุล/et al.,ปี)
ตัวอย่าง ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ (2563) หรือ (ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ, 2563)
Daniel et al. (2020) หรือ (Daniel et al., 2020)

1.2 เอกสารที่นำมาอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูล ให้เขียนเรียงตามลำดับตัวอักษร

(พนม คลี่ฉายา, 2565; พืชรพัฒน์ หาญคงแก้ว และอัครเดช เตียวพานิช, 2564; ศิริพงศ์ เตียวพิพิธพร, 2565)
(Bendon, 2020; Chaffey & Ellis-Chadwick, 2019; Harris, 2017)

1.3 การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

1) การอ้างอิงหน้าข้อความ

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปี,อ้างอิงในชื่อ/สกุล,ปี)....
ภาษาอังกฤษ สกุล/(ปี/as cited in/สกุล,ปี)....
ตัวอย่าง สุวัจน์ ธีรุต (2560, อ้างอิงใน ยุทธนา พงษ์พิริยะเดช, 2561)....
Guo et al. (2020, as cited in Puvadol Doydee et al., 2022)....

2) การอ้างอิงท้ายข้อความ

ภาษาไทย(ชื่อ/สกุล,ปี/อ้างอิงในชื่อ/สกุล,ปี)....
ภาษาอังกฤษ (สกุล,ปี/as cited in/สกุล,ปี)....
ตัวอย่าง (สุวัจน์ ธีรุต, 2560, อ้างอิงใน ยุทธนา พงษ์พิริยะเดช, 2561)....
(Guo et al., 2020 as cited in Puvadol Doydee et al., 2022)....

1.4 การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

- ภาษาไทย ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์/นามสกุล/(การสื่อสารระหว่างบุคคล,/วัน/เดือน/ปี) หรือ
(ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์/นามสกุล,/การสื่อสารระหว่างบุคคล,/วัน/เดือน/ปี)
- ภาษาอังกฤษ อักษรย่อชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์/สกุล/(personal communication,/เดือน/วัน/ปี) หรือ
(อักษรย่อชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์/สกุล,/personal communication,/เดือน/วัน/ปี)
- ตัวอย่าง วิลพร เลิศมหาเกียรติ (การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 พฤษภาคม 2566)
(วิลพร เลิศมหาเกียรติ, การสื่อสารระหว่างบุคคล, 12 พฤษภาคม 2566)
P. William (personal communication, May 12, 2023)
(P. William, personal communication, May 12, 2023)
- หมายเหตุ การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะให้เขียนอ้างอิงใน
เนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการเอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง

1.5 การอ้างอิงข้อมูลกรณีที่ไม่ระบุชื่อผู้เขียน

1) กรณีเป็นบทในหนังสือ/ บทความในวารสาร/สารานุกรม

- ภาษาไทย “เกษตรกรรม” (2563) หรือ (“เกษตรกรรม”, 2563)
- ภาษาอังกฤษ “Preschool Prep” (2010) หรือ (“Preschool Prep”, 2010)

2) กรณีที่เป็นชื่อหนังสือ รายงาน ชื่อเว็บไซต์ ให้ใช้ชื่อเรื่องเขียนแทนในตำแหน่งชื่อผู้แต่งพิมพ์ด้วย

ตัวอักษรเอน

- ภาษาไทย ไขข้อข้องใจ การบ้านยังจำเป็นสำหรับเด็กยุคใหม่หรือไม่? (2562) หรือ
(ไขข้อข้องใจ การบ้านยังจำเป็นสำหรับเด็กยุคใหม่หรือไม่?, 2562)
- ภาษาอังกฤษ *Interpersonal Skill* (2019) หรือ (*Interpersonal Skill*, 2019)

1.6 การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

- ตัวอย่าง (พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565, 2565)
- หมายเหตุ การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษาย้ายข้อความในเนื้อหานั้น ให้ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

2. เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 หนังสือทั่วไป

- รูปแบบ ผู้แต่ง./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(ครั้งที่พิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)/สำนักพิมพ์.
- ผู้แต่ง 1 คน ประสาร เปรมะสกุล. (2565). *วัคซีนหยุดโควิด-19*. ธนอรุณการพิมพ์.
Santrock, J. W. (2020). *Essentials of life-span development* (6th ed.).
McGraw-Hill Education.
- ผู้แต่ง 2 คน สุภาภรณ์ เต็งไตรสรณ์, และนริสา รัตนเลิศ. (2563). *การตรวจคัดกรองสุขภาพตาเด็ก*.
โรงพยาบาลสงขลานครินทร์.
Stein, L. M., & Hollen, C.J. (2021). *Concept-based clinical nursing skill: Fundamental to advanced*. Elsevier.

ผู้แต่ง 3-20 ให้ใส่ทุกคน

นนทพัทธ์ ศรีกำเนิด, พรพิมล อยู่ประเสริฐ, อุมพร แสงคำ, และสุภาพ ศรีวงษา.
(2561). เส้นด้ายเหลือใช้ในงานอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อส่งเสริมงานหัตถกรรมการ
ทอผ้าขาวม้า จังหวัดราชบุรี: *Yarn waste in the textile industry to
promote handwork loincloth in Ratchaburi*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ.

Chen, B., Xue, Y., Jing, H., Wang, X., Zhu, P., Hao, w., Li, M.,
& Gao, Y. (2023). Effectiveness of Chinese medicine formula
Huashibaidu granule on mild COVID-19 patients: A prospective,
Non-randomized, controlled trail. *Integrative Medicine Research*,
12(2023), 1-8. <https://www.elsevier.com/locate/imr>

ผู้แต่ง 21 คนขึ้นไป ใส่ชื่อ 19 คนแรก และใช้ ,... ตามด้วยชื่อคนสุดท้าย

Ittiwut, C., Mahasirimongkol, S., Srisont, S., Ittiwut, R., Chockjamsai, M.,
Durongkadech, P., Sawaengdee, W., Khunphon, A., Larpadisorn, P.,
Wattanapokayakit, S., Wetchaphanphesat, S., Arunotong, S.,
Srimahachota, S., Pittayawonganon, C., Thammawijaya, P., Khongphattayanayothin,
A., Kerr, S. J., Sutdan, D., Doungngern, P.,
... Shotelersuk, V. (2022). Genetic basis of sudden death after COVID-19
vaccination in Thailand. *Heart Rhythm*, 19(11), 1872-1877.
<https://www.reader.elsevier.com>

ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *การประเมินระบบ
การผลิตครูในประเทศไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

หนังสือแปล

คริสเตียน, ไบรอัน. (2562). *ปัญญา-มนุษย์-ประดิษฐ์: เมื่อความเป็นมนุษย์ถูกท้าทายใน
ยุคแห่ง AI*. (ทีปกร วุฒิพิทยามงคล, ผู้แปล). ซอลท์ พับลิชชิง.

บทความในหนังสือ

สุรพันธ์ สิทธิสุข. (2563). การสัมภาษณ์ประวัติ. ใน *วิทยา ศรีมาดา (บรรณาธิการ),
การสัมภาษณ์ประวัติและตรวจร่างกาย* (หน้า 1-7). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

E-book

ณัฐศักดิ์ บุญมี. (2560). *พลศาสตร์องค์ภัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. <https://www.2book.com>

วารสาร

จักรกฤษณ์ พิเดช. (2563). ผลของการฝึกพลัยโอเมตริกที่มีต่อความแข็งแรงและพลัง
ของกล้ามเนื้อส่วนบนในนักกีฬาโอลิมปิกชาย. *สุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ*, 46(2),
35-45.

Khaonark, R., Kala, S., & Chatchawet, W. (2020). Preception in breastfeeding
of postpartum mothers with newborns hospitalized in neonatal intensive care
unit. *Songklanagarind Journal of Nursing*, 40(1), 30-44.

จรรยา อินทรศิริ. (2564). กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุกับ
ผู้ดูแลในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกบ้านของผู้สูงอายุจังหวัดร้อยเอ็ดและ
จังหวัดเลย. *วารสารศูนย์อนามัย*, 9(15), 1-14. <https://doi.org/10.14456/rhpc9j.2021.1>

Pitithanabodee, N. (2020). Systematic searching: practical ideas for improving results.
Journal of Information Science, 38(4), 105-107.
<https://doi.org/10.14456/jiskku.2020.24>

วิทยานิพนธ์

สนธยา หลักทอง. (2562). การพัฒนาโมเดลการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามหลักการ
นำตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลสำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นพฤทธิ์ พรหมลิ่ง. (2564). การควบคุมอุณหภูมิในตู้อบสับปะรดปัตตาเวียด้วยการให้
ความร้อนแบบเหนี่ยวนำ = *The temperature control in the smooth cayenne
pineapple incubator with induction heating*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท].
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
<http://sutir.sut.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/9381>

Shuangging, W. (2021). *A comparative study of reporting verbs used
Between bachelor's theses and master's theses by Chinese English majors*.
(Master's thesis). Suranaree University of
Technology. <http://sutir.sut.ac.th:8080/jspui/handle/123456789/8940>

หนังสือพิมพ์

พรประไพ เสือเขียว. (2566, 1 พฤษภาคม). ประเพณีสงกรานต์ “พระแก้วดอนเต้า”
ศรัทธาใหญ่ในภาพสะท้อนสรวงหลวง. *เดลินิวส์*, หน้า 4.

ก้อนเมฆเล่าเรื่อง. (2566, 27 เมษายน). สร้างสรรค์สื่อจิตสาธารณะสำหรับเยาวชน.
เดลินิวส์ออนไลน์. <http://dailynews.co.th/articles/1800666/>

เว็บไซต์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ. (2566).
ข้อมูลตรวจวัดคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ (PM10) พื้นที่ทั่ว
ประเทศ. <https://www.data.go.th/organization/pcd>

European Environment Agency. (2023). *Pollution*. <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/pollution>

ขั้นตอนการจัดทำวารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ

1. ผู้แต่งสมัคร และส่งบทความ

1).ไฟล์ word 2).ไฟล์ pdf 3). แบบรับรองสิทธิ์ผ่านระบบออนไลน์

2. กองบรรณาธิการคัดกรองบทความเบื้องต้น (7 วัน)

ไม่ผ่านเกณฑ์

ผ่านเกณฑ์

3. กองบรรณาธิการพิจารณาบทความ (7 วัน) (ออกเอกสารตอบรับบทความไว้พิจารณา)

ผู้แต่งปรับ
แก้ไข

4. ส่งให้ผู้ประเมินพิจารณาบทความ (21 วัน)

5. แจ้งผลการประเมินบทความแก่ผู้แต่ง

6. ผู้แต่งปรับแก้บทความ (14 วัน)

7. กองบรรณาธิการพิจารณาบทความที่ปรับแก้

8. กองบรรณาธิการพิจารณาก่อน ตอรับ-ปฏิเสธ การตีพิมพ์

9. กองบรรณาธิการตอบรับการตีพิมพ์

LARTS

RMUTK JOURNAL OF LIBERAL ARTS

Vol. 7 No. 2

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/larts-journal/index>

วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
เลขที่ 2 ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120
lartsjournal@mail.rmutk.ac.th

โทรสอบถามได้ที่ 02 287 9600 ต่อ 2115